

План развоја општине Топола
2021-2031.

Преглед и анализа постојећег стања

Септембар 2020. године

План развоја општине Топола 2021-2031.

УВОД

Израда Прегледа и анализе постојећег стања је прва фаза у процесу израде Плана развоја општине Топола. Процес је започет темељним истраживањем које је обухватило прикупљање података из свих области дрштвено-економске реалности општине у свим секторима. То су уједно и основни модули овог документа Преглед и анализа постојећег стања:

- Основни географски и историјски подаци
- Становништво
- Локална самоуправа
- Инфраструктура
- Људски ресурси и тржиште рада
- Економија
- Пољопривреда и рурални развој
- Здравство и социјална заштита
- Култура
- Спорт
- Информисање
- Туризам
- Образовање
- Животна средина

Прикупљени подаци осликавају тренутно стање у општини Топола и служе као инпут за формулисање документа, који представља профил или „личну карту“ општине. С обзиром да планирање развоја има за циљ мобилизацију ресурса у сврхе постизања циљева, неопходан је увид у њихов обим, величину, квалитет и у њихове специфичности. На тај начин се процењују могућности за коришћење ресурса у будућности, односно, њихов ефективни допринос постизању постављених циљева и зато је први корак у процесу планирања израда документа Преглед и анализа постојећег стања. Дефинише стање свих чинилаца друштвено-економског развоја и кроз анализу даје преглед трендова током последњих пет до десет година. Профил или „лична карта“ локалне заједнице са једне стране служи за предвиђање будућих промена, а са друге омогућава увид у факторе који су довели до тренутног стања. На тај начин даје основу за дефинисање приоритета и циљева Плана развоја.

Кроз израду анализе омогућено је:

- Пружање подршке Радној групи у доношењу одлука о правцима интервенције
- Давање прегледа друштвено-економских показатеља путем којег се омогућава успостављање оквира за израду Плана развоја
- Обезбеђивање основних информација које дозвољавају заједници да мери шта се променило имплементацијом Плана развоја
- Подршка за израду секторских SWOT анализа.

План развоја општине Топола 2021-2031.

Процес израде Прегледа и оцене постојећег стања обухвата следеће фазе које су довеле до финализације овог сегмента планског документа:

- Дефинисање структуре анализе
- Подела одговорности унутар Радне групе
- Прикупљање података
- Унос и обрада
- Формирање нацрта Прегледа и анализе постојећег стања
- Ревизија и допуна
- Формирање финалне верзије.

Преглед и анализа постојећег стања садржи две групе података: 1) подаци из званичне статистичке грађе Републичког завода за статистику, Агенције за привредне регистре, Националне службе за запошљавање и из општинских база података и 2) подаци прикупљени интензивном комуникацијом са локалним координаторима, члановима тематских радних група и представницима установа и организација у циљу добијања ажурних података из њихових евиденција. Услед ограничавајућих услова за одржавање састанака, путем он-лине комуникације идентификоване су евентуалне потребе за изменама и допунама извршене.

Подаци су прикупљани током јуна и јула, а документ финализиран у августу 2020. године.

У даљем тексту је представљен комплетан документ Преглед и анализа постојећег стања у Општини Топола.

1. Основни географски и историјски подаци

1.1 Географско-демографске карактеристике општине

1.1.1 Геостратешки положај

Подручје општине Топола налази се у средишњој Србији, у североисточном делу Шумадијског округа који чини 7 општина, са центром у Крагујевцу. Системом државних путева, Топола је повезана са суседним општинама: Крагујевац, Смедеревска Паланка, Рача, Младеновац, Аранђеловац и Горњи Милановац.

Простор на коме се налази општина Топола у географском смислу, налази се између 44°09 и 44°22' северне географске ширине, и 18°07 и 18°31' источне географске дужине. Западни и јужни део територије општине налази се на огранцима планина Рудник и Венчац, а отворен је долинама Јасенице и Кубршнице према Поморављу.

Слика број 1. Географски положај општине Топола у Шумадијском округу

Извор: <http://www.sumadijski.okrug.gov.rs/>

Њеној територији припада северни део Шумадијског округа, области која пружа разнолике природне и привредне могућности. Алувијалне равни Јасенице и њених притока погодне су за ратарску, ливадско-сточарску и повртарску производњу, а неогено побрђе, поред ратарства претежно за воћарство, виноградарство и испашу стоке. Падине Рудника омогућавају спонтани развој шумске вегетације, а њени травнати делови испашу стоке.

Кроз територију општине Топола пролазе важни државни путеви I и II реда који омогућавају интегрисање у шире просторне целине, као и повезивање са непосредним окружењем.

План развоја општине Топола 2021-2031.

Северна граница према општини Младеновац повучена је ниском површи. Североисточни део тополске границе, која је одваја од општине Смедеревска Паланка, сече једним делом долину Кубршнице, а другим се пружа ниским побрђем до речице Клоке, леве притоке Јасенице. Источна граница тополске општине према рачанској општини, од југа према северу, чини прво брежуљкасто ниско развође између Јасенице и Раче, а потом граница пресеца долину Јасенице и прелази на њену леву страну. Јужна граница према крагујевачкој општини води једним делом реком Раче, а потом, ниским развођем речице Трнавe и Раче, и лучно пресеца реку Јасеницу на два дела да би према југозападу вишим развођем, између њених десних притока Јарменовачке реке и сливног подручја Сребренице, избила испод врха Рудника. Југозападна граница према горњомилановачкој општини чини прво развође Јарменовачке реке и Јасенице, а потом граница пресеца долину Јасенице и према северозападу је представљена реком Качер. На крају, граница на западу, према аранђеловачкој општини, води од Качерске реке према истоку преко потеса Долина, а потом скреће приближно према северу прибијајући се уз падине Венчаца, затим сече долину Кубршнице и њених левих притока Вићије и Суморине.

Општина Топола обухвата 31 насеље, од чега је 30 сеоских. Укупна површина административне општине Топола износи 356,45 км² и подељена је на 29 катастарских општина. Према попису становништва из 2011. године, општина Топола је имала 22.329 становника.

После града Крагујевца и општине Аранђеловац, ово је најбројнија општина Шумадијског округа. По истом попису општина је имала 6.936 домаћинстава, а просечна густина насељености је била 63 ст/км² што је око 70% од републичког просека (Републички просек је 93 становника на 1 км²).

1.1.2 Природне карактеристике

Рељеф

Рељеф подручја општине Топола има следеће карактеристике:

- Више од половине површине територије (56 %) је у висинском појасу 200-500 метара надморске висине.
- Углавном је присојна експонираност терена. Са повећањем надморске висине смањују се присојне, а повећавају осојне експозиције терена.
- Више од једне трећине површине територије има нагиб 0-5 % (37.9 %), док се око три четвртине површине налази у оквиру скале 0 -15 % (80.9%).

Најкарактеристичнији облик рељефа је долина Јасенице и њених притока. Речна долина Јасенице одликује се тањирастим обликом попречног профила. Овакав долински тип одликује ниску Шумадију. Територији тополске општине припада горњи и средњи део долине Јасенице који се састоји из више сужења и проширења због којих има композитно обележје.

План развоја општине Топола 2021-2031.

На планинским падинама развила се густа мрежа са сталним токовима који су дубоко урезали своја корита стварајући долине чије су стране већих падова од генералних нагиба.

Долинска дна, најчешће врло уска, знатно су мањих падова од основних планинских нагиба. У њима се понекад зачињу уске алувијалне равни као делови рељефа најнижих падина морфолошке целине. Између токова се спуштају дугачке косе и повијаци. Овако рашчлањен рељеф је карактеристичан за целу високу Шумадију.

Рељеф северног дела територије тополске општине чини долина Кубршнице, леве притоке Јасенице, претежно плитка и широка, с тим што је због утицаја геолошког састава, десна долинска страна делимично стрмија и виша. Кубршница се одликује развијеном алувијалном равни и рововским коритом, као израз тектонске стабилности, на целој дужини тока кроз северни део територије. Највећа притока Кубршнице је Каменица која је северно од Тополе усекла своју долину у рипањску површ.

На територији тополске општине крашки облици рељефа су распрострањени на релативно малим кречњачким површинама. Ове кречњачке стене су местимично оголићене, а најчешће преко њих леже неогени седименти, који су од значаја за настанак крашких процеса.

Површински крашки облици рељефа јављају се на више места, а представљени су тањирастим и левкастим вртачама и шкрапама. Подземни крашки рељеф, представљен пећинама, развијен је на територији тополске општине у старим палеозојским и мезозојским кречњачким стенама у Тополи (јасенички крај) и јарменовачкој крашкој оази (руднички крај).

Међу рецентним облицима рељефа преовлађују вододерине и јаруге које су бројније у горњем сливу Јасенице, посебно у долинама њених притока до села Божурње.

1.1.3. Геолошке карактеристике

Према геолошкој карти Србије, општина Топола са околином налази се у Вардарској зони – Екстерна вардарска субзона, која представља најсложенији појас Балканског полуострва (састоји се од више блокова различитог геолошког састава, геолошке историје и порекла, са карактеристичним океанским елементима).

Најстарије стене откривене на ширем подручју су шкриљци, у источном делу, у једној издуженој зони пружања север-северозапад–југ-југоисток. Ове творевине налазе се у граничном подручју Српско-македонске масе и Вардарске зоне - Екстерна вардарска субзона, али су геотектонски неопредељене због недокументоване стратиграфске припадности и тектогенетског стила карактеристичног за ово подручје. Минерални састав показује да су ове стене у претаморфном стадијуму биле седименти у коме су глиновите серије доминирале

План развоја општине Топола 2021-2031.

Планине

У југозападном делу територије општине Топола налази се планина Рудник са Цвијићевим врхом на 1.132 м надморске висине, највиша и највећа од шумадијских планина. Ниске планине Шумадије, Рудник и Венчац (658 метара надморске висине), имају највећи топографски нагиб, па су ерозивно-денудациони процеси на њима најизраженији.

Највиша тачка на територији општине налази се на Руднику, на извору Скакавац и Добре воде на апсолутној надморској висини од 1.080 метара надморске висине. Нешто нижи врхови на падинама Рудника су: Марјановац (1.028 метара надморске висине), Бјелице (1.008 метара надморске висине), Јавор (980 метара надморске висине), Курјак (867 метара надморске висине), Звезда (818 метара надморске висине), Збеговише (745 метара надморске висине), Јасик (699 метара надморске висине), Дрењак (663 метара надморске висине) и др. Ниже врхове имају планине Венчац у селу Липовцу (455 метара надморске висине), Караула (378 метара надморске висине) и Главица (316 метара надморске висине). Најнижа тачка налази се у североисточном делу општине у алувијалној равни Кубршнице на апсолутној висини од 128 метара надморске висине у атару села Рајковац и Маскара.

Управо река Кубрушница са реком Јасеницом, чини низијски део, односно део ниске Шумадије.

Воде

На територији тополске општине, због различитог утицаја геолошког састава, рељефа, климе, вегетације и деловања људи, разноврсне су хидролошке одлике. Заступљене су подземне и површинске воде.

Подземним водама се посвећивала посебна пажња, јер су извори углавном слабе издашности. Становништво се и данас у великој мери снабдева водом са бројних бунара, који су углавном копани у дворишту. У алувијалној равни бунари служе и за наводњавање повртарских и других биљних култура. Резерве подземних вода се смањују идући од нижих ка вишим деловима и најмање су у планинским пределима. Квалитет подземне воде у бунарима је различит. Вода је "тврда" док у нижим деловима често није исправна за пиће. Воде из неогених издани несумњиво су драгоцене и треба их очувати од загађења, јер у случају загађења других изворишта оне могу да послуже за покривање "минималних потреба".

Површинске воде имају велики значај за становништво и за привреду уопште. Извори се јављају готово свуда у подножју страна на додиру песка и глине, кречњака и кварца. На брдско-планинском подручју су бројна изворишта речних токова, што чини хидрографску мрежу разгранатом. Основ те речне мреже на територији општине чини Јасеница са својим бројним притокама, од којих је највећа Кубршница.

План развоја општине Топола 2021-2031.

Укупна дужина свих водотокова износи око 410 км, а на основу вредности коефицијената густине хидрографске мреже може се закључити да је она на територији општине средње развијена.

Крчењем шума долази је до брзог изливања река из плитких корита плавећи околно ниско земљиште. У циљу спречавања ерозије тла, бујица и поплава, извршена су делимична пошумљавања на Руднику, а код значајних водотокова и регулације речних корита.

Јасеница је најдужа и највећа река у Шумадији, тече са североисточне падине планине Рудник, испод Цвијићевог врха од главог извора Теферича (800 метара надморске висине), до ушћа у Велику Мораву код Орашја, дужином тока 79 км, са површином слива 1.345 км² и просечним протицајем 7,7 м³/сец. Укупна дужина тока Јасенице кроз територију општине Топола је око 45 км. Њене десне притоке су Јарменовачка река (око 6,5 км у селу Јарменовци), Ракићевица (око 6,5 км у селу Божурњи), и Трнава дужине 10 км која протиче кроз Траву и Павловац и улива се у Јасеницу јужно од варошице Наталинци. Са леве стране у Јасеницу се уливају Поточајец (око 2,5 км у селу Гуришевци), Војковача река (око 4,5 км у Војковцима), поток Вучак (око 2,5 км у Манојловцима), Расловица (око 9 км Шаторња), Црешњански поток (око 9 км) и Клока (око 14,5 км). Скоро све притоке имају малу количину воде и пресушују током лета. Број левих притока је већи од броја десних, па тако река Јасеница има асиметричан слив. На територији ове општине она прима три десне и шест левих значајних притока.

Кубршница је највећа и најзначајнија притока Јасенице. Протиче кроз северни део територије тополске општине, при чему су јој извориште и ушће на територији ове општине. Дужина њеног тока који је неуравнотеженог водостаја је 47 км. Она има карактер праве равничарске реке, а дужином од 15 км тока, кроз територију тополске општине, савлађује висинску разлику од 32 км. Има две десне и две леве притоке. Десне притоке су речица Каменица дуга 17 км и поток Врањевац, а леве притоке су Виђија и Суморина. И поред тога се догађало да током појединих година, нарочито у августу, пресуши.

Клима

Поднебље територије општине карактерише регионални тип климата средњег дела Шумадије тј. умерено континентална клима, и то од ћудљиве до најпријатније-умерене. Виши део територије има специфичан варијетет блаже висинске субалпске климе, са доста правилним температурним односима.

Просечна температура на територији општине Топола износи 11 °С.

Средња месечна температура ваздуха је најмања у јануару (-0.7°С), а највиша у јулу (25°С).

Већи део тополског климата одликује се релативно хладнијим зимама, јесенима топлијим, од пролећа и умерено топлим летима (тренд благог пораста температура у последњих 10 година).

План развоја општине Топола 2021-2031.

Таква клима изузетно погодује културама које се гаје на територији општине. Развоју тих пољопривредних култура погодују и падавине чија је средња вредност 721,3 mm. Средња годишња вредност релативне влажности ваздуха је 72%.

Тополско подручје је изложено ветровима који дувају претежно из западног и северозападног правца. Ти су ветрови изразитијег дејства у односу на снижавање температура и излучивање падавина у хладној половини године. Мада је честина ветрова доста велика, ипак су они мање снаге, те се обично осећају као поветарци. Највећу брзину и најдуже трајање има западни ветар, затим ветрови из северозападног и југоисточног правца.

Хипсометрија, нагиби и експозиције терена

На основу хипсометријских података рељефа, на низију (до 200м апс. н. в.) долази око једна трећина 36,2 % (129 км²) а на висински појас 200-500 м нешто више од половине 56,4 % (око 201 км²), затим на планински (ниске планине) рељеф 500-1000 м – 6,4% (око 23 км²) и само 0,8 % територије тополске општине прелази апс. н. в. од 1000м (3 км²). Низија се протеже дуж реке Кубршнице и једним делом Јасенице, а брдско-планински рељеф представљен је падинама Рудника и Венчаца.

Табела 1. Хипсометријска структура општине Топола

Висинска зона	Површина (км ²)	Удео на територији општине (у %)
до 200м	129	36,2
200-400м	175,27	49,2
400-600м	30,12	8,8
600-800м	10,49	2,9
800-1000м	8,5	2,1
Преко 1000м	3	0,8

Извор: Локална самоуправа

Три четвртине тополске општине око (266 км² или 74,7 %) има нагиб до 15°, а на нагиб до 5°, одлази око 135 км², нешто више од трећине (37,9 %). Нагиб преко 20° захвата око 68 км² или 19,1% површине територије тополске општине. Планине имају највећи топографски нагиб, па су ерозивно-денудациони процеси на њима најизраженији. Суподине ових планина, које их као ореол прстенасто окружују, мањих су падова. Дна неогених равни, која представљају геоморфолошку основу ових планина, најмањих су топографских нагиба, па је овај чинилац овде најмање изражен у ерозивно-денудационом процесу.

Табела 2. Структура површина општине Топола према нагибу терена

Нагиб (у %)	Поовршина (км ²)	Удео на територији општине (у %)
0-5	135,68	37,9
5-10	67,34	18,6
10-15	64,77	18,2
15-20	22,03	6,2

План развоја општине Топола 2021-2031.

Преко 20	68,12	19,1
----------	-------	------

Извор: Локална самоуправа

Што се тиче експозиције рељефа, може се закључити да присојне стране обухватају око 216 км² или близу две трећине (60,7 %), а осојне око 140 км² или више од трећине (39,3 %). Од укупне површине присојних експозиција око 127 км² или 58,8% је у висинском појасу 200-500 метара надморске висине, а од укупне површине осојних експозиција око 83 км² или 59,3% је у истом висинском појасу.

Ерозија

Основни проблем који се намеће у погледу ширења ерозивних процеса је чињеница да је један део територије, пре свега југозападни, смештен на брдско-планинском рељефу и неповољној геолошкој грађи, те да су до сада недовољно примењиване мере антиерозивног газдовања земљиштем. Без примене антиерозивних мера наставиће се ерозивна деградација земљишта и ширење површина под јаком ерозијом.

Разноврсност геолошке подлоге, често смењивање литолошких чланова и велика подложност распадању појединих литолошких чланова, условили су предодређеност слива за постанак и развој ерозионих процеса. На појаву ерозивних процеса утичу и физичко стање и хемијске особине педолошког супстрата, састав биљног покривача, рељеф, као и богатство у водама. Као у читавој средишњој Србији, и на територији тополске општине, ерозија има типичан антропогени карактер.

Педолошки састав земљишта

Дејством разних фактора створени су разноврсни типови и подтипови земљишта на релативно малом простору тополске општине. На њихов размештај од великог утицаја су били рељеф, геолошки састав подлоге и климатске прилике. На територији општине Топола појављује се шест основних типова земљишта, са шест варијетета: 1. смоница, 2. гајњача, 3. црвеница, 4. подзол, 5. смеђе земљиште и 6. алувион.

У долинским равнинама Јасенице и Кубршнице и њихових притока заступљен је алувијум на терасама, на површима и нижем побрђу апсолутно преовлађују смоница, а на вишем побрђу, у западном делу општине гајњаче. На северним падинама Рудника је смеђе кисело земљиште на пешчару. Према томе, тополско подручје представља у педогенетском погледу праву зону смоница.

Плодна земљишта заузимају 65% територије општине (алувијум, алувијум смоница, очувана смоница, смоница у огајњачавању, смоница огајњачена и гајњача), док су мање плодна и слабо плодна земљишта заступљена на 35% територије (гајњача у оподзољавању, гајњача оподзољена, подзол, црвеница, смеђе шумско земљиште и делувиијално земљиште).

План развоја општине Топола 2021-2031.

Знатне су површине земљишта озбиљно захваћене процесима деградације и дехумификације, тако да је већ данас њихова производна моћ знатно смањена у односу на потенцијалне могућности земљишних типова – смоница, гајњача, а донекле и алувијона.

Пољопривредно земљиште

Подручје општине Топола има карактеристике пољопривредно-шумског подручја са знатним учешћем пољопривредног земљишта (27.064 ха или 76% укупне територије општине). Равничарски и брежуљкасти северни део општине погодан је за пољопривредну производњу. Климатске карактеристике и педолошки састав земљишта су нарочито погодни за гајење винограда, при чему се посебно издваја локалитет Опленца чији су виногради део заштићене околине непокретног културног добра „Карађорђева Топола“. У планинском делу општине, на подручју Рудника, заступљена је шума.

Шуме

У прошлости шуме су биле главни биљни покривач овог подручја. Оне су крчене у највећој мери где год је земљиште могло да се искористи за обраду. Место шума на искрченом земљишту се јављају биљне културе, тако да је првобитни шумски покривач у потпуности измењен. Данас обрадиве површине захватају алувијалну раван Јасенице и Кубршнице, као и благе долирске стране, терасе, широке плећате косе и побрђе у целини. То значи да је размештај биљног, а тиме и животињског света на територији тополске општине условљен како историјским тако и данашњим природним и друштвеним факторима. Они су резултат разноврсних процеса који су се збивали не само на овом подручју већ и у ближој и даљој околини.

Плодно земљиште и погодни климатски фактори омогућили су развој природног биљног света, нарочито шумског, по коме је област добила име. Шумске површине захватају свега 5.205 ха или 15% укупне површине тополске општине. Највеће пространство заузимају букове шуме. Од дрвенастих врста најчешће су сем букве, храст, граб, јасен, јавор... Воћкарице су заступљене како у шумама тако и поред путева, мађама и другим местима, али их све ређе има. Најчешћа су дивља трешља, дивља јабука, дивља крушка... Жбунасте врсте су бројне: леска, дрен, зова, глог... Травна вегетација је после шумске најзаступљенији тип вегетације. Заступљене су долирске и брдске ливаде.

Животињски свет чине инсекти, водоземци, гмизавци и птице заступљене великим бројем врста. Од крупније дивљачи су срна и дивља свиња, која се јавља повремено на Руднику. Од ситне дивљачи најзначајнији представници су зец и фазан, две најважније ловне врсте. Реке су богате рибљом фауном. С обзиром да су то мањи водотоци и да је њихова вода у последњој деценији у извесној мери загађена то је и кооличина риба умањена, а врсте проређене.

План развоја општине Топола 2021-2031.

Руде

Метали се јављају у неколико типова минерализације, а најзначајнији су магматски седименти (гвожђе). Налазишта гвожђа магматског типа налазе се између Липовца и Венчаца. Руда је формирана у серпетинској маси правца пружања север – југ и тектонски је укљештена између крених шкриљаца и седимената. Рудна тела имају облик издужених сочива до око 40 м. На територији општине издвојен је тип гвожђевити пешчари у подручју Опленца.

Неметалних сировина има у неогеним творевинама серпентиниту и то туфита и кварцног песка. Најзначајнија лежишта туфита налазе се у потоку Каменар, северно од Винче, Жабару и потоку Ракићевица у Божурњи. Велика појава кварцног песка откривена је на брду Црнчица у североисточном делу атара села Рајевац. То су слабевезани пешчари у којима је стратификација слабо изражена, а њихова боја је од светло сиве до светло жуте. Каустобиолити су откривени и у тортонским и сарматским седиментима. Налазе се на подручју села Пласковац, југоисточно од Винче.

У економске сврхе на подручју општине Топола експлоатише се грађевински материјал. Поред ових кречњака експлоатишу се и сарматски кречњаци у Горовичком гробљу, погодни за обаду, употребљавају се за фасадне елементе у грађевинарству.

Минерали, минералне, геотермалне воде и други потенцијални ресурси

На подручју општине присутна су налазишта руда метала и неметала. За поједине локалитете вршена су геолошка истраживања.

Најзначајнија су налазишта метала: никла (Ni), кобалта (Co) и гвожђа (Fe) – на лежишту Липовац - процењује се на преко 10 000 t. Полиметалне руде олова, цинка и бакра (Pb – Zn – Cu) јављају се на источним падинама Рудника – Јарменовачки поток; појаве полиметалних руда Pb – Zn – Cu представљају део Рудничког металогенетског комплекса. Појаве угља и мангана налазе се у близини насеља Топола.

Налазиште неметалних руда које се користе као грађевински материјал налази се на више локалитета на територији Општине. Најпознатији је мајдан у Липовцу. Као резултат тога, на територији општине Топола постоје неколико предузећа која се баве прерадом овог минерала.

Када је реч о налазиштима минералних и геотермалних вода, евидентирано је извориште термалних вода, пронађено у селу Крћевац. Новопронађена бушотина налази се у фази испитивања. Изворишта вода богатих минералима не постоје на територији општине.

План развоја општине Топола 2021-2031.

1.2 Историјски подаци

Повољни природни услови учинили су да је у овом пределу људско присуство забележено још у најранијим временима. На 12 км западно од Тополе, на брду Рисовача налази се истоимена пећина, станиште палеолитског човека. Уз реку Кубршницу, у селу Бања, на 5 км од Тополе налази се људско станиште које припада неолиту.

Налазишта у овом крају потврђују да су у античко доба овде обитавали ратоборни Келти, затим Римљани, Грци, а до доласка Словена, романизована племена и етничке групе.

Након Боја на Косову почиње померање српског народа на север, а Шумадија добија на значају - у њу се слива српско становништво са свих страна и она постаје пренасељена.

Стари назив Тополе био је Каменица, по речици која кроз њу протиче. Као и друга места широм Шумадије и Топола је добила име по уобичајном растињу у њеној околини. Реч је о дрвету тополи којег је ту било у изобиљу. Слично је порекло назива брда Опленец на чијим обронцима лежи сама Топола: опленец долази од „оплена“, делова стабала који су служили сељацима да праве точкове на сеоским колима.

Топола је у историју "ушла" са српском револуцијом 1804. године. Вођа револуције Карађорђе Петровић, рођен је у оближњем селу Вишевац, засеок Крћец крај Тополе. Ту је имао кућу и имање и на том месту су га затекли дани Првог српског устанка. Поставши вожд, Карађорђе је од Тополе начинио своје седиште – политичко административни центар ослобођеног дела Србије. У периоду 1811-1813. саградио је утврђен град са троспратним кулама, у њему два конака - за своју породицу и госте - и цркву која је осим иконостаса и зидно осликана. Повратак Турака означио је рушење и паљење Тополе, тополског града и цркве.

Након Другог устанка, Карађорђевог убиства и борбе кнеза Милоша Обреновића за државност, на Тополу се није обраћала пажња. Тек након 1843. године када српски кнез постаје Карађорђевићев син Александар, тополски град се обновља са посебном пажњом.

Међутим, нова династичка смена 1858. године - повратак кнеза Милоша, а са њим и Обреновића који се Србијом владати све до 1903. године - учинили су да се Карађорђевићев град запусте. Године 1868. био је чак државна својина на јавној лицитацији, а после антиобреновићевске Тополске буне 1877. године, срављен је са земљом као упориште побуњеника. Доласком на власт Карађорђевог унука Петра I Карађорђевића, Топола поново добија на значају и почиње њен убрзани развој.

Образује се задужбинско имање на Опленцу у оквиру којег се подиже храм са резиденцијалним и пратећим објектима различите намене. Почетком 20. века Топола добија урбано језгро које је сачувано и данас - пошту, први хотел, а затим и болницу. Долазак краља Петра I на престо значио је поновно везивање Карађорђевића за Тополу. Краљ Петар I се у потпуности посветио испуњењу жеље својих родитеља да у

План развоја општине Топола 2021-2031.

Тополи изграде велики храм у коме би се сахрањивали сви Карађорђевићи. Исте јесени, одмах по повратку у Србију, наредио је да се распише конкурс за изградњу цркве-маузолеја на Опленцу. Црква на Опленцу посвећена је Светом Ђорђу. Она представља симбол једног града, односно једне династије.

Након свргавања Карађорђевића са власти 1945. године, процес развоја општине Топола значајно је стагнирао, односно није настављен у оној мери као између два светска рата.

План развоја општине Топола 2021-2031.

2. СТАНОВНИШТВО

Површином од 356 km² Топола представља управно-административно седиште истоимене општине у чији састав улази 31 насеље, од којих је само општински центар Топола градског, односно урбаног типа, а преосталих 30 сеоског карактера. У административно-територијалном погледу, општина Топола улази у састав Шумадијског округа, са укупно 22.329 становника и просечном густином насељености од 63 становника на 1 km².

Генерално гледано, број становника на простору општине Топола по попису у 2011. години мањи је за 2963 становника у односу на 2002. годину, док удео броја становника општине Топола у округу износи 7,61 %.

Табела 3. Укупан број становника и густина насељености по насељима

Подручје	2002.г	2011.г	Индекс бр.ст. 11/02	Површ. КО (km ²)	Густина насељен. по п. 2002 (ст/км ²)	Густина насељен. по п. 2011 (ст/км ²)	Тренд опад./пор
Општина Топола	25.292	22.329	88,28	356,45	71	63	-8
Белосавци	1.182	1.017	86,04	15,27	77	67	-10
Блазнава	591	493	83,42	14,96	40	33	-7
Божурња	672	591	87,95	13,78	49	43	-6
Винча	1.176	1.097	93,28	14,06	84	78	-6
Војковци	278	237	85,25	13,16	21	18	-3
Горња Трнава	1.736	1.539	88,65	39,27	68	59	-9
Доња Трнава	921	772	83,82				
Горович	319	284	89,03	7,06	45	40	-5
Гуришевци	153	126	82,35	6,72	23	19	-4
Д. Трешњевица	304	295	97,04	6,68	45	44	-1
Горња Шаторња	558	494	88,53	10,81	52	46	46
Доња Шаторња	800	690	86,25	10,48	76	66	66
Жабаре	1.016	853	83,96	17,56	58	49	-9
Загорица	765	677	88,50	11,81	65	57	-8
Јарменовци	563	389	69,09	11,63	48	33	-15
Јеленац	375	329	87,73	5,75	65	57	-8
Јунковац	945	785	83,07	18,95	50	41	-9
Клока	1.146	957	83,51	24,67	46	39	-7
Липовац	558	508	91,04	9,61	58	53	-5
Манојловци	144	132	91,67	4,87	30	27	-3
Маскар	236	206	87,29	6,59	36	31	-5
Наталинци	834	655	78,54	7,46	112	88	-24
Овсиште	630	536	85,08	10,99	57	49	-8

План развоја општине Топола 2021-2031.

Павловац	70	55	78,57	1,58	44	35	-9
Пласковац	559	516	92,31	7,19	78	72	-6
Рајковац	189	168	88,89	6,29	30	27	-3
Светлић	417	334	80,10	8,79	47	38	-9
Топола варошица	5.422	4.973	91,72	5,92	916	840	-76
Топола село	1.363	1.472	108,00	33,70	63	63	0
Крћевац	775	641	82,71				
Шуме	595	508	85,38	10,80	55	47	-8

Извор: Републички завод за статистику

Просечна годишња стопа раста становништва је негативна, што указује на присуство проблема депопулације у скоро свим насељима општине. У последњем међупописном периоду, запажа се смањење броја становника на нивоу општине за 11,7%.

Степен урбанизације подручја мери се односом урбаног и руралног становништва, пошто урбано становништво општине Топола по попису 2011. године износи само 22,3%. Степен урбанизације показује да је у највећој мери, односно, као основна привредна делатност у општини Топола, пољопривреда, с обзиром да пољопривредно земљиште заузима 76% од укупне површине.

Исељавања из појединих делова општине, првенствено је било ка граду и индустријској зони и условило је значајну концентрацију становништва у општинском центру (840 становника/км²) и све веће диференцирање општине у погледу густине насељености.

2.1. Структура становника

У општини Топола у 7.040 домаћинстава живи 22.329 становника претежно српске националности (97,6%). Природни прираштај износи -6,5‰, а просечна густина насељености 63 становника по км².

Структура становништва према полу

Старосна структура становника не само да показује број становника по појединачним добним групама, већ и иницира разноврсне потребе као на пример потребе о броју предшколских установа, основних школа, броја потребних радних места за нове нараштаје који улазе у активно животно доба, указује на потребе у улагања у структуру здравствене заштите итд.

У демографском погледу старосна структура становништва представља важан чинилац у кретању становништва, служи за анализу постојећег становништва и статистичка предвиђења.

Полна структура општине Топола указује на незнатно већи удео женског становништва у односу на мушко, по попису 2011. године 50,05% од укупног становништва чине жене, а 49,95% мушкарци.

План развоја општине Топола 2021-2031.

Табела 4. Полна и старосна структура становништва општине Топола

Подручје	Пол	Укупно	0-19		20-39		40-59		60≤		ИС
			Бр.	%	Бр.	%	Бр.	%	Бр.	%	
Општина	С	22329	4276	19,1	5220	23,4	6542	29,3	6291	28,2	1,5
	М	11153	2215	19,9	2800	25,1	3301	29,6	2837	25,4	1,3
	Ж	11176	2061	18,4	2420	21,7	3241	29,0	3454	30,9	1,7
Градско подручје	С	4973	928	18,7	1333	26,8	1500	30,2	1212	24,4	1,3
	М	2397	499	20,8	690	28,8	693	28,9	515	21,5	1,0
	Ж	2576	429	16,7	643	25,0	807	31,3	697	27,1	1,6
Сеоско подручје	С	17356	3348	19,3	3887	22,4	5042	29,1	5079	29,3	1,5
	М	8756	1716	19,6	2110	24,1	2608	29,8	2322	26,5	1,4
	Ж	8600	1632	19,0	1777	20,7	2434	28,3	2757	32,1	1,7

Извор података - "Књига 2 – Старост и пол" - попис 2011. од., Републички завод за статистику, Београд

Према подацима о демографској старости и по критеријумима за њихово одређивање, становништво општине Топола, спада у категорију дубоке демографске старости, што потврђују подаци да је просечна старост 44,3 година, 19,1% од укупног становништва је становништво млађе од 20 година, 23,4% становништва је старости од 20-39 година старости, 29,3% становништва припада старосној групи од 40-59 и 28,2% од укупног становништва је старије од 60 година.

Велики број младих одлази у привредно и културно развијеније градове Србије, попут Београда и Крагујевца, што се додатно неповољно одражава на старосну структуру становништва.

С обзиром да је подручје Тополе у демографском смислу веома угрожено, потребно је на ширем плану приступити деметрополизацији и подстицању развоја мањих и средњих градова, уз подршку развоју депопулационих подручја, унапређењу односа између града и села и јачем повезивању са руралним окружењем, што би се најефикасније постигло кроз интензивнији развој туризма и пољопривреде и тако допринело развоју предузетништва, останку и запошљавању младих на овом простору.

Образовна структура становништва

Табела 5. Становништво старо 15 и више година према школској спреми

Подручје	Укупно	Без школске спреме	Непотпуно основно образовање	Основно образовање	Средње образовање				Више образовање	Високо образовање	Непознато	
					свега	Гимназија	средње стручне школе у трајању	специјализација после средњег образовања				
							краћем од 4 године		4 године			
Општина	19346	432	4668	5027	7734	698	3719	3204	113	653	749	83

План развоја општине Топола 2021-2031.

Градско	4325	44	278	746	2446	362	897	1135	52	380	421	10
Сеоско	15021	388	4390	4281	5288	336	2822	2069	61	273	328	73

Извор података - "Књига 2 – Школска спрема, писменост и компјутерска писменост" - Попис 2011. године, Републички завод за статистику, Београд

Број лица без школске спреме по попису 2011. године био је 432 што је 2,2% у односу на укупан број лица старијих од 15 година старости. У структури становништва по стручној спреми преовлађује становништво са средњим образовањем (35,8%), а затим са основном школом (26%), недовршеном основном школом (24%), а свега 3,4% и 3,9% становништва имају више и високо образовање. Иако подаци који су наведени нису позитивни, мора се нагласити да се ситуација поправља. Тако је на пример по попису из 2002. године број лица са вишим и високим образовањем износио мање од 4,7%, док је број лица са недовршеном основном школом износио 29,8%. У односу на републички ниво стање је лоше. Број лица са недовршеном основном школом у општини Топола је процентуално дупло већи у односу на републички просек, док је број са вишим и високим образовањем дупло мањи.

Промене у укупном економском окружењу, потребе привреде и токови развоја нових технологија траже адекватно образовање и оспособљавање појединаца и нације у целини. Стога је неопходно подићи ниво образовања на један виши ниво од постојећег.

Табела 6. Становништво старо 15 и више година према компјутерској писмености

Подручје	Укупно	Компјутерски писмена лица	Лица која делимично познају рад на рачунару	Компјутерски неписмена лица
Општина	19346	4272	2342	12732
Градско	4325	1746	603	1976
Сеоско	15021	2526	1739	10756

Извор података - "Књига 2 – Школска спрема, писменост и компјутерска писменост" - Попис 2011. година, Републички завод за статистику, Београд

Што се тиче компјутерске писмености, која у последње време све више добија на значају, стање се поправља, али и даље није на задовољавајућем нивоу. Број компјутерски писмених лица има три пута мање, него компјутерски неписмених. Такође, ситуација на селу је доста неповољнија него у градском насељу, па је тако проценат компјутерски писмених на селу свега 16%, док је у граду 40% компјутерски писмених лица.

План развоја општине Топола 2021-2031.

Становништво према активности

Табела 7. Становништво према економској активности и старости

Старосне групе	Укупно	Економски активни					Економски неактивни						
		свега	обављају занимање	незапослени			свега	деца млађа од 15 година	Пензионери	лица са приходима од имовине	ученици и студенти	лица која обављају само кућне послове	остало
				свега	некада радили	траже први посао							
Укупно	22329	9964	8580	1384	829	555	12365	2983	4854	113	1465	1927	1023
< 15	2983	-	-	-	-	-	2983	2983	-	-	-	-	-
15-19	1293	177	100	77	7	70	1116	-	2	3	1016	26	69
20-24	1239	723	514	209	67	142	516	-	1	6	327	88	94
25-29	1294	951	768	183	74	109	343	-	2	5	106	160	70
30-49	5479	4468	3923	545	351	194	1011	-	75	36	16	666	218
50-59	3750	2477	2164	313	282	31	1273	-	503	39	-	546	185
60-64	1688	638	582	56	47	9	1050	-	798	13	-	161	78
> 65	4603	530	529	1	1	-	4073	-	3473	11	-	280	309

Извор података - "Књига 7 – Економска активност" - Попис 2011. године, Републички завод за статистику, Београд

Од укупног броја становника општине Топола, нешто мање од половине је активно (45%), док нешто више од трећине активног становништва чине пољопривредници, што говори доста о карактеру тополске општине. Као негативан показатељ треба навести да чак 14% активног становништва тополске општине није запослено.

Када се на проблем већег удела економски неактивног становништва (55%) надовеже проблем структуре по старости, где је у овом случају број пензионера скоро дупло већи од броја деце малађе од 15 година, добија се слика која није оптимистична.

Домаћинства према броју чланова

По попису 2011. године на територији општине Топола пописано је 6936 домаћинстава са просечном величином од 3,3 члана, што је за 700 домаћинстава мање од претходног пописа из 2002. године, када је просечна величина била 3,3 члана.

По броју чланова у домаћинству на нивоу града најзаступљенија су двочлана домаћинства са 24,3%, трочлана 23,6% и једночлана 16,6%, док у сеоским насељима преовладавају двочлана 22,5%, једночлана 19,2% и са 14,2% домаћинства са 6 и више чланова

План развоја општине Топола 2021-2031.

Табела 8. Домаћинства према броју чланова

Општина Насеље	Укупно	Са 1 чланом	2	3	4	5	Са 6 и више чланова	Просечан број чланова
Општина Топола	6936	1447	1589	1153	1059	740	948	3,22
Градска	1672	335	406	352	311	147	121	2,97
Сеоско	5264	1112	1183	801	748	593	827	3,30
Белосавци	286	47	63	43	35	50	48	3,56
Блазнава	152	32	40	23	16	20	21	3,24
Божурња	211	55	58	31	28	21	18	2,80
Винча	311	60	64	44	45	34	64	3,53
Војковци	71	12	18	14	8	5	14	3,34
Горња Трнава	433	69	104	69	51	56	84	3,55
Горња Шаторња	180	48	47	32	28	11	14	2,74
Горович	84	19	15	12	14	10	14	3,38
Гуришевци	44	10	12	10	3	4	5	2,86
Доња Трешњевица	91	21	18	14	12	15	11	3,24
Доња Трнава	215	39	39	37	25	31	44	3,59
Доња Шаторња	233	54	62	37	35	20	25	2,96
Жабаре	266	55	56	51	47	22	35	3,21
Загорица	188	32	42	22	32	23	37	3,60
Јарменовци	129	30	35	16	17	16	15	3,02
Јеленац	92	17	16	13	17	14	15	3,58
Јунковац	250	66	57	34	30	25	38	3,14
Клока	290	65	60	44	38	37	46	3,30
Крћевац	209	47	53	33	30	17	29	3,07
Липовац	158	31	38	23	28	18	20	3,22
Манојловци	42	10	9	7	4	5	7	3,14
Маскар	60	14	15	6	3	9	13	3,43
Наталинци	255	86	63	43	30	16	17	2,57
Овсиште	158	32	40	15	24	15	32	3,39
Павловац	16	3	3	3	3	2	2	3,44
Пласковац	140	31	19	18	26	12	34	3,69
Рајковац	43	5	7	7	8	6	10	3,91
Светлић	88	13	21	11	12	12	19	3,80
Топола (варошица)	1672	335	406	352	311	147	121	2,97
Топола (село)	425	73	89	74	74	45	70	3,46
Шуме	144	36	20	15	25	22	26	3,53

Извор података - "Књига 10 – Домаћинства према броју чланова" - Попис 2011. године,
Републички завод за статистику, Београд

План развоја општине Топола 2021-2031.

2.2. Витални догађаји

Табела 9. Витални догађаји у општини Топола

Година	Живорођени		Умрли		Природни прираштај		Бракови	
	број	на 1000 становника	број	на 1000 становника	број	на 1000 становника	закључени	разведени
2014.	115	5,3	348	16,2	-233	-10,8	81	11
2015.	110	5,2	416	19,6	-306	-14,4	105	12
2016.	131	6,3	356	17	-225	-10,7	97	24
2017.	128	6,2	335	16,2	-207	-10	104	1
2018.	92	4,5	368	18,0	-276	-13,5	104	8

Извор: Републички завод за статистику

Према подацима тзв. виталне статистике природни прираштај општине Топола је током читавог посматраног периода био са негативним предзнаком. Према последњим подацима био је на нивоу 13,5‰, а једина неповољнија вредност у посматраном периоду забележена је 2015. године - 14,4‰. У истом периоду најмање новорођених је 2018. године, 4,5 на 1000 становника, док је стопа смртности била већа 2015. (19,6‰, а 2018. 18 ‰) Свих посматраних година стопа смртности је већа од 16,2‰ на 1000 становника.

Етничка припадност становништва

Табела 10. Етничка припадност становништва у општини Топола у 2011. години

Националност	Укупно	Срби	Црногорци	Македонци	Мађари	Роми	Румуни	Русини	Хрвати	Југословени	Словенци	Словаци	Албанци	Бугари	Остали	Нису се изјаснили	Регионална припадност	Непознато
Број	22329	21602	42	18	6	105	3	-	19	19	-	3	3	3	11	243	22	223

Извор: Републички завод за статистику

У етничкој структури општине Топола доминантну групацију чине Срби као већински народ (96,7 %).

Осталих групација има знатно мање, а међу њима су најбројнији Црногорци (0,19%) и Роми (0,5%).

План развоја општине Топола 2021-2031.

Религијска припадност становништва

Табела 11. Религијска припадност становништва у општини Топола у 2011. години

Религија	Укупно	Свега ¹	Православци	Католици	Протестанти	Исламисти	Атеисти	Неопредељени	Друго	Непознато
Број	21771	21105	21073	29	3	15		288	4	359

Извор: Републички завод за статистику

Сходно етничкој структури, најзаступљенија религија на територији општине јесте православно хришћанство – 96,8%.

¹ Разлику од „свега“ чине лица која су се изјаснила као *хришћани*.

План развоја општине Топола 2021-2031.

3. Локална самоуправа

На територији општине Топола у службеној употреби је српски језик и ћирилично писмо. Општина има своје симболе: Грб и Заставу. Празник општине је 21. септембар „Мала Госпојина“. Општина врши послове из своје надлежности утврђене Уставом и Законом.

Скупштина општине се сматра конституисаном избором председника Скупштине општине и постављањем секретара Скупштине општине. Председник Скупштине општине бира се из реда одборника, на предлог најмање 1/3 одборника, на време од 4 године, тајним гласањем, већином гласова од укупног броја одборника Скупштине општине.

Председник Скупштине општине има заменика који га замењује у случају његове одсутности и спречености да обавља своју дужност. Заменик председника Скупштине општине бира се и разрешава на исти начин као и председник Скупштине општине.

Секретар Скупштине општине се поставља на четири године, на предлог председника Скупштине општине и може бити поново постављен. Услови за секретара Скупштине општине прописани су законом. Секретар може имати заменика који га замењује у случају његове одсутности.

Скупштина општине је највиши орган општине који врши основне функције локалне власти, утврђене Уставом, Законом и Статутом. Скупштину општине чине одборници које бирају грађани на непосредним изборима, тајним гласањем, у складу са Законом. Скупштина општине Топола има 41 одборника. Одборници се бирају на четири године. Надлежности Скупштине општине прописане су Законом о локалној самоуправи и Статутом.

Извршни органи Општине су: Председник Општине и Општинско веће.

Председника Општине бира Скупштина општине, на предлог председника СО-е, из реда одборника, на време од четири године, тајним гласањем, већином гласова од укупног броја одборника Скупштине општине.

Председник Општине има заменика који га замењује у случају његове одсутности и спречености да обавља своју дужност.

Председнику Општине и заменику председника Општине избором на ову функцију престаје мандат одборника у Скупштини општине. Председник Општине и заменик председника Општине на сталном су раду у Општини. Надлежности председника Општине прописане су Статутом. Председник Општине може да има два помоћника који обављају послове из појединих области (економски развој, урбанизам, примарна здравствена заштита, заштита животне средине, туризам, пољопривреда, комуналне делатности, развој месних заједница и др.).

План развоја општине Топола 2021-2031.

Општинско веће чине: Председник Општине, заменик председника Општине као и пет чланова. Председник Општине је председник Општинског већа. Заменик председника Општине је члан Општинског већа по функцији. Чланове Општинског већа бира Скупштина општине, на период од четири године, тајним гласањем, већином од укупног броја одборника.

Чланови Општинског већа не могу истовремено бити одборници, а могу бити задужени за једно или више одређених подручја из надлежности Општине. Одборнику који буде изабран за члана Општинског већа престаје одборнички мандат. Надлежност Општинског већа прописана је Статутом Општине.

Општинска управа у оквиру права и дужности Општине обавља одређене стручне и административно-техничке послове за потребе Скупштине општине, председника општине и Општинског већа. Надлежности Општинске управе прописане су Статутом Општине. Општинска управа поступа према правилима струке, непристрасно и политички, неутрално и дужна је да сваком грађанину омогући једнаку правну заштиту у остваривању права и обавеза и правних интереса. Општинска управа дужна је да сарађује са грађанима и да поштује личност и достојанство грађана. Општинском управом руководи начелник. Начелник може имати заменика. Начелник за свој рад и рад Општинске управе одговара Општинском већу.

Одлуку о Општинској управи доноси Скупштина општине на предлог Општинског већа. Правилник о унутрашњем уређењу и систематизацији Општинске управе, посебних органа, служби и организација обједињује начелник Општинске управе и доставља Општинском већу на усвајање.

Општинска управа обавља послове из свог делокруга у складу са Уставом, Законом, Статутом општине, актима СО Топола и другим важећим прописима. Запослени у Општинској управи (службеници и намештеници), обавезни су да послове на остваривању и обезбеђивању Уставом и Законом утврђених права и интереса грађана, правних лица и других субјеката, обављају одговорно, савесно и ефикасно у складу са Уставом, Законом, Статутом, Одлуком о Општинској управи општине Топола и правима струке.

У Општинској управи образоване су основне организационе јединице:

- Одељење за општу управу;
- Одељење за комуналне делатности, грађевинско-урбанистичке, имовинско-правне и послове евиденције и управљања имовином;
- Одељење за буџет, финансије, привреду и друштвене делатности;
- Одељење за инспекцијске послове и инвестиције;
- Служба за скупштинске, заједничке послове и информисање и
- Одељење за Локални економски развој – Канцеларија за локални економски развој.

Посебна организациона јединица је Кабинет председника Општине.

План развоја општине Топола 2021-2031.

У оквиру основне организационе јединице могу се образовати/организовати унутрашње тј. уже организационе јединице: Одсеци, групе или друге организационе јединице.

У Општинској управи организују се самостални извршиоци ван састава основних организационих јединица и то:

1. Служба буџетске инспекције;
2. Служба интерне ревизије.

Поред послова из изворне надлежности општине, као јединице локалне самоуправе Општинској управи се могу поверити обављање појединих послова из оквира права и дужности Републике у складу са Законом.

Средства за рад Општинске управе утврђују се буџетом Општине.

Средства за финансирање поверених послова се обезбеђују буџетом Републике Србије.

Послове које обављају основне организационе јединице Општинске управе прописане су Одлуком о Општинској управи општине Топола.

Послове Општинске управе који се односе на остваривање права и обавезе грађана и правних лица могу обављати лица која имају прописану школску спрему, положен државни стручни испит, одговарајуће радно искуство у складу са Законом и другим прописима.

Кадровски план састоји се од приказа броја запослених према радним местима и звањима, броја запослених са радним односом на неодређено време који су потребни у години за коју се доноси кадровски план, број приправника чији се пријем планира и број запослених чији се пријем у радни однос на одређено време планира у кабинету председника општине, или због повећаног обима посла. На основу Кадровског плана доноси се Правилник о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места, односно измене и допуне тог правилника.

Табела 12. Број и структура запослених у Општинској управи општине Топола закључно са 31.12.2019. године

	Стручна спрема	Број запослених	Старосна структура				
			До 30. год.	До 40. год.	До 50. год.	До 60. год.	До 65 год.
1.	Стечено високо образовање на основним академским студијама у обуму од најмање 240 ЕСПБ бодова, мастер академским студијама, мастер струковним студијама, специјалистичким академским студијама, специјалистичким струковним студијама, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године или специјалистичким студијама на факултету.	19	/	3	5	5	6
2.	Стечено високо образовање на основним	9	/	1	6	/	2

План развоја општине Топола 2021-2031.

	академским студијама у обиму од најмање 180 ЕСПБ бодова, основним струковним студијама, односно на студијама у трајању до 3 године						
3.	Стечено средње образовање у четворогодишњем трајању	30	/	5	19	14	2
4.	Намештеници	4	/	1	/	3	1

Општина Топола има правобранилаштво. Послове Општинског правобранилаштва обављају запослени у Општинском правобранилаштву. Скупштина општине поставља и разрешава Општинског правобраниоца. Делокруг рада Општинског правобранилаштва регулисан је Законом о правобранилаштву, као и услови у погледу стручне спреме за обављање послова правобраниоца.

Општина Топола нема успостављену функцију локалног менаџера.

Нема успостављену функцију главног архитекте.

Општина Топола је оснивач следећих установа и предузећа:

1. ЈКСП „Топола“ Топола;
2. Културни центар „Топола“;
3. Туристичка организација „Опланац“ у Тополи;
4. Библиотека „Радоје Домановић“ Топола
5. Предшколска установа „Софија Ристић“ Топола.

У Општини Топола – Општинској управи има 70 рачунара. Рачунари су повезани преко локалне мреже (везе). Локална самоуправа користи директан фибер линк 100/100 за спољну мрежу интерно између локација фибер.бри. 100/100 mbs.

Општина поседује своју интернет презентацију на адреси www.topola.rs

План развоја општине Топола 2021-2031.

4. ИНФРАСТРУКТУРА

Путна мрежа

Општина Топола има повољан саобраћајно - географски положај што је допринело развоју друмских саобраћајница на њеној територији. Ово је, пак, имало за последицу да општина постане важан саобраћајни центар у коме се укрштају два важна магистрална путна правца: београдско – крагујевачки (правцем север - југ) и шумадијски (правцем исток - запад). Од посебног значаја за саобраћај општине јесте магистрални путни правац М-23 Крагујевац - Топола - Београд који је до изградње аутопута Београд - Ниш био главна веза Крагујевца са Београдом. Поред тога, посебну важност имају и регионални путни правци Топола - Јарменовци - Горњи Милановац, Аранђеловац - Шаторња - Страгари и Наталинци - Смедеревска Паланка.

Укупна дужина путне мреже на територији општине Топола износи 261 км, од чега 82% има карактер савременог коловоза. У структури путне мреже највеће учешће узимају локални путеви – 65% од којих је 73% под савременим коловозом.

Табела 13. Преглед јавних путева на територији општине

Година	Укупно (км)	Савремен и коловоз (км)	Државни путеви I реда (км)		Државни путеви II реда (км)		Општински путеви (км)	
			Свега	Савремени коловоз	Свега	Савремени коловоз	Свега	Савремени коловоз
2018	223,9	199	40,3	40,3	45,4	45,4	138,2	113,3
2019	223,9	199	40,3	40,3	45,4	45,4	138,2	113,3

Извор: Републички завод за статистику

Путну мрежу општине Топола чине:

- државни путеви – 85,7км
- општински путеви – 138,2км
- улице у Варош Тополи – 45км
- некатегорисани путеви – око 700км

Табела 14. Приказ државних путева на територији општине Топола

Редни број	Опис путног правца	Ознака	Стара ознака	Дужина (км)
1.	Мали Пожаревац-Младеновац-Топола-Крагујевац	IB реда бр. 25	М-23	26,3
2.	Аранђеловац-Крћевац-Топола-Рача	IB реда бр. 27	М-4	19,6
3.	Топола-Доња Шаторња-Рудник	IIA реда бр.152	Р-126	20,5
4.	Наталинци-Смедеревска Паланка-Рађа	IIA реда бр.156	Р-109а	3
5.	Аранђеловац-Д.Шаторња-Страгари-Влакча	IIБ реда бр.367	Р-215	9,6
6.	Аранђеловац-Топола, стари пут преко Бање	IIБ реда бр.368	Р-215а	3,3
7.	веза са државним путем IB реда бр. 25 у Г.Трнави	IIБ реда бр.369	Р-215	10,4

План развоја општине Топола 2021-2031.

	/потес "Јапанска"/ - Борци - Рача			
Укупно:				92,7
Напомена: Преклапање путних праваца:				
- Р-215 и Р-126 у МЗ Доња Шаторња..... 1,4км				7
- М-4 и М-23 од Крћевца (раскрсница „Крст“) до Тополе (раскрсница „Прокин гроб“) 5,6 км				
Укупно:				85,7

Табела 15. Преглед оопштинских путева на територији општине Топола

Ознака пута	Опис пута	Дужина у км
L-1	Од државног пута IB реда бр.16, веза у Белосавцима, потес: Вићија - Белосавци (Четворски крај) - Копљари (суседна општина Аранђеловац);	5,2
L-2	Од државног пута IB реда бр.16, веза у Белосавцима (код млина) - Белосавци (Горњи крај) - Копљаре (суседна општина Аранђеловац);	4,5
L-3	Од државног пута IB реда бр.16 (скретање код ветеринарске амбуланте у Белосавцима) - Белосавци - Маскар - Рајковац - Клока (до пута Наталинци - Смедеревска Паланка)	15
L-4	Од општинског пута L-3, веза у Белосавцима (код цркве) - Јеленац (центар села, код школе) - граница са Јагњилом, суседна општина Младеновац;	3,5
L-5	Од државног пута IB реда бр.16, веза у Белосавцима, потес: Вићија - Загорица - Маскар - до општинског пута L-3, веза у Маскару;	8,3
L-6	Од државног пута II реда бр.150, веза у Јунковцу код гробља - Клока - до општинског пута L-3, веза у Клоки код млекаре;	7
L-7	Од државног пута IB реда бр.16, веза у М.З. Село Топола (Љубесело, Тадићи) - Жабари - Загорица - до општинског пута L-5, веза у Загорици изнад цркве;	12,8
L-8	Од државног пута II реда бр.150, веза у Жабарима код цркве - Горович - Горња Трнава - до општинског пута L-9, веза у Горњој Трнави на раскрсници 300м испред школе на Витлини;	7,5
L-9	Од државног пута IB реда бр.16, веза у Горњој Трнави (потес: Крунска) - Горња Трнава (Витлина) - Шуме - Наталинци - до државног пута II реда бр.150, веза у Наталинцима код бензинске пумпе;	9,9
L-10	Од државног пута IB реда бр.16, веза у Горњој Трнави (потес: Каменоресци) -до општинског пута L-9, веза у Горњој Трнави, потес:	2

План развоја општине Топола 2021-2031.

	Витлина (код четворогодишње школе);	
L-11	Од општинског пута L-9, веза у Горњој Трнави (потес: Витлина, код четворогодишње школе) - Горња Трнава (варошица) - засеок Савићи - до општинског пута L-13, веза у Доњој Трнави;	6,4
L-12	Од пута „Г.Трнава /Јапанска/-Рача“, веза у Горњој Трнави (потес: Јапанска) - Горња Трнава (варошица) - до општинског пута L-11, веза у Горњој Трнави код цркве;	2,6
L-13	Од пута „Г.Трнава /Јапанска/-Рача“, веза у Доњој Трнави код скретања за Светлић - Доња Трнава - до четворогодишње школе у Доњој Трнави;	3
L-14	Од пута „Г.Трнава /Јапанска/-Рача“, веза у Доњој Трнави код сеоског гробља - Црвено Брдо -Шуме - Павловац-до општинског пута L-9, веза у Наталинцима;	6,8
L-15	Од пута „Г.Трнава /Јапанска/-Рача“, веза у Доњој Трнави - Светлић (центар села, до школе);	3
L-16	Од државног пута II реда бр.149, веза у Божурњи, потес: Метеризе - Божурња - Овсиште - до државног пута IB реда бр.16, веза на Светињи;	11,9
L-17	од R-126, веза у Винчи, потес: Метеризе - Пласковац (до границе са Маслошом) - до R-215 (<i>трећи правац: веза М-23 и R-126 преко Страгара, Блазнаве и Доње Шаторње</i>), преко Маслошева и Страгара који припадају суседној општини Крагујевац;	6,4
L-18	Од државног пута II реда бр.149, веза у Винчи код кафане „Волан“ - Винча (засеок „Ђекићи“) - до општинског пута L-17, веза у Винчи код моста на локалној сеоској реци;	4,8
L-19	Од државног пута II реда бр.149, веза у Винчи (потес Ђумурана) - Пласковац (Максимовићи, Рајићи) - до општинског пута L-17, веза у Пласковцу (код продавнице-кафане);	5
L-20	Од државног пута II реда бр.149, веза у Доњој Шаторњи (варошица) - Горња Шаторња - Пријани;	5
L-21	Од пута Топола - Бања, веза у Бањи (суседна општина Аранђеловац) - Липовац - Брезовац (суседна општина Аранђеловац) - до државног пута II реда бр.149, веза у Винчи, код игралишта;	5
L-22	Од државног пута IB реда бр.16, веза у Крћевцу, код локалног изворишта минералне воде - до Дома културе у М.З. Крћевац	1

План развоја општине Топола 2021-2031.

4.1. Водопривреда

Водоводни систем Тополе је комбиновани и то:

- Гравитациони – ПППВ, Јарменовци
- Пумпно- потисни- градска изворишта.

Доминантни систем водоснабдевања је гравитациони. Овај систем изграђен је 1975. године капацитета 55 л/с, где се сирова вода са три изворишта: Јарменовачка река, Милића поток и Поточање дистрибуира до ПППВ у Јарменовцима на технолошку прераду воде за пиће и састоји се из следећих целина: груба филтрација преко механичких решетки и песколова, коагулација и флокулација у таложници, филтрација у филтерским пољима и завршна дезинфекција у резервоару питке воде капацитета 300 м³. Из резервоара питке воде гравитацијом се дистрибуира путем цевовода АСС Ø 350 у дужини од 14.5 км, прекидне коморе до резервоара Р1 (250м³), Р2 (50м³), Р3 (200м³), а касније и “Опленац” (3000м³) који су изграђени за зонирано снабдевање корисника водом за пиће. Што се тиче градских изворишта „Врело“, „Божурња“ и „Кречана“ она се користе као допунска у летњим месецима када дође до опадања воде на извориштима сирове воде у Јарменовцима и тада се вода након процеса дезинфекције потискује директно у градску мрежу у оним насељима која гравитирају у близини поменутих изворишта.

Наведени начин водоснабдевања уз одређене измене функционише до данас по следећем принципу:

На ПППВ у Јарменовцима, се врши комплетан технолошки процес прераде сирове воде; сакупљање, коагулација, флокулација, филтрација и дезинфекција воде, а на градским извориштима „Врело“ и „Божурња“ и „Кречана“ врши се само процес дезинфекције воде, а након тога се потисним пумпама вода упумпава у градску мрежу ка насељима где су лоцирана.

Градска мрежа је изграђена од следећих материјала: пвц, полиестер, ливено-гвоздени, АЦЦ, челик и полиетилен. Дужина водоводне мреже износи око 145 км. Мрежа се испира преко испустних вентила којих има 11 и 2 хидранта који могу послужити као испустна места.

За послове снабдевања домаћинства водом и обављање комуналних делатности на територији општине задужено је ЈКП Топола.

Општина Топола је у овој области одредила приоритете који се огледају, пре свега у решавању питања водоснабдевања и каналисању и преради отпадних вода.

Први водовод у општини Топола пуштен је у рад 1910. године на Опленцу. Развојем насеља увећавале су се и потребе за пијаћом водом, тако да је 1928. године извршена рекапжа извора Врело и Кречана.

План развоја општине Топола 2021-2031.

Изворишта сирове воде из којих се сада, поред градског насеља Топола, снабдевају и околна сеоска насеља: Јарменовачка река, Милића Поток и Поточање који се налазе у Јарменовцима, изворишта Врело у градском насељу и Божурња у Божурњи.

Највећа инвестиција у овој области је реконструкција изворишта „Врело“ које након извршених радова обезбеђује 7 л/с пијаће воде.

Укупан број прикључака на водоводну мрежу је 3500, а покриветност општине водоводном мрежом је нешто испод 40%. Укупна дужина примарне мреже градског водовода је 20 км.

У сеоским срединама је у великој мери присутно снабдевање домаћинстава водом из сопствених бунара, каптажа мањих капацитета.

4.2. Комунална инфраструктура и отпадне воде

Табела 16. Водоснабдевање и испуштање отпадних вода

Година	Укупне захваћене воде (хиљада м3)	Испоручене воде за пиће (хиљада м3)	Укупне испуштене отпадне воде (хиљада м3)	Испуштене отпадне воде општине системом одвођења отпадних вода, (хиљада м3)	Пречишћене отпадне воде (хиљада м3)	Број домаћинстава а прикључених на водоводну мрежу	Број домаћинстава прикључених на канализацион у мрежу
2015.	853742	827957		328082	318005	3258	1415
2016.	835888	802443		334559	316665	3284	1470
2017.	891513	860572		360613	321887	3334	1501
2018.	89777	883854		422820	381200	3365	1538
2019.	908274	886156		406945	359536	3394	1546

Извор: Републички завод за статистику

Када говоримо о канализацији на територији општине, треба истаћи да је регистровано 1546 прикључака, а да покривеност канализационом мрежом није задовољавајућа – свега 10%. Укупне дужине примарних мрежа фекалне и кишне канализације износе, у оба случаја, мање од 10 км.

Локална самоуправа је 2005. године изградила сабирни колектор фекалне канализације који одводи фекалне отпадне воде са преко 30% територије општине. Осим ових, исте године завршени су и радови на постројењу за прераду отпадних вода. Изградњом овог постројења процењује се да је око 80% фекалне канализације урађено у општини у сливу према реци Каменици. Уз ово постројење изграђена је и савремена лабораторија која контролише параметре прерађених отпадних вода. Сам рад постројења је осмишљен тако да отпадне материје, у процесу обраде, пролазе кроз 5 фаза. Овако третиране отпадне материје излазе у реципијент са 95% прераде.

План развоја општине Топола 2021-2031.

У сеоским срединама, отпадне воде из домаћинстава углавном се одводе у септичке јаме које су импровизоване и доводе до загађења околног терена. У многим случајевима отпадне воде се неконтролисано одводе у околне водотокове и тако директно угрожавају становништво, биљни и животињски свет.

Када је реч о управљању чврстим отпадом на територији општине, прво треба истаћи да је годишња количина отпада нешто изнад 2500т. У општини Топола, прикупљање и одвожење чврстог отпада из градских и сеоских насеља врши се специјализованим возилима до депоније која се простире на површини од 4 ха и на којој нису обезбеђене рециклажа и разврставање отпада.

Током 2005. године локална самоуправа је спровела пројекат израде техничке документације ремедијације ове депоније. Контролу израђене документације спровело је тадашње Министарство за науку и животну средину које ју је и прихватило.

Поред депоније Торови на територији општине постоје и две регистроване дивље депоније: на простору испод насеља на Камењаку и поред тзв. Жабарачког пута.

4.4. Одржавање чистоће

ЈКСП „Топола“ се бави сакупљањем неопасног комуналног отпада, његовим одвожењем и безбедним одлагањем, сакупљањем ПЕТ амбалаже, складиштењем и третманом (балирањем), чишћењем дивљих депонија, као и сакупљањем кабастог отпада, шута, грања, пепела, покошене траве.

Комунални отпад из домаћинстава се одлаже у типске посуде (канте 120 л.) и сакупља се свакодневно од 06-13 ч по унапред урађеном плану изношења смећа. Број домаћинстава који су обухваћени услугом одношења смећа је 2370. Просечна дневна количина скупљеног отпада је 8 тона. Комунални отпад на јавним површинама се одлаже у контејнере запремине 1,3 м³, који су постављени на 154 локације, и скупља се свакодневно током целе године. Отпад се сакупља и одвози камионом „смећар“, а кабасти отпад, шут и пепео са скипом и трактором са приколицом. На тим пословима је ангажовано 2-3 радника, зависно од количине кабастог отпада.

У току године, ЈКСП Топола“ на територији градског подручја, сакупи и одвезе око 3.000 тона комуналног отпада и око 200 тона кабастог отпада и шута. Отпад се одлаже на (несанитарну) депонију Торови, која се налази у истоименом насељу на периферији Тополе на површини од 4 ха и на којој нису обезбеђене рециклажа и разврставање отпада. Поред депоније Торови на територији општине постоје и две регистроване дивље депоније: на простору испод насеља на Камењаку и поред тзв. Жабарачког пута.

Одржавањем јавне хигијене су обухваћене су следеће улице: Булевар Краља Александра (од Ђурђевданске улице до улице Булевар Вожа Карађорђа), улица Мије Тодоровића (од Поште до Основне школе), улица Булевар Вожа Карађорђа (од скретања за Љубесело до Карађорђевог Конака), улица Краљице Марије, улица Кнегиње Зорке, улица Авенија Краља Петра I, улица Принца Томислава

План развоја општине Топола 2021-2031.

Карађорђевића (од улице Булевар Краља Александра до улице Миливоја Петровића Блазнавца), улица Миливоја Петровића Блазнавца (од улице Принца Томислава Карађорђевића до улице Радоја Домановића) и на том послу је ангажовано 5 радника.

ПЕТ амбалажа се прикупља у за то намењеним контејнерима. Према динамици купљења се врши одвоз до плаца комуналног предузећа и након тога се врши балирање ПРЕС машином.

Одржавање депоније у Торовима врши се булдожером, распланиравањем земље која се повремено довози камионом КИПЕР и врши се утовар комбинованом машином СКИП. У летњим месецима када долази до самозапаљења на самој депонији, гашење пожара се спроводи цистерном за гашење и превоз воде ФАП 1314.

Уклањање дивљих депонија на ободима територије градског подручја, врши се у зависности од обима саме депоније булдожером, комбинованом машином СКИП, трактором са приколицом и одвоз камионом.

4.5. Енергетика

Електроенергетска инфраструктура – територијом општине Топола пролазе делови траса далековаода 110 kV број 123/2 Аранђеловац – Топола и број 123/3 Топола – Крагујевац 2, као и далековод 400 kV број 436 Крагујевац 2 – Обреновац.

Главни извор електричне енергије је електроенергетски систем „Електромреже“ Србије са трансформаторском станицом „Топола“ 110/35/10 kV која је везана у прстену DV 110 kV и то DV 110 kV 123/3 Крагујевац 2 – Топола и DV 110 kV 123/2 Топола – Аранђеловац.

Напајање Т.С. „Топола“ је могуће из два правца, далеководима 110 kV и то:

- Из правца Т.Е. „Колубара“ далеководом број 123/1 до Т.С. „Аранђеловац 1“ и даље далеководом број 123/2 до Т.С. „Топола“
- Из правца Т.С. 400/110 kV „Крагујевац 2“ далеководом број 123/3, а која има могућност напајања из Х.Е. „Ђердап“ и из Т.Е. „Косово Б“ квалитетним далеководом 400 kV.

Из Т.С. 110/35/10 kV „Топола“ напајају се Т.С. 35/10 kV, којих на територији општине Топола има 6. стим што Т.С. „Наталинци“ је изграђена као Т.С. 35/10 kV, али ради као 10 kV разводно постројење, пошто за сада нема потребе да ради као Т.С. 35/10 kV.

На територији општине Топола има 215 Т.С. 10/0,4 kV из којих се напаја нисконапонска мрежа 0,4 kV која је углавном израђена као надземна, а незнатан део је изведен кабловским водовима. Велики део постојеће нисконапонске мреже је на дрвеним стубовима и са недовољним пресеком проводника, што изазива губитке електричне енергије, што захтева нужну реконструкцију.

План развоја општине Топола 2021-2031.

4.6. Гасификација

На територији општине Топола изграђена је гасоводна инфраструктура која подразумева потребне МРС (мерно-регулационе станице) као и разводну мрежу цеви (челик и пластика). Укупно уграђена мрежа цеви на територији целе општине је 250км, са могућношћу проширења мреже за још 170 км. Гасификација је спроведена до сваке месне заједнице и створене су могућности за прикључење како физичких лица, тако и привредних субјеката.

4.7. ПТТ саобраћај

На територији општине Топола има 6 пошта док је број телефонских претплатника, према подацима Републичког завода за статистику, на крају 2018. године био 6232.

Општина Топола има једну чворну аутоматску телефонску централу на коју је везано 10 крајњих централа у насељима општине.

Услуге кабловске телевизије и интернета обезбеђује национални дистрибутер КДС Коперникус д.о.о. из Београда. Поред тога, приступ интернету омогућен је и преко АДСЛ и Диал-уп конекција.

4.8. Просторно планирање

Просторни План Општине Топола усвојен је који је усвојен Одлуком СО Топола бр. 35-18/2011-05-I од 29.12.2011. године и објављен у „Сл. Гласник СО Топола“ 16/2011.

Плански основ за израду Просторног Плана општине Топола био је Просторни план Републике Србије 2010 - 2020 године ("Службени гласник РС", број 88/10).

Временски хоризонт Просторног плана општине Топола је 2025. година.

У току је израда Просторног плана Републике Србије, од 2021. до 2035. године тако да ће по усвајању новог ПП РС бити преузете смернице и обавезе за израду новог Просторног План Општина Топола.

Територију општине Топола чини 31 насеље, са 29 целих катастарских општина административне општине Топола, укупне површине 356,45 km².

Стратегија развоја мреже насеља заснована је на принципу концентрисане децентрализације. Према функционалним, демографским, просторним, природним и створеним вредностима планирана је просторно функционална, хијерархијски заснована мрежа насеља општине Топола коју чине следеће категорије:

- I - Центар општине - Топола
- II - Центри заједнице села
- III - Сеоски центри
- IV - Села

Према тренутно важећем Просторном Плану Општине Топола, будући развој општине Топола засниваће се на валоризацији и коришћењу компаративних предности

План развоја општине Топола 2021-2031.

саобраћајно - географског положаја, на контакту гравитационих зона Београда, центра државног и међународног значаја и макрорегионалног центра Крагујевца. То је залагање за развој функционалних веза подручја општине и општинског центра са окружењем – интензивирањем веза са Београдом и Крагујевцем и иницирањем веза са Горњим Милановцем, Аранђеловцем, Рачом и Смедеревском Паланком у домену туризма, пољопривреде и других привредних активности.

Принципи просторног развоја општине

Основни принципи будућег развоја општине Топола су:

- развој привреде на територији читаве Општине, засноване на новим инвестицијама, развијеној инфраструктури, адекватно коришћеним потенцијалима, кроз развијене људске ресурсе и уз заштиту животне средине. У структури привреде доминантно место заузима пољопривреда, која је најзаступљенија у стварању националног дохотка општине Топола. Модерна пољопривреда са високом прерадом, тј. агрокомплекс са производњом квалитетне готове хране за домаће потребе и извоз је основна стратегија развоја привреде у будућем периоду. Развој индустрије, малих и средњих предузећа је, поред развоја пољопривреде, основни стратешки приоритет општине. Реализација овог приоритета захтева предходне активности локалне самоуправе на успостављању одговарајућег развојног амбијента,
- реструктурирање и ревитализација постојећих капацитета,
- стварање услова за привлачење домаћих и страних инвеститора и за директне контакте са потенцијалним инвеститорима,
- унапређење и изградња потребне инфраструктуре за развој индустрије, малих и средњих предузећа (саобраћајна, енергетска, комунална и др. инфраструктура). Опремање и стварање greenfield и brownfield индустријских зона,
- утврђивање просторног размештаја привредних капацитета, да би се обезбедили најповољнији ефекти и подигао ниво развијености подручја читаве општине. Развојну политику општине дефинисати у складу са принципима штедње, рационалног коришћења и заштите природних ресурса, уз обезбеђење услова за одрживи развој општине,
- потпуније вредновање компаративних предности подручја општине за интензивнији развој туризма и пратећих делатности.
- унапређење општих услова живљења на селу кроз развој руралних центара као вишефункционалних производних, социјалних и културних простора с једне стране, и породичних пољопривредних газдинстава с друге. - заштита и рационално коришћење природних ресурса (пољопривредно, шумско земљиште и минералне сировине) и заштита животне средине.

План развоја општине Топола 2021-2031.

Општи и посебни циљеви просторног развоја

Општи циљ израде и доношења Просторног плана општине је стварање услова за реализацију интереса у области рационалног и наменског коришћења простора, уз адекватно коришћење природних и створених ресурса.

Посебни циљеви развоја односе се на:

1. глобално позиционирање општине у оквиру регионалног подручја града Крагујевца и Шумадијског округа са центром у Крагујевцу и у оквиру "Метрополитенског подручја" - подручја непосредног утицаја града Крагујевца на окружење (заједно са насељима: Баточина, Лапово, Кнић и Рача).
2. функционално организовање општине формирањем компактног градског подручја насеља Топола (ГП Топола) и хијерархијске мреже сеоских насеља која функционално покрива општинску територију и заснива се на принципу новог урбано-руралног односа и партнерства.
3. формирање стратешког развојног правца дуж државног пута 1. реда М23 Крагујевац - Топола - Београд. .
4. развој и унапређење градског насеља. Имплементирање циљева и планских решења Генералног плана "Топола 2025" у основном захвату, и њихово превођење у контактне делове и шире подручје општинске територије.
5. побољшање опште просторне структуре општинске територије, кроз комплекс грађевинског и продуктивног земљишта, систем насеља и грађевинских реона, саобраћаја, инфраструктуре и комуналних објеката, посебних зона и целина, природних и културних добара. Овај циљ се остварује целовито - као општи програмски задатак, и појединачно - кроз све посебне и секторске циљеве.
6. физичка, продуктивна, социјална и еколошка трансформација руралног подручја, као значајног дела општинске територије, са ослонцем на покривању простора у оквиру демографског и насељског комплекса.
7. дефинисање, одржање и побољшање општег и специфичног еколошког капацитета средине, са потпуном валоризацијом природних и створених система. Превођење еколошког комплекса из потрошне и принудне структуре у продуктивну и развојну, кроз стварање основе за размену искустава, програма, услуга и производа, у ужем и ширем окружењу.
8. сви плански ефекти, као крајњи циљ имају стварање услова за превазилажење економске и социјалне депресије средине, која се одражава, пре свега, кроз опадање броја становника и радних места. Крајњи циљ је и превођење простора у програмски и продуктивни систем на комплетном подручју општинске територије, са обновом развојних потенцијала и подизањем материјалног и општег капацитета општине на виши ниво.

Планска решења просторног развоја Општине Топола, намена простора, биланси површина

Основну намену простора чини пољопривредно, шумско, водно и грађевинско земљиште.

План развоја општине Топола 2021-2031.

Плански циљ је да се одржи ниво квалитетног пољопривредног земљишта, повећају површине под шумама уз контролисано ширење грађевинског подручја. Смањење површина пољопривредог земљишта би се првенствено остваривало на рачун земљишта ниже бонитетне класе.

Површине под шумама се повећавају на теренима захваћеним ерозијом, голетима и површинама са великим нагибом.

Водне површине се увећавају за површине планираних акумулација.

Повећање грађевинских подручја свих насеља (осим општинског центра) износи 5-10% у односу на постојеће површине изграђеног земљишта. Повећање грађевинског подручја је веће у центрима насеља, уз услов погушћавања у постојећем грађевинском подручју. У примарним насељима повећање грађевинског подручја је незнатно и представља само заокружење започете изградње.

План развоја општине Топола 2021-2031.

5. Људски ресурси и тржиште рада

5.1. Запосленост

Структура запослености посматрана је с два аспекта. Прво је дат преглед запослених у правним лицима (предузећима, установама, задругама и другим организацијама) наспрам лица која самостално обављају делатност, тј. приватних предузетника и пољопривредника. Други аспект је посматрање запослености по секторима привредне делатности. Структура је посматрана и у односу на регион, тј. Шумадијски округ и Поморавски округ.

Посматран је период од 2013. до 2019. године.

Структура запослености

Табела 17. Структура запослености 2013-2019. године

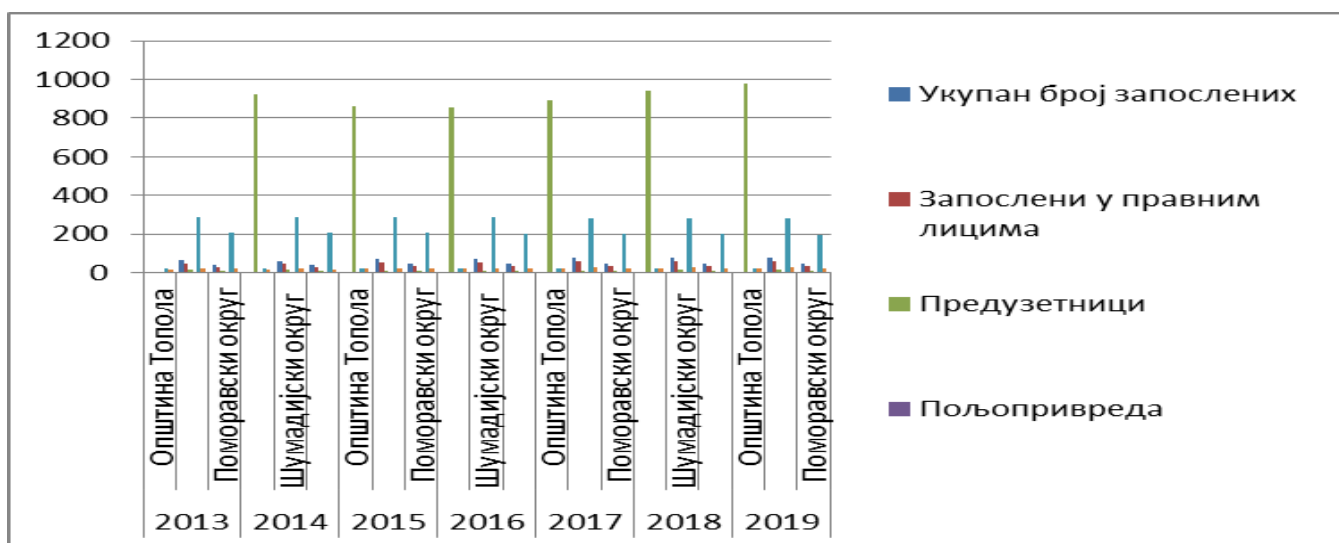
Година	Општина - Округ	Укупан број запослен их	Запослени у правним лицима	Предузет.	Пољоприв.	Процењен број становника	% запослени у односу на процењен број становника
2013	Општина Топола	3,001	1,992	1,009		21,778	13.78
	Шумадијски округ	64,010	48,838	15,172		290,541	22.03
	Поморавски округ	43,504	30,814	12,690		210,795	20.64
2014	Општина Топола	3,149	2,224	925		21,506	14.64
	Шумадијски округ	63,089	48,519	14,570		289,175	21.82
	Поморавски округ	39,733	29,774	9,959		208,683	19.04
2015	Општина Топола	5,278	2,516	861	1,901	21,211	24.88
	Шумадијски округ	73,117	55,591	12,481	5,045	287,784	25.41
	Поморавски округ	45,723	32,611	9,178	3,934	206,491	22.14
2016	Општина Топола	4,766	2,104	857	1,805	20,939	22.76
	Шумадијски округ	74,507	56,726	13,059	4,722	286,406	26.01
	Поморавски округ	47,484	34,043	9,615	3,826	204,369	23.23

План развоја општине Топола 2021-2031.

2017	Општина Топола	4,798	2,174	893	1,731	20,720	23.16
	Шумадијски округ	75,543	57,328	13,707	4,508	284,957	26.51
	Поморавски округ	47,406	33,777	9,975	3,654	202,025	23.47
2018	Општина Топола	4,849	2,294	944	1,611	20,445	23.72
	Шумадијски округ	77,666	58,852	14,681	4,133	283,235	27.42
	Поморавски округ	48,297	34,489	10,481	3,327	199,698	24.19
2019	Општина Топола	4,867	2,423	981	1,463	20,144	24.16
	Шумадијски округ	79,190	60,116	15,333	3,741	281,277	28.15
	Поморавски округ	48,673	34,916	10,729	3,028	197,361	24.66

Извор: Републички завод за статистику

Графикон бр.1

У периоду од 2015. до 2019. нема великих осцилација у погледу укупног броја запослених, тј. процента запослених у односу на процењен број становника општине (варирања од 24,88% до 22,76%). Међутим, 2014. године је дошло до скока запослености од 14,64% у односу на процењен број становника на 24,88%, док се број становника није знатно променио. Заправо је дошло до пада броја становника са 21,506 2014. године на 21,211 становника 2015. године, што значи да је у овој години дошло до највећег пораста у запошљавању. У поређењу са ситуацијом у региону, од 2015. до 2019. године проценат запослености у односу на укупан број становника је

План развоја општине Топола 2021-2031.

мало нижи у односу на округе, док је та разлика пре 2015. била знатно већа у корист региона.

Када се посматра структура запослености по привредним секторима, највише запослених је у прерађивачкој индустрији и трговини на велико и мало и оправкама. Следе сектори образовања и државна управа и социјално осигурање. У свим секторима се у посматраном периоду бележи константан умерени раст броја запослених, осим у трговини на велико и мало, где се 2015. године јавља нешто већа осцилација. Те године забележен је наглин пораст са 528 (2014. године) на 964, да би се 2016. године број запослених у том сектору смањио на 593, да би у наредним годинама све до 2019. године био присутан континуирани пораст броја запослених. 2015. Године се само у сектору образовања бележио пад запослених, да би се од наредне године до 2019. број запослених вратио на ниво сличан периоду пре пада.

Ниво запослености по секторима привредне делатности приказана је у наредној табели.

План развоја општине Топола 2021-2031.

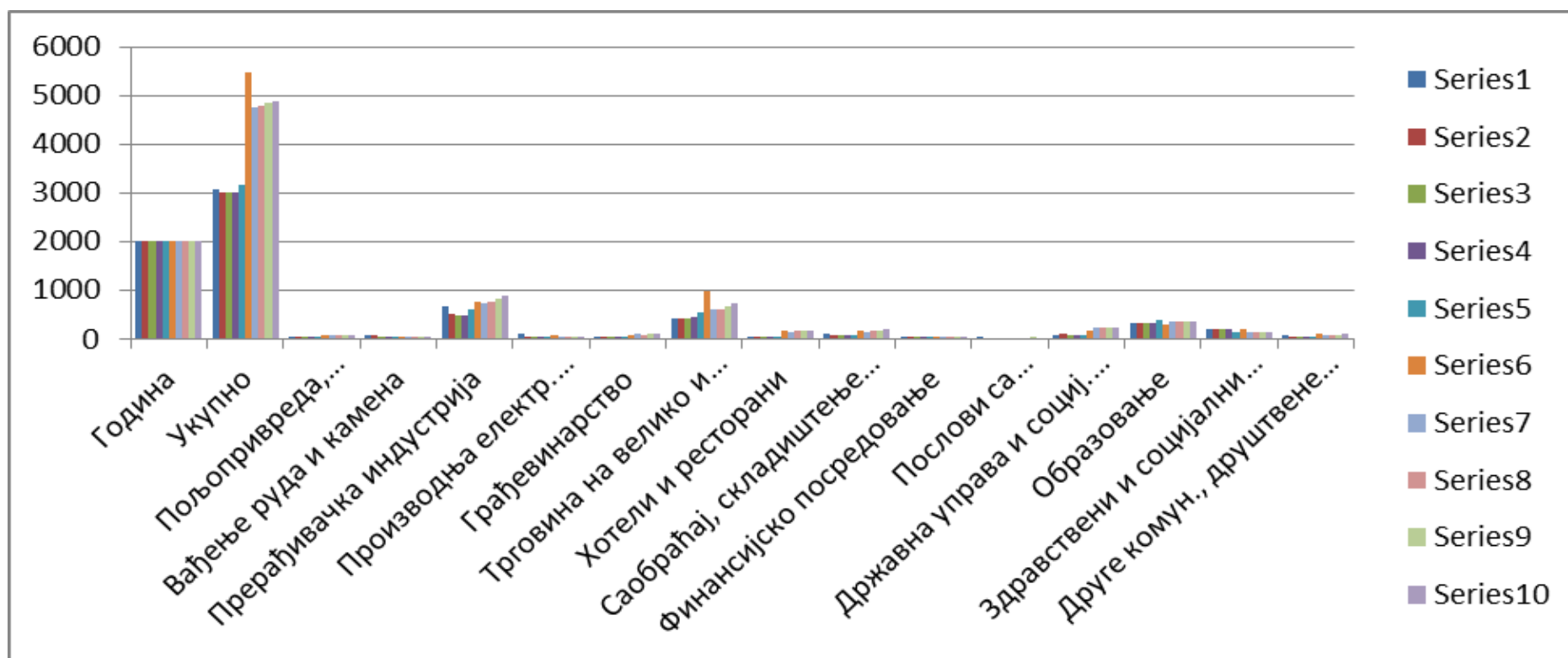

Табела 18. Запосленост по секторима привредне делатности

Година	Укупно	Пољопривреда, шумарство и водопривреда и рибарство	Вађење руда и камена	Прерађивачка индустрија	Производња електр. енергије, гаса и воде	Грађевинарство	Трговина на велико и мало, оправка	Хотели и ресторани	Саобраћај, складиштење и везе	Финансијско посредовање	Послови са некретностима, изнајмљивање	Државна управа и социј. осигурање	Образовање	Здравствени и социјални рад	Друге комун., друштвене и личне услуге
2010	3083	41	89	667	120	14	415	31	94	13	38	86	330	186	59
2011	3012	19	76	523	55	14	415	28	76	11	0	90	324	188	40
2012	3007	25	10	469	54	18	407	32	78	12	0	87	323	191	35
2013	3001	20	10	469	54	22	448	36	82	7	0	83	333	188	33
2014	3149	19	10	612	54	18	528	46	88	6	0	81	386	139	34
2015	5473	61	29	757	63	69	964	159	154	13	0	159	288	200	96
2016	4766	69	34	728	55	99	593	149	149	41	0	217	339	142	81
2017	4798	73	34	765	54	72	618	157	158	45	0	219	340	137	86
2018	4849	84	35	809	51	94	664	163	174	47	2	223	339	142	89
2019	4867	83	44	874	47	95	721	155	185	49	0	215	347	150	94

Извор: Републички завод за статистику – Општине у Србији

План развоја општине Топола 2021-2031.

Графикон бр.2

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

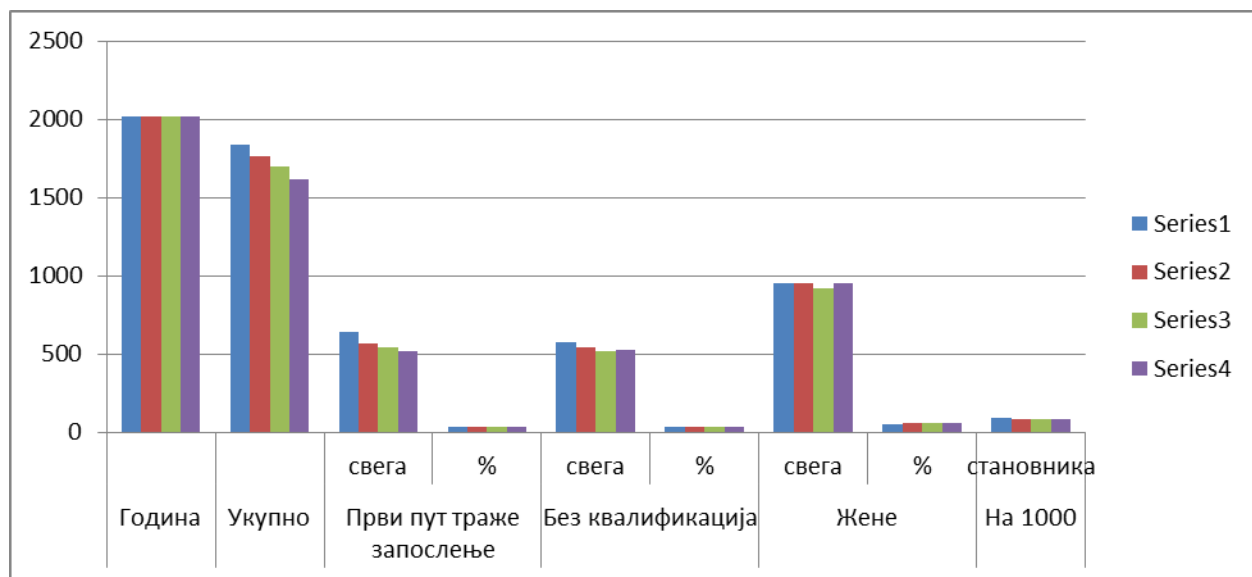
5.2. Незапосленост

Незапосленост – структура

Табела 19. Структура незапослених лица

Година	Укупно	Први пут траже запослење		Без квалификација		Жене		На 1000 становника
		свега	%	свега	%	свега	%	
2015.	1839	640	34.8	571	31.0	953	51.8	87
2016.	1761	563	32.0	544	30.9	955	54.2	84
2017.	1696	544	32.1	515	30.4	922	54.4	82
2018.	1614	520	32.2	526	32.6	952	59.0	79

Извор: Републички завод за статистику

Графикон бр.3

У посматраном периоду од 2015. до 2019. године број незапослених континуирано и благо опада. По параметрима: први пут траже запослење и без квалификација нема великих осцилација. Први пут траже запослење 32% до 34,8% од укупног броја незапослених, што значи да су преосталих око 60% од укупно запослених већ били у радном односу и остали без запослења.

Ако посматрано број жена од укупног броја незапослених, то је увек преко 50%; од 51,8% 2015. године до 59% 2018. године.

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

Табела 20. Незапослена лица по годинама

	Незапослена лица Укупно	Незапослена лица - Без искуства	% (Незапослена лица - Без искуства од Незапослена лица - Укупно)	Незапослена лица - Инвалиди	% (Незапослена лица - Инвалиди од Незапослена лица - Укупно)	Незапослена лица - Жене	% (Незапослена лица - Жене од Незапослена лица - Укупно)	Незапослена лица Без квалификација	% (Незапослена лица - Без квалификација од Незапослена лица - Укупно)
2013	2,066	796	38.53%	46	2.23%	1,048	50.73%	641	31.03%
2014	1,861	688	36.97%	38	2.04%	954	51.26%	553	29.72%
2015	1,838	641	34.87%	41	2.23%	952	51.80%	570	31.01%
2016	1,764	565	32.03%	38	2.15%	957	54.25%	545	30.90%
2017	1,696	545	32.13%	28	1.65%	924	54.48%	515	30.37%
2018	1,616	521	32.24%	29	1.79%	954	59.03%	527	32.61%
2019	1,475	617	41.83%	26	1.76%	884	59.93%	458	31.05%

Извор: стање на евиденцији НСЗ - испостава Топола на дан 31.12.

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

Табела 21. Незапосленост по старосним групама и стручној спреми

Старосна структура	2018		2019	
	Укупно	Жене	Укупно	Жене
15 - 19 година	42	20	43	20
20 - 24 године	151	83	129	77
25 - 29 година	174	100	155	100
30 - 34 године	172	113	163	106
35 - 39 година	206	125	181	110
40 - 44 године	194	124	184	119
45 - 49 година	149	94	139	82
50 - 54 године	181	123	160	97
55 - 59 година	210	127	180	115
60 - 65 године	137	45	141	58
Укупно - Године старости	1,616	954	1,475	884
I	461	243	404	224
II	66	41	54	31
III	433	222	403	207
IV	506	355	475	332
V	15	3	12	1
VI-1	24	17	22	16
VI-2	41	26	33	20
VII-1	67	45	70	51
VII-2	3	2	2	2
VIII	0	0	0	0
Укупно - Хијерархија Занимање	1,616	954	1,475	884

Извор: стање на евиденцији НСЗ - испостава Топола на дан 31.12.

Табела 22. Незапослена лица по занимањима

Занимања – Групе подручја		2019	
		Укупно	Жене
Пољопривреда, производња и прерада хране	Произвођачи биља	85	58
	Сточари и живинари	0	0
	Ветеринари	26	11
	Рибари и одгајивачи осталих животиња	0	0
	Прерађивачи хране и пића	31	27
	Прерађивачи дувана	0	0
	Пољопривреда, производња и прерада хране	142	96
Шумарство и обрада дрвета	Шумари	2	1
	Прерађивачи и обрађивачи дрвета	4	1
	Шумарство и обрада дрвета	6	2
Геологија, рударство и металургија	Геолози	0	0
	Рудари и оплемењивачи руда	0	0

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

	Занимања експлоатације нафте и земног гаса	0	0
	Металурзи	2	1
	Геологија, рударство и металургија	2	1
Машинство и обрада метала	Обрађивачи метала	92	15
	Монтери и инсталатери у машинству	5	0
	Машински конструктори и пројектанти	59	32
	Машински технолози	1	1
	Механичари и машинисти	119	0
	Машинство и обрада метала	276	48
Електротехника	Електромеханичари	11	2
	Електроенергетичари	10	2
	Електроничари	6	1
	Занимања рачунарске технике	11	4
	Занимања телекомуникација	3	1
	Електротехника	41	10
Хемија, неметали и графичарство	Хемичари	22	21
	Произвођачи керамике и грађевинског материјала	12	11
	Гумари и пластичари	0	0
	Стаклари	0	0
	Графичари	6	5
	Папирничари	1	1
	Хемија, неметали и графичарство	41	38
Текстилство и кожарство	Текстилци	5	5
	Произвођачи одеће	105	99
	Обућари и кожни галантеристи	2	2
	Кожари и крзнари	0	0
	Текстилство и кожарство	112	106
Комуналне, тапетарске и фарбарске услуге	Фарбари и лакирери	0	0
	Комуналци	0	0
	Тапетари	1	1
	Комуналне, тапетарске и фарбарске услуге	1	1
Геодезија и грађевинарство	Архитекти и урбанисти	2	1
	Геодети	2	1
	Грађевинари	4	2
	Занимања завршних грађевинских радова	0	0
	Геодезија и грађевинарство	8	4
Саобраћај	Занимања друмског саобраћаја	17	10
	Железничари	0	0
	Ваздухопловци	0	0
	Бродари	0	0
	Занимања ПТТ саобраћаја	1	0
	Занимања претоварних услуга, унутрашњег транспорта и превоза жичарама	0	0

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

	Саобраћај	18	10
Трговина, угоститељство и туризам	Трговци	74	68
	Занимања угоститељства и туризма	65	46
	Трговина, угоститељство и туризам	139	114
Економија, право и администрација	Менаџери и организатори	11	8
	Економисти	89	68
	Правници	19	15
	Кадровска и сродна занимања	1	1
	Информатичари и статистичари	6	5
	Занимања одбране, безбедности и заштите	1	1
	Администратори	14	14
	Занимања осигурања	2	2
	Економија, право и администрација	143	114
Васпитање и образовање	Васпитачи и наставници друштвено - хуманистичке области	13	12
	Наставници природно - математичке струке	0	0
	Наставници техничко - технолошке струке	0	0
	Наставници биотехничке струке	0	0
	Наставници здравствене струке	0	0
	Васпитање и образовање	13	12
Друштвено - хуманистичко подручје	Друштвено - хуманистичка занимања	28	25
	Друштвено - хуманистичко подручје	28	25
Природно - математичко подручје	Природно - математичка занимања	20	16
	Природно - математичко подручје	20	16
Култура, уметност и јавно информисање	Ликовни уметници и дизајнери	1	1
	Сценски уметници, музичари и књижевници	3	1
	Остала занимања културе, уметности и информисања	3	3
	Занимања јавног информисања	1	1
	Култура, уметност и јавно информисање	8	6
Здравство, фармација и социјална заштита	Медицинари	22	15
	Фармацеути	3	2
	Стоматолози	1	1
	Занимања социјалне заштите	2	2
	Здравство, фармација и социјална заштита	28	20
Физичка култура и спорт	Спортисти	0	0
	Занимања физичке културе	0	0
	Физичка култура и спорт	0	0
Остало	Занимања личних услуга	17	16
	Верска занимања	0	0
	Нераспоређени	432	245
	Остало	449	261
Укупно - Хијерархија Занимање Групе Подручја		1,475	884

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

6. ЕКОНОМИЈА

Друштвени производ, национални доходак и просечна плата по становнику на простору општине Топола је испод републичког просека. Доминатна привредна делатност је пољопривреда са обзиром да пољопривредно земљиште заузима 76% укупне површине општине. Захваљујући плодном земљишту и клими пољопривредне културе покривају око 27.835 ha, те се већина становништва традиционално бави воћарством, виноградарством, повртарством, ратарством и сточарством. Гаји се и прерађује винова лоза и многе воћне врсте (шљива, јабука, бресква, вишња) које дају квалитетан род. У Краљевом и приватним винским подрумима производе се квалитетна вина. Велики део воћарске производње се извози на руско и тржиште других европских земаља или прерађује у Фабрици за прераду воћа и поврћа „Јарменовци А.Д“. Заступљени су и прерада метала и камена и хемијска индустрија. У селу Липовац је минерално налазиште калцијум карбоната. Веће приходе бележи и трговина, чиме привредна структура добија на диверзификацији.

Табела 23. Број привредних друштава

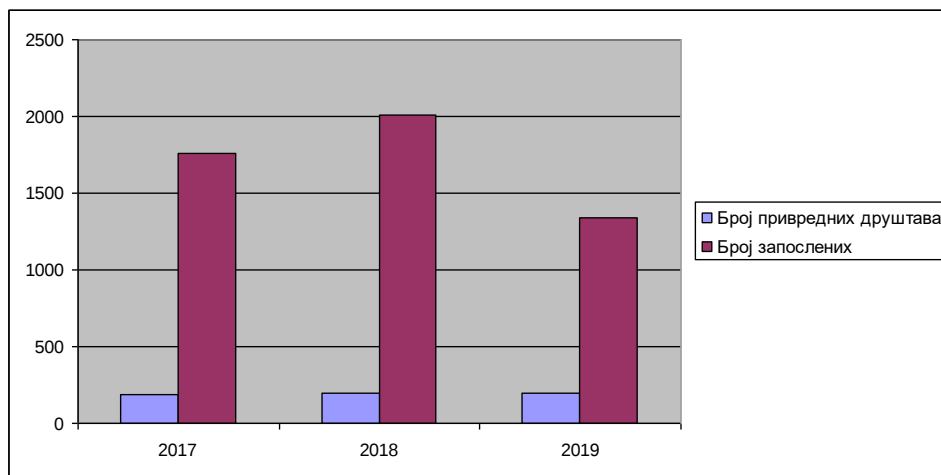
	2017	2018	2019	2020
01. Активних	223	236	223	220
02. Новооснованих	20	14	17	6
03. Брисаних / угашених	4	4	29	4

Извор: Агенција за привредне регистре

Табела 24. Број запослених у привредним друштвима

	2017	2018	2019
Број запослених	1.763	2.013	1.340

Извор: Агенција за привредне регистре

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

Од укупно 223 регистрованих привредних друштава 210 су мала предузећа, а 13 средња.

Табела 25. Преглед броја предузећа према величини

Мала	Средња
210	13

Извор: Агенција за привредне регистре

Табела 26. Преглед броја предузећа по облику организовања

ДОО	АД	ОД	Остали облици
190	25	8	

Извор: Агенција за привредне регистре

Табела 27. Преглед најзначајнијих МСП

Назив	Делатност
Трнава промет ДОО - Доња Трнава	Остала специјализована трговина на мало храном, пићима и дуваном
Шљивко ДОО	Прерада и конзервисање воћа и поврћа
GMP «Enterprises» доо Јарменовци	Прерада воћа и поврћа
Јунковчанка	Производњи квалитетних ракија
«Мат продукт» Винча	Прерада камена
„MORSAD“ доо Топола	Производња (ливење) машинских делова
„Интеграл“ доо Топола	Производња (ливење) машинских делова
Подрум Александровић ДОО - Винча	Гајење грожђа, производња алкохолних пића, трговина на велико алкохолним и другим пићима
Топола ливар мо ДОО - Топола	Општи машински радови
Блазнавац трејд ДОО - Блазнава	Трговина на велико поврћем и воћем
Стара варош – Топола	Остала трговина на велико
АД Неметали - Топола	Вађење камена за грађевинарство
Опленац промет - Топола	Трговина на велико дрветом и грађевинским материјалом

Извор: Агенција за привредне регистре

Табела 28. Број предузетника

	2017	2018	2019	2020
01. Активних	656	689	736	756
02. Новооснованих	77	94	96	47
03. Брисаних / угашених	54	60	49	26

Извор: Агенција за привредне регистре

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

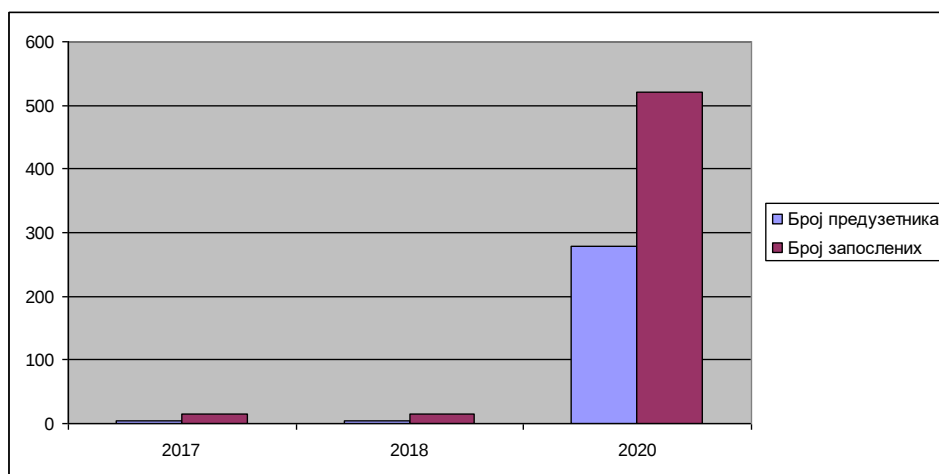

Према подацима АПР-а у Регистру Мере подстицаја и регионалног развоја (мапе), са стањем на дан 31.12.2019. године, на територији општине Топола је регистровано 223 привредна друштва, 736 предузетника, 127 удружења и 3 задужбине.

Табела 29. Број запослених код предузетника

Година	2017	2018	2020
Број запослених	15	16	520

Извор: Агенција за привредне регистре

Табела 30. Преглед броја предузетника по секторима делатности

Сектор делатности	Број
Трговина	236
Угоститељство	80
Занатство	160
Саобраћај	80
Туризам	40
Грађевинарство	90
Пољопривреда	50

Извор: Агенција за привредне регистре

Највише предузетника присутно је у секторима трговина 236 и занатство 160. Следе грађевинарство, саобраћај и пољопривреда (90, 80, 80). У делатности туризма запослено је 40 предузетника.

Велики привредни системи у општини Топола, носиоци привредног развоја су Гоша - 12. Октобар у делатности мапинска обрада метала, са 84 запослених, и «Милан Благојевић»

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

Наталинци у делатности Производња готове хране за домаће животиње са 46 запослених.

Табела 31. Преглед великих привредних система – носилаца некадашњег привредног развоја

Назив	Делатност	Број запослених
Гоша - 12. октобар	Машинска обрада метала	84
«Милан Благојевић» Наталинци	Производња готове хране за домаће животиње	46

Табела 32. Преглед приватизованих предузећа (извор – www.priv.rs Агенција за приватизацију)

Назив	Делатност	Модел приватизације
Јасеница - Наталинци	Производња кожне обуће	Аукција
Ветеринарска станица Топола	Ветеринарске услуге	Аукција
Гоша - 12. октобар Топола	Производња шинских возила	Аукција
Застава ливница – Топола ливар груп - Топола	Ливење гвожђа	Аукција
Аутотехна - Топола	Продаја делова, прибора за моторна возила	Аукција
Шумадија промет - Топола	Продаја делова, прибора за моторна возила	Аукција

Табела 33. Преглед предузећа у стечају (извор – www.priv.rs Агенција за приватизацију)

Назив	Делатност
Партизан Топола	Неспецијализована трговина на мало - храна
Милан Благојевић - Наталинци	Производња готове хране за домаће животиње
Ливница Топола АД	Ливење гвожђа

Табела 34. Просечна зарада

Година	Просечна зарада	
	На крају године (ЕУР)	Ниво у односу на Републику Србију
2015	29350	
2016	34976	
2017	36337	
2018	40056	

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

Структура непрофитног сектора

Табела 35. Број удружења

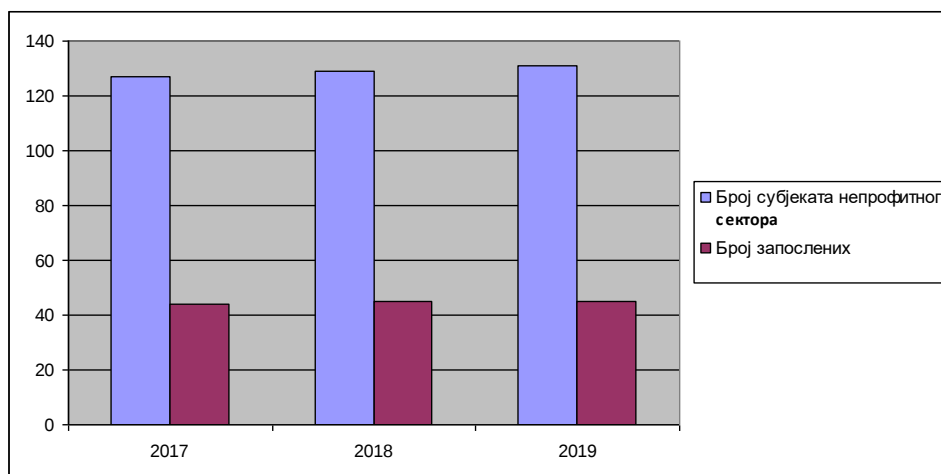
	2017	2018	2019	2020
01. Активних	127	128	127	131
02. Новооснованих	4	3	2	3
03. Брисаних / угашених	1	3	3	

Извор: Агенција за привредне регистре

Табела 36. Број запослених у удружењима

	2017	2018	2019
Број запослених	44	45	45

Извор: Агенција за привредне регистре

Табела 37. Број задужбина и фондација

	2017	2018	2019	2020
Активних	2	2	3	3
Новооснованих			1	

Извор: Агенција за привредне регистре

Табела 38. Преглед удружења предузетника, задруга

Назив	Локација
Занатска задруга «Опленац» Топола	Топола
Удружење сточара Тополе	Топола

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

Удружење винара и виноградара «Опленац»	Топола
Удружење пчелара «Опленац»	Топола
Удружење пчелара «Орловац»	Орловац
Удружење одгајивача оваца «Опленац Винтерберг»	Топола
Златне капи Опленац	Топола
Агробизнис центар – центар за развој пољопривреде и пласман пољопривредних производа	Топола
ЗЗ Агрокооператива „Домаћин“ Топола	Топола
„Рајко Танасијевић“ Горња Трнава	Горња Трнава
ЗЗ «Клока Топола»	Клока
Општа земљорадничка задруга «Горња Јасеница»	Доња Шаторња
Пчеларска задруга „Екомед“	Јарменовци

Извор: Агенција за привредне регистре

Табела 39. **Преглед локација одређених за инвестирање** које су у јавној својини или које су у процедури уписа јавне својине Општине Тополе:

Редни број	Локација	Намена	Власништво	Површина
1.	КП.бр. 1174/2 КО Варош Топола Према ГУП-у, парцела се налази у зони "Радна зона II"	Привредна зона	Чланови одбора поверилаца	40,57 ари
2.	КП.бр. 73 КО Варош Топола Према ГУП-у, парцела се налази у зони "привређивање"	Привредна зона, услужне делатности, мешовито пословање, комуналне делатности, саобраћајни објекти, јавне намене.	Илић Мирјана, Лукић Ђорђе, Лукић Слободан, Лукић Весан и Ивановић Милан	0,918 0 ха 6,77 ара
3.	КП.бр. 260/2 КО Варош Топола Према ГУП-у, парцела се налази у зони "привређивање"	Привредна зона, услужне делатности, мешовито пословање, комуналне делатности, саобраћајни објекти, јавне намене	Ђорић Мирослав	0,234 9 ха
4.	КП.бр. 1470/3 КО Варош Топола Према ГУП-у, парцела се налази у зони "становање средњих густина"	Услужне делатности, непроизводно пословање, јавне намене и пратећи објекти инфраструктуре.	ПИК Опленац	13,46
5.	КП.бр. 1698/3 КО село Топола Према ПДР-у, парцела се налази у зони "мешовито пословање"	Услужне делатности, мешовито пословање, становање, јавне намене, и објекти комуналне и саобраћајне инфраструктуре.	Терзић Миливоје из Тополе	01 h 07 a 86 m

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

6.	КП.бр. 815/3 КО Варош Топола Према ГУП-у, парцела се налази у зони "становање средњих густина"	Могуће пратеће намене: услужне делатности, мешовито пословање, трговина на велико и мало, мањи производни програми, јавне намене и пратећи објекти инфраструктуре.	Предузеће за производњу, промет и услуге «ПЕРПЕР» д.о.о. из Тополе	
7.	1. КП.бр. 923/10 – 6,5 ари 2. КП.бр. 923/11 – 7,0 ари 3. КП.бр. 923/12 – 6,36 ари 4. КП.бр. 923/13 – 6,78 ари 5. КП.бр. 923/14 – 5,86 ари 6. КП.бр. 923/18 – 7,0 ари 7. КП.бр. 923/19 – 4,63 ари 8. КП.бр. 923/20 – 5,42 ари 9. КП.бр. 923/21 – 5,76 ари 10. КП.бр. 923/1 – 54,45 ари 11. КП.бр. 924 – 7,09 ари 12. КП.бр. 925 – 10,66 ари 13. КП.бр. 926 – 5,52 ари Све КО Варош Топола	Према ПГР-у, парцеле под редним бројевима од 1. до 9. се налазе у зони "БЗ Становање средњих густина", у блоку Ф10, Парцеле под редним бројевима од 10. до 13. се налазе у зони „Пољопривредно земљиште“, у блоку Ф.		
8.	КП.бр. 4263/1 КО село Топола Према ПП-у, парцела се налази у зони "грађевински реон сеоског подручја"	-породични стамбени или стамбено-пословни објекти; -породични стамбено-производни објекти; -економски објекти; -пословни објекти (из домена дозвољених делатности за грађевинска подручја насеља); -производни објекти (из домена дозвољених делатности за ова подручја); - објекти инфраструктуре, јавни објекти и површине.	Ђурић Милица	33 а 32 m2

Извор: Општинска управа, Општина Топола

Упркос добрим привредним потенцијалима који се огледају у саобраћајном положају, постојећим, али недовољно искоришћеним производним капацитетима, концентрацији радно способног становништва, природним, а нарочито пољопривредним ресурсима, изражена је депопулација и емиграција становништва, недовољна инфраструктурна опремљеност ван општинског центра, неповољан тренд развоја прерађивачке индустрије и неискоришћеност капацитета у индустријској производњи. Стога је потребан бољи приступ тржиштима и специјализација производње, јаче регионално повезивање, инвестирање у људске ресурсе, формирање привредне зоне намењене развоју малих и средњих предузећа, уз јачање приватне иницијативе у секундарним центрима општине. Неопходно је ојачати позицију и привредну конкурентност посебно у руралним просторима на принципима одрживог развоја и веће територијалне кохезије, уз оптимално

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

коришћење природних ресурса, равномернију дисперзију привредне структуре и изградњу инфраструктуре.

Табела 40. Укупни подстицаји регионалног развоја према наменама

	2017	2018	2019	2020
01. Подстицање запошљавања	3.868	3.651	5.017	1.338
03. Подстицање извоза	260		635	
04. Подстицање производње	53.189	13.171	14.308	15.491
05. Подстицање пољопривреде	52.636	63.239	97.790	83.774
06. Научно-истраж. рад и развој	252		445	
07. Прост. планирање и високоградња			210	
17. Образовање, наука, култура и спорт	7.063	2.209	8.239	
20. Друге намене	9.550	1.500	29.284	23.978
Укупно	126.818	83.771	155.927	124.581

Извор: Агенција за привредне регистре

Табела 41. Укупни подстицаји регионалног развоја према врсти корисника

	2017	2017	2018	2018	2019	2019	2020	2020
	Број	Износ	Број	Износ	Број	Износ	Број	Износ
Микро, мала и средња привредна друштва	5	51.633	5	7.131	16	31.973	7	34.228
Предузетник	11	6.699	16	9.201	18	12.974	11	6.580
Пољопривредна газдинства	3.671	52.636	2.426	63.239	2.576	97.790	2.526	83.774
Удружење	1	918			1	100		
Институције из области образовања и науке	2	1.080	2	270	2	196		
Институције из области културе	2	828	1	400				
Институције из области здравства	2	308	2	220				
Јединица локалне самоуправе	1	10.415	1	1.809	1	11.449		
Други појединачни корисници	2	2.050	1	1.500	1	1.000		
Остали корисници		252				445		
Укупно	3.697	126.818	2.454	83.771	2.615	155.927	2.544	124.581

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

Извор: Агенција за привредне регистре

Табела 42. Укупни подстицаји регионалног развоја према реализаторима

	2017	2017	2018	2018	2019	2019	2020	2020
	Број	Износ	Број	Износ	Број	Износ	Број	Износ
01. Мин. привреде	1	5.415	1	1.809	1	8.239		
02. Мин. финансија	5	52.636	6	63.239	7	97.790	4	83.774
04. Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре					1	210		
06. Мин. трговине, туризма и телекомуникација	3	7.050	1	1.500	3	4.100		
08. Мин. просвете, науке и технолошког развоја	3	1.252			1	445		
10. Министарство културе и информисања	1	648	1	400			1	1.200
12. Фонд за развој Републике Србије	7	52.889	6	13.071	6	14.308	4	33.900
13. Национална служба за запошљавање	17	3.868	21	3.651	23	5.017	10	1.338
14. Развојна агенција Србије	3	3.060	1	100	12	25.818	3	4.369
Укупно	40	126.818	37	83.771	54	155.927	22	124.581

Извор: Агенција за привредне регистре

Табела 43. Укупни подстицаји регионалног развоја према врсти финансијског подстицаја

	2017	2018	2019	2020
Кредит	54.938	10.959	21.099	33.900
Бесповратна субвенција	34.922	53.914	100.678	76.145
Субвенционисана камата	1.892	3.144	1.861	31
Регрес	25.932	7.782	25.170	11.967
Бесповратна финансијска подршка - друго	4.516	4.051	5.227	2.538
Бесповратна друга средства	4.619	3.921	1.892	
Укупно	126.818	83.771	155.927	124.581

Извор: Агенција за привредне регистре

Табела 44. Укупни подстицаји регионалног развоја према нивоу територијалног усмеравања

	2017	2018	2019	2020
Општине - подстицаји усмерени на ниво општине	126.818	83.771	155.927	124.581

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

	2017	2018	2019	2020
Укупно	126.818	83.771	155.927	124.581

Извор: Агенција за привредне регистре

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

7. ПОЉОПРИВРЕДА И РУРАЛНИ РАЗВОЈ

Према структурним типовима руралних подручја Републике Србије, подручје општине Топола припада Средишњем руралном подручју - Поморавље и Шумадија (тип 2), у оквиру Шумадијске области. Ова подручја су традиционално зависна од пољопривреде и њој сродних делатности, али је присутно повећање учешћа непољопривредних активности, као што су индустрија, рурални туризам и услужне делатности. У односу на структурне карактеристике овог типа, планира се примена следећих мера и активности: диверзификација руралне економије; подршка улагањима у повећање конкурентности; развој додатних економских активности на газдинству; модернизација и рационализација система размене знања и информација у пољопривреди, , оснаживање жена са села и других маргинализованих група, заштита пољопривредне производње од елементарних непогода и изградња погона и мини погона за прераду пољопривредних производа.

Агроеколошки услови у општини Топола су врло повољни за пољопривредну производњу. Обрадиво земљиште представља један од најважнијих природних ресурса и чини базу организоване пољопривредне производње. На територији општине Топола пољопривреда је важна привредна делатност, која са 50% учествује у формирању националног дохотка.

7.1. Становништво

Према последњем званичном попису становника 2011. године, од укупног броја становника општине Топола (22.329), 17.589 чини рурално становништво, што је 78,77% од укупне популације.

Табела 45. Однос урбаног и руралног становништва

	Укупно	Урбано	Рурално	Рурално (%)
Топола	22.329	4.740	17.589	78,77

Извор: Републички завод за статистику

7.2. Пољопривредна површина

Пољопривредно земљиште општине Топола простире се на 25.758 хектара (подаци РГЗ). Према резултатима Пописа пољопривреде из 2012. године, учешће коришћеног пољопривредног земљишта у укупној површини општине је 58%, односно према попису на територији општине укупно 4371 газдинства користи 20.684 ha пољопривредног земљишта. Конфигурација терена заједно са климатским факторима омогућава гајење разноврсних пољопривредних култура.

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

Табела 46. Пољопривредна површина општине, ha

Број газдинстава	Коришћено пољопривредно земљиште	Оранице и баште	Стални засади	Поврће, бостан и јагоде	Крмно биље	Индустријско биље
4.371	20.684	13.208	4.012	139	3.061	264

Извор: Општинска управа општине Топола

У структури пољопривредних површина доминантне су ратарска и воћарска производња. Укупна површина ораница и башти износи 13.208ha, под сталним засадама 4.012ha, а под крмним биљем 3.061 ha.

Наводњавање пољопривредних површина

Комасација пољопривредног земљишта није спровођена на територији општине Топола. Каналска мрежа за наводњавање и одводњавање није изграђена ни у једној катастарској општини. Укупно наводњавано земљиште на територији општине Топола износи 224 ha у 172 пољопривредна газдинства.

Укупна површина пољопривредног земљишта у државној својини према подацима из јавне евиденције, РГЗ-СКН Топола износи 587 ha. Тренутно је у закупу 20 ha пољопривредног земљишта у државној својини, док је 53 ha дато на коришћење без накнаде средњој школи из Тополе и Институту за земљиште из Београда.

Табела 47. Наводњавано земљиште према категоријама коришћења у пољопривредној производњи

Наводњавано земљиште		Оранице и баште		Воћњаци		Виногради		Ливаде и пашњаци		Остали стални засади	
ПГ	Укупно, ха	ПГ	ха	ПГ	ха	ПГ	ха	ПГ	ха	ПГ	ха
172	223,53	94	61,46	80	151,40	4	5,90	1	1	2	3,33

Извор: Општинска управа општине Топола

Табела 48. Наводњавана површина ораница и башта према врстама усева

Жита и кукуруз за силажу		Поврће, бостан и јагоде (на отвореном)		Остали усеви на ораницама и баштама	
ха	% наводњаване површине	ха	% наводњаване површине	ха	% наводњаване површине
23,58	0,0026	36,67	0,18	1,21	0,000525

Извор: Општинска управа општине Топола

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

7.3. Пољопривредна газдинства

Према Попису пољопривреде из 2012. године, укупан број пољопривредних газдинстава на територији општине Топола је 4.371. Учешће пољопривредних газдинстава у укупном броју домаћинстава износи 82%. Укупан број регистрованих пољопривредних газдинстава на територији општине према подацима Управе за трезор-експозитура Крагујевац износи 3.585.

Према величини коришћеног пољопривредног земљишта, 575 газдинстава користи до 1 ха пољопривредног земљишта, 719 пољопривредних газдинстава користи користи 2-5 ха, 1.069 газдинстава користи 5-10 ха, 339 газдинстава 1-2 ха, 1.573 газдинстава користи од 10-20 ха, 49 газдинстава користи 20-30 ха, 17 газдинстава користи преко 30 ха, док је 30 газдинстава без пољопривредног земљишта. Просечно коришћено пољопривредно земљиште по газдинству за општину Топола износи 4,73 ха.

Табела 49. Газдинства према величини коришћеног пољопривредног земљишта

Укупно		Без земљишт а	≤ 1 ха		> 1 – ≤ 2 ха		> 2 – ≤ 5 ха		> 5 – ≤ 10 ха		> 10 ха	
ПГ	ха		ПГ	ха	ПГ	ха	ПГ	ха	ПГ	ха	ПГ	ха
4.371	20.684	30	575	366	719	1.093	1.573	5.362	1.069	7.524	405	6.339

Извор: Општинска управа општине Топола

2019. године регистрованих пољопривредних газдинства у општини Топола има укупно 3.245, од којих је 2.908 активно и 337 пасивно (према подацима Републичког завода за статистику.)

Управљачка структура домаћинстава

Табела 50. Управљачка структура домаћинстава према старости и полу

Година	Број газдинстава	Мушкарци	Жене
До 25	34		
25-34	219		
35-44	556		
45-54	863		
55-64	1.387		
65 и више	1.287		
Укупно	4.371	3.861	510

Извор: Републички завод за статистику

Радна снага у пољопривреди има неповољну образовну и квалификациону структуру. У знатном проценту је квалификација носилаца пољопривредних газдинства недовољна за

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

развој и унапређење пољопривредног газдинства, осим носилаца газдинстава која се баве интензивном воћарском и виноградарском производњом који поседују знање и прате савремене трендове у овим гранама пољопривреде.

У овим областима забележен је већи број запошљавања сезонских радника који се ангажују, углавном, у сезонама интензивних радова у пољопривреди (пролећни радови, берба, складиштење и прерада пољопривредних производа и др) и припреми пољопривредних производа за извоз. Овакво ангажовање радника није званично евидентирано, али има значајан утицај на побољшање економске ситуације незапослених грађана.

Табела 51. Ниво обучености менаџера газдинства

Ниво обучености	Газдинства
Само пољопривредно искуство стечено праксом	2.906
Курсеви из области пољопривреде	23
Пољопривредна средња школа	89
Друга средња школа	1.114
Пољопривредна виша школа или факултет	55
Друга виша школа или факултет	184

Извор: Републички завод за статистику

7.4. Пољопривредна производња

Подручје општине Топола има веома повољне природне услове за гајење економски значајних врста воћа и винове лозе.

У већем делу општине постоји дуга традиција и велико знање у гајењу воћа и винове лозе. Воћарство и виноградарство представљају две основне гране пољопривредне производње у великом делу општине. На подручју општине Топола годишње се произведе око 50.000 тона воћа и око 3.995 тона грожђа највишег квалитета. Воће се већим делом пласира на тржиште Русије и Западне Европе. Последњих година уложени су велики напори у обнову воћарске и виноградарске производње, чији су ефекти већ видљиви, јер новоподигнути савремени засади ступају у род.

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

Воћарство

Табела 52. Површине под воћем

ПГ	Воћне врсте, ха										
	укупно	јабуке	крушке	брескве	кајсије	вишње	шљиве	ораси	лешници	остало	Малине, купине и остало бобичасто воће
2.833	3.523	690	134	426	49	337	1.732	39	12	82	20

Извор: Општинска управа општине Топола

Према резултатима пописа пољопривреде из 2012. године, површине под воћњацима износе 3.523 ха док је винограда 469 ха. Структура коришћења површина по воћним врстама је следећа: јабуке заузимају 690 ха, крушке 134 ха, брескве 426 ха, кајсије 49 ха, вишње 337 ха, шљиве 1.734 ха, ораси 39 ха, лешници 12 ха, малине 6 ха, купине 11 ха, остало бобичасто воће 3 ха и остало 82 ха. Последњих година присутан је тренд повећања површина под воћем, настао као последица ниске рентабилности у ратарству као и смањења броја домаћинстава која гаје стоку. Плантажни узгој је присутан на око 3.253 ха, а екстензивна производња је на 270 ха.

Табела 53. Структура воћњака

ПГ	Воћњаци, ха		
	укупно	плантажни	екстензивни
2.833	3523	3.253	270

Извор: Општинска управа општине Топола

Табела 54. Воћарство – производња јабука и шљива 2019.

Јабуке			Шљиве		
број родних стабала	принос		број родних стабала	принос	
	укупан, тона	по једном стаблу, кг		укупан, тона	по једном стаблу, кг
759.525	17.241	22,7	740.473	17.327	23,4

Извор: Републички завод за статистику

Виноградарство

Табела 55. Виногради (ха)

ПГ	Виногради, ха			
	укупно	сортe за вино са географским пореклом	остале винске сортe	сортe за јело
975	468,82	62,68	87,81	318,33

Извор: Општинска управа општине Топола

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

Ратарство

Највеће сетвене површине захватају жита и то пре свега кукуруз затим пшеница, јечам и овас. Велику улогу, што се тиче биљне производње, има и крмно биље пре свега луцерка, црвена детелина, травнолегуминозне смеше и др. По економском значају кукуруз међу житима заузима прво место и углавном се користи на газдинству за исхрану стоке, ретко као тржишни производ. Просечан принос пшенице у тонама на територији општине износи 11296, кукуруза 25265, луцерке 11528, пасуља 247, кромпира 3898.

Табела 56. Производња жита у општини Топола

Врста производње	Пшеница и крупник		Раж		Јечам		Овас		Кукуруз за зрно		Остала жита за зрно		Жита укупно	
Врста газдинства	ха	Број газд.	ха	Број газд.	ха	Број газд.	ха	Број газд.	ха	Број газд.	ха	Број газд.	ха	Број газд.
Укупно	3.359		7		884		768		4.128		219		9.365	3.322

Извор: Републички завод за статистику

Пчеларство

Пчеларство у Тополи бележи тенденцију повећања броја кошница сваке године, пре свега због повољних природних услова за гајење пчела. у 2012. години било је 4.341 кошница пчела а сада је тај број 5.303 кошнице, са тенденцијом даљег пораста. За развој пчеларства значајне су и републичке субвенције по кошници пчела, а исто тако и субвенције за прихрану пчела које даје локална самоуправа. Значај за развој пчеларства има и постојање два удружења пчелара и то „Опленац“ Топола и „Орловац“ Јарменовци, а исто тако и постојање пчеларске задруге „Екомед“ Јарменовци.

Сточарство

У општини Топола постоје веома повољни услови за развој сточарства, али потенцијалне могућности још увек нису у довољној мери искоришћене, мада је много учињено на процесу трансформације од екстензивног на полуинтензиван начин сточарења. У условима полуинтензивног сточарства нарочито се развило говедарство, свињарство, живинарство, овчарство. Код говедарства је заступљен затворени (шталски) систем држања стоке у току целе године. Углавном се гаји домаће шарено говече у типу сименталца, типичан представник комбинованих производних способности (за млеко и месо).

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

Табела 57. Преглед сточног фонда на територији општине Топола

Општина	Говеда		Свиње		Овце	
	укупно	од тога: краве	укупно	од тога: крмаче	укупно	од тога: овце за приплод
Топола	7.048	3.678	18.817	2.472	23.167	17.630

Извор: Општинска управа општине Топола

Укупан број говеда на подручју општине, износи 7.048 грла од тога 3.678 крава; укупан број свиња износи 18.817 грла од тога 2.472 крмача за приплод, оваца 23.167 грла од тога 17.630 грла за приплод, док је укупан број живине 182.191 комада.

Објекти за смештај стоке

По ропису пољопривреде из 2012. године, укупан број пољопривредних објеката износи 15.003. За смештај стоке постоји 8.937 објеката на територији општине од тога број објеката за смештај говеда је 2.529, број објеката за смештај свиња је 2.572, број објеката за смештај кокошака носилца је 2.168 и број објеката за смештај остале стоке је 1.668.

Укупан број објеката за смештај пољопривредних производа износи 4.420 од тога кошева, амбара, силоса има 3.861, сушара и објекти за силажу има 184, хладњача има 155, стакленика и пластеника има 220. Укупан број објеката за смештај пољопривредне механизације и опреме износи 1.646.

Табела 58. Објекти за смештај говеда и свиња

Објекти за смештај говеда				Објекти за смештај свиња			
ПГ	број	капацитет, број места		ПГ	број	капацитет, број места	
		властити	коришћени у 2011/2012			властити	коришћени у 2011/2012
2.425	2.529	19 799	6 490	2 443	2 572	41 780	17 631

Извор: Републички завод за статистику

7.5 Пољопривредна механизација

Према Попису пољопривреде из 2012. године, на територији општине Топола има укупно 1.534 једноосовинских трактора (1.458 пољопривредних газдинства) од тога су 95 % старији од десет година. У пољопривредно/производној 2011/2012 коришћено је 1.461 једноосовинских трактора. Двоосовинских трактора има укупно 3.577 (2.940 пољопривредних газдинстава) од тога је 94% старијих од десет година.

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

У пољопривредно/производној 2011/2012 коришћено је 3.554 двоосовинских трактора. Комбајна има укупно 312 у 254 пољопривредна газдинства, од тога 98% старијих од десет година. На територији општине има укупно 163 берача кукуруза, 2.912 плугова, 1.518 тањирача, 667 сејалица, 1.129 прскалица, 2.125 приколице и др.

Табела 59. Прикључне машине на територији општине Топола

Берачи кукуруза	Плугови	Тањираче	Дрљаче	Сетво-спремачи	Ротофрезе	Растурачи минералног ђубрива	Растурачи стајњака	Сејалице	Прскалице	Приколице	Косилице
163	2.912	1.518	2.149	237	515	935	65	667	1.129	2.125	1.524

Извор: Републички завод за статистику

Табела 60. Трактори

Једноосовински трактори			Двоосовински трактори		
ПГ	властити		ПГ	властити	
	укупно	старији од 10 година		укупно	старији од 10 година
1.485	1.534	1.485	2.940	3.577	3.375

Извор: Републички завод за статистику

Табела 61. Комбајни

Комбајни		
ПГ	властити	
	укупно	старији од 10 година
127	133	130

Извор: Републички завод за статистику

Табела 62. Стакленици и пластеници – капацитети

Стакленици				Пластеници			
ПГ	број	капацитет, м3		ПГ	број	капацитет, м3	
		властити	коришћени у 2011/2012			властити	коришћени у 2011/2012
2	2	300	150	132	218	83.864	82.594

Извор: Републички завод за статистику

7.6. Удружења и задруге

На подручју општине Топола постоји 8 пољопривредних удружења и 10 задруга. Преглед удружења и задруга из области пољопривреде дат је у табели.

Улога удружења и задруга је веома значајна за унапређење пољопривредне производње, посебно у делу модернизације и едукације пољопривредних произвођача, давања савета

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

и информација пољопривредницима, пружања помоћи и слично, а основни проблеми везани за рад удружења јесу пре свега низак ниво свести пољопривредника о потреби удруживања, низак степен професионализације удружења и расположивости адекватног управљачког кадра.

Табела 63. Преглед удружења и задруга из области пољопривреде

Назив удружења	Сектор деловања
Удружење сточара општине Топола	Унапређење сточарске производње
Удружење винара Шумадије	Производња и промоција вина
Удружење пчелара „Опленац“ Топола	Гајење пчела и производња меда
Удружење пчелара „Орловац“ Јарменовци	Гајење пчела и производња меда
Удружење одгајивача оваца „Опленац Винтерберг“	Гајење оваца расе Винтерберг
Удружење жена Опленца из Тополе	Очување и неговање традиционалног занатства, обичаја и културе српског села и унапређење економске и родне равноправности жена у сеоским срединама.
Удружење „Противградна заштита општине Топола“	Прикупљање додатних средстава за куповину ракета и противградна заштита
Златне капи - Опленцац	Производња и промоција ракија
Агробизнис центар	Центар за развој пољопривреде и пласман пољопривредних производа
33 Агрокоператива „Домаћин“ Топола	Гајење осталог дрвеног, жбунастог и језграстог воћа
Живинарска задруга „Шумадија 2017“	Узгој живине
33 „Горња Јасеница“ Доња Шаторња	Гајење житарица, легуминоза и уљарица
Пчеларска задруга „Екомед“ Јарменовци	Гајење пчела и производња меда
33 „Клока“ Клока	Гајење житарица, легуминоза и уљарица
33 „Саша“ Белосавци	Узгој музних крава
Општа 33 „Војковци 2018“	Сточарство и остала пољопривредна производња
Ученичка задруга „Опленачка визија 2019“	Производња традиционалне хране(зимнице), пића и сувенира
Пољопривредна задруга „Опленачки рај 2019“ Блазнава	Гајење јабучастог и коштичавог воћа
Земљорадничко – сточарска задруга „Златно руно“ Крћевац	Узгој оваца и коза

Извор: Општинска управа општине Топола

7.7. Диверсификација економских активности

Пољопривреда: важна привредна делатност на територији општине Топола, која са 50% учествује у формирању националног дохотка. У оквиру пољопривреде формирано више задруга и удружења.

Индустрија: њеним сталним развојем смањује се учешће пољопривреде у друштвеном производу. У области прерађивачке индустрије најзначајније су:

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

- прерада пољопривредних производа
- производња пића
- прерада камена
- производња металских производа
- трговина
- развој традиционалног занатства и домаће радиности.

Туризам: туристичка понуда Тополе представља део понуде регије централне Србије.

Може се поделити на следеће туристичке предеоне целине:

- најатрактивније туристичко подручје представља целина „Карађорђева Топола са Опленцем“, заштићена као непокретно културно добро.
- затим планина Рудник и подруднички крај (шуме, пашњаци, воћњаци) са потенцијалом за развој ловног, спортског и здравствено - рекреативног туризма, а такође и верског туризма чија је главна туристичка дестинација манастир Никоље.
- подручје десне обале Јасенице од потеза Калуђерица до Божурачке косе, као природни резерват богат шумом, бројном дивљачи, изворском водом и dobrim видиковцима са спомен – кућом Радоја Домановића у близини.
- Благи пораст сеоског туризма чији су носиоци регистрована сеоска туристичка домаћинства којих за сада има 9 регистрованих.

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

8. Здравствена и социјална заштита

8.1. Здравствена заштита

Здравствена делатност на подручју општине Топола обавља се на нивоу примарне здравствене заштите, преко Дома здравља "Свети Ђорђе" у Тополи и мреже здравствених станица и амбуланти у сеоским насељима.

Дом здравља „Свети Ђорђе“ у Тополи садржи следеће службе:

- служба за здравствену заштиту одраслог становништва са патронажом, кућним лечењем и
- хитном помоћи (у саставу су и теренске амбуланте),
- служба за здравствену заштиту предшколске и школске деце,
- медицина рада,
- физикална медицина,
- офтамолошка амбуланта,
- рендген дијагностика,
- пнеумофизиологија,
- ултразвучни кабинет,
- гинеколошка амбуланта,
- служба за лабораторијску дијагностику,
- стоматолошка служба
- објект црвеног крста

Укупна површина комплекса Дома здравља износи 2,30 ha, а бруто изграђена површина објекта је 2.380 m. Здравствене амбуланте овог Дома здравља постоје у следећим сеоским насељима: Наталинци, Белосавци, Горња Трнава, Доња Шаторња и Јарменовци.

Табела 64. Преглед здравствених установа

Амбуланте (место)	Кадровска структура					
	специјалисти	лекари	на специјализацији	здравствени радници са всс	здравствени радници са ссс	немедицинско особље
Наталинци		1			1	1
Горња Трнава		1			1	
Белосавци		1			1	
Доња Шаторња	1				1	1
Јарменовци	1				1	

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

Липовац	1				
---------	---	--	--	--	--

Извор: Дом здравља „Свети Ђорђе“ Топола

За виши ниво здравствених услуга (секундарну и терцијалну здравствену заштиту), становници општине Топола упућени су на општу Болницу у Аранђеловцу и Клинички центар у Крагујевцу.

Од укупног броја насеља (31), седам насеља имају изграђене објекте здравствене заштите:

- један Дом здравља са диспанзерима и специјалистичким службама у општинском центру,
- две здравствене станице и четири амбуланте у сеоским насељима.

Укупна изграђена површина износи 4.180 m².

Објекти здравствене заштите размештени су тако да равномерно покривају одређено гравитационо подручје.

Табела 65. Преглед броја запослених у здравственим установама

Здравствена установа	Кадровска структура															
	Доктори медицине			Фармацеути	Здрвствени сарадници	Медицинске сестре-техничари		Стоматологија					Административно-технички радници			
Здравствени центар	Општа медицина	Специјалиста	На специјализацији			ВШС	ССС	Доктори стоматологије	Специјалисти	На специјализацији	ВШС	ССС	ВСС	ВШС	ССС	НСС
Дом здравља	8	14	3			4	44	2	1			7	2	1	11	8
Укупно	8	14	3			4	44	2	1			7	2	1	11	8

Извор: Дом здравља „Свети Ђорђе“ Топола

Табела 66. Преглед броја лекара

Укупно лекара	Лекари у појединим службама						Дипломирани фармацеути	Број становника на једног лекара
	Опште и специјалне медицине	За борбу против ТБЦ	За здравствену заштиту жена	За здравствену заштиту предшколске деце	За здравствену заштиту школске деце и омладине	За заштиту и лечење зуба		
25	15	1	2	2	2	3	0	

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

Извор: Дом здравља „Свети Ђорђе“ Топола

Табела 67. Број корисника који здравствену заштиту остварују преко Дома здравља:

Област здравствене заштите	Број корисника
Здравствена заштита предшколске деце	1.036
Здравствена заштита школске деце и студената	2.474
Здравствена заштита жена	5.892
Здравствена заштита радника	2.187
Здравствена заштита одраслог становништва са теренима	15.992

Извор: Дом здравља „Свети Ђорђе“ Топола

Табела 68. Техничка опремљеност здравствених установа

Здравствена установа	Здравствена опрема
Дом здравља «Свети Ђорђе»	стандардна мед.опрема
Амбуланта Наталинци	стандардна мед.опрема
Амбуланта Горња	стандардна мед.опрема
Амбуланта Белосавци	стандардна мед.опрема
Амбуланта Доња	стандардна мед.опрема
Амбуланта Јарменовци	стандардна мед.опрема
Амбуланта Липовац	стандардна мед.опрема

Извор: Дом здравља „Свети Ђорђе“ Топола

Медицински апарати су у задовољавајућем стању (ЕКГ апарати, пулсни оксиметри, апарати за притисак, глукомери, стетоскопи, лабораторијски апарати). Ултразвучни апарати су у лошем стању (1 је дотрајао, а други је тренутно не ради због кvara), па је потребно занављање бар једног УЗК апарата и набавка 1 дефибрилатора за хитна стања. Потребно је дигитализовати рентген апарат, што захтева значајна финансијска средства.

Што се медицинског и осталог намештаја тиче, сем занављања дела опреме за нов објекат, у осталим објектима је стар и дотрајао.

Пријем пацијената, дијагностификовање и пружење услуга пацијентима је благовремено и стручно. Проблеми се односе на недостатак кадра и потребу за занављањем опреме (УЗК апарат, дефибрилатор за хитна стања, дигитализација рендген апарата и медицинског и осталог намештаја).

У последње три године већи део објекта који је грађен пре 20 година за потребе Дневне болнице у Тополи и није био довршен, преуређен је и опремљен за потребе Дома Здравља. У наредном периоду одређене службе Дома Здравља ће се преселити у овај објекат. Други део објекта који је био намењен за Дневну болницу треба привести намени и у складу са тим довршити његову адаптацију.

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

8.2. Социјална заштита

Од објеката социјалне заштите, на подручју Тополе постоји Црвени крст (у комплексу Дома здравља), кухиња Црвеног крста на засебној локацији површине 0,05ha, Центар за социјални рад у просторијама објекта друге намене. Укупна површина ових објеката износи око 150 m².

Табела 69. Корисници услуга центара социјалне заштите

	Малолетна лица							Пунолетна лица						
	Укупно	Угрожени породичном ситуацијом	Са поремећајима у понашању	Ментално заостали	Ометени у физичком развоју	Са комбинов. Сметњама	Остали корисници	Укупно	Лица са поремећајима у понашању	Физички и психички ометена лица	Материјално обезбеђена лица	Незбринута лица	Остарела лица	Остали корисници
2016.														
2017.	366	69	36	12	8	10	231	1138	72	286	165	3	458	154
2018.	370	71	37	12	8	10	232	1134	96	277	148	2	518	93
2019.	370	68	39	12	8	10	233	1152	78	236	244	4	518	72

Извор: Центар за социјални рад „Сава Илић“ Аранђеловац, одељење у Тополи

Табела 70. Преглед укупног броја корисника основних мера и облика породично-правне и социјалне заштите

Облик заштите	2017.	2018.	2019.
Усвојење	3	2	/
Старатељство (укупно)	57	72	98
Смештај у установу	57	72	60
Смештај у другу породицу	24	26	26
Додатак за помоћ и негу	127	142	122
Материјално обезбеђење	549	400	616
Исхрана у клубу	/	/	/
Исхрана у Народној кухињи	350	350	350
Помоћ у натури	/	/	/
Једнократна новчана помоћ	476	549	513
Помоћ у кући (за децу и старе)	78	88	86
Лични пратилац детета	6	7	8
Помоћ за оспособљавање за рад (реhabилитацију)	5	5	7
Заштићено становање	22	22	22

Извор: Центар за социјални рад „Сава Илић“ Аранђеловац, одељење у Тополи

Топола нема свој Центар за социјални рад, већ Одељење ЦСР Аранђеловац у коме је у последње три године дошло је до смањења броја запослених. Због одлива кадрова (социјални радник и психолог) у Тополи раде само три стручна радника(дипломнирани социјални радник, социјални радник и педагог). А два пута недељно долазе стручни

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

радници из Аранђеловца (правник и психолог). Службени аутомобил центра за социјални рад је два пута недељно на располагању одељењу у Тополи.

Из наведених података види се да се број корисника повећава сваке године, као и проблематика. Преко 6 процената становништва општине Топола су корисници права на социјалну заштиту.

Тренутно стање у центру за социјални рад доводи до преоптерећености стручних кадрова и смањења квалитета мера и услуга социјалне заштите. Неопходно је у будућем периоду стручно оспособити центар за социјални рад одељење у Тополи, као и унапредити услове за рад у центру и приступачност центра корисницима.

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

9. Култура

Делатност културе на подручју општине Топола одвија се преко институција општинског (локалног значаја) и републичког (надрегионалног) значаја. На подручју градског насеља Топола налазе се следећи објекти и институције:

- Дом културе са биоскопом
- Библиотека „Радоје Домановић
- Музеј и галерија „Карађорђева Топола“ – Опленац

9.1. Институције културе

Објекти који су везани за просторну и културно-историјску целину «Карађорђева Топола», задужбину краља Петра I Карађорђевића (у центру Тополе и на Опленцу), имају шири, републички значај. Већи број објеката у оквиру ових целина, обављају делатност културе: Библиотека, Карађорђев конак који је у функцији музеја са сталном меморијалном поставком „Вожд Карађорђе“, затим Музеј и галерија.

На сеоском подручју делатност културе обављају домови културе различитог карактера и капацитета. У 17 насеља постоји објекат ове намене, а 9 објеката је грађено наменски – у насељима: Доња Шаторња, Наталинци, Доња Трнава, Јунковац, Пласковац, Шуме, Овсиште и Винча, укупне површине око 3.500 m². Остали домови културе (насеља: Блазнава, Горња Трнава, Жабаре, Клока, Крћевац, Светлић, Божурња, Маскар и Рајковац), налазе се у оквиру објеката других намена (задружни домови, месне канцеларије, школе и др.), са површином од око 1620m².

Сеоске библиотеке постоје у појединим сеоским насељима у оквиру школских објеката и спомен кући "Радоје Домановић" у Овсишту.

Укупна површина објеката намењених делатности културе, на градском и на сеоском подручју, износи око 16.700 m². Просторни капацитети по критеријуму расположивог простора су у већини насеља одговарајући уз потребну грађевинску реконструкцију и програмску ревитализацију.

Табела 71. Преглед институција које се баве културном делатношћу

Назив институције	Место	Врста институције	Опис делатности	Година оснивања
Задужбина Краља Петра I	Топола	Маузолеј/задужбина	музејска и презентација споменичког наслеђа	1914.

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

Библиотека Радоје Домановић	Топола	библиотека	библиотекарска, културно- уметничка, издавачка, јавно приказивање филмова и др.	1995.
Културни центар	Топола	Културни центар	Културно- уметничка	2008.

Извор: Културни центар Топола

На територији општине Топола културном делатношћу баве се следеће институције: Задужбина краља Петра I, Библиотека *Радоје Домановић* и Културни центар.

Задужбина краља Петра I

По доласку на престо Србије 1903. године, Петар I Карађорђевић је преузео на себе разрешење деценијама старог породичног питања. За Тополу и Опленец везивале су га успомене из детињства и родитељско огњиште. Пошто је много година провео у изгнанству, а и родитељи су му били сахрањени ван граница Србије, дошао је на идеју о подизању Задужбине - маузолеја породице Карађорђевић на врху брда Опленца.

Камен темељац гробне цркве постављен је 1904. године. Од тада краљ Петар I започиње уобличавање Задужбине као институције, коју је у званичној форми институционализовао 1914. године, пишући своју последњу вољу у Крагујевцу 18. новембра 1914. године, пре одласка у рат против Аустријанаца.

До почетка Другог светског рата Задужбина је постојала као засебна институција која се сама финансирала. Простирала се на 142 ха са двадесетак објеката на том простору и потпуно формираном економијом која је остваривала приходе за одржавање и финансирање објеката подигнутих у непрофитабилне сврхе. После Другог светског рата њен рад се угасио, имовина је конфискована, распарчана и препуштена пропадању.

Након више деценија, обнављање Задужбине краља Петра I на Опленцу започето је 1993. године када је, у складу са свим важећим законима и актима државе, обновљен њен рад.

Основна делатност Задужбине је музејска и презентација споменичког наслеђа. Законом из 1979. године, Црква на Опленцу и Карађорђево градоначелство проглашени су спомеником културе од изузетног значаја за државу и на тај начин стављена под посебан третман заштите. Задужбина поседује преко 1000 м² изложбеног простора на којем се кроз педагошки рад посетиоцима Задужбине презентују два века националне историје. У задужбини су запослени музејски радници (стални и сезонски) који обављају музејску делатност, административни радници, радници на одржавању објеката, винограда, парка и шуме.

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

Музејска служба подразумева и продају улазница, сувенира и робе намењене туристима. Стари краљев подрум који се од 2002. године налази у оквиру Задужбине и бави се производњом и продајом ексклузивних вина.

Задужбина је 2004. године отпочела радове на ревитализацији задужбинске економије и обнови краљевих винограда.

Задужбином руководи управник који се именује од стране Управног одбора Задужбине, на период од 4 године.

Библиотека *Радоје Домановић*

Библиотека „Радоје Домановић“ у Тополи има стогодишњу традицију. Од 2008. године смештена је у адаптираној згради и има око 300 м² употребног простора.

Библиотека располаже фондом од око 50.000 књига подељених у фондове. Опремљена је савременим техничким средствима и прикључена у систем узајамне каталогизације COBISS. У Библиотеци је запослено 5 стручних радника са положеним стручним испитом од којих је троје оспособљено за рад у COBISS-у.

Библиотека „Радоје Домановић“ у Тополи организује бројне културно-образовне програме, пре свега за децу и младе, али и за ширу публику.

У протеклом периоду Библиотека је учествовала на бројним конкурсима и успешно реализовала све одобрене пројекте (Адаптација Старе варошке школе за потребе Библиотеке, Набавка компјутерске опреме за потребе библиотеке, Дигитализација завичајног фонда библиотеке „Радоје Домановић“ и збирки музеја Задужбине краља Петра Првог у Тополи, „Имамо нови хоби“), при чему је унапређен рад саме библиотеке али и стечено драгоцено искуство у управљању пројектним циклусом.

Библиотека организује бројне програме. Према статистици из претходних година, Библиотека годишње организује преко сто активности, што говори о великом ангажовању и труду запослених, али и изванредној сарадњи са другим установама, пре свега са школама, Културним центром Топола, Задужбином „Краљ Петар I“, Туристичком организацијом, Општинском управом, другим библиотекама у региону, Матичном библиотеком „Вук Караџић“ у Крагујевцу, Народном библиотеком Србије, Филолошким факултетом Универзитета у Београду, Универзитетском библиотеком „Светозар Марковић“, Министарством културе, Удружењем књижевника и другим установама културе, али и појединцима.

Културни центар

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

Културни центар Топола је установа у култури, основана од стране општине Топола, са циљем да буде носилац културних и друштвених дешавања у граду. Програмска оријентација Културног центра усмерена је ка афирмацији уметничких и културних вредности нашег народа, кроз сарадњу са локалним и националним уметничким организацијама и групама, продукцији сопствених програма и организацији едукативних активности у области културе.

Сталан задатак ове установе је подстицање стваралаштва и пружање просторних, техничких и стручних услова удружењима, организацијама и појединцима који се баве културом и образовањем.

Рад установе одвија се кроз више програмских целина:

- Фестивали и манифестације: Прослава Бадње вечери, „Ускршње јутро“, Фестивал „Велика школска позорница“, Етно сајам, Тополско лето, Петровдански концерт, Јасенички жубор, Сликарска колонија у Липовцу, Рок фест, Фестивал дуодраме, Дан општине-општинске слава, Опленачка берба, Сабор изворног народног стваралаштва.
- Едукативни програм: Креативне радионице: Етномузиколошка и етнокореолошка радионица, Ликовна радионица за децу, Аматеризам и аматерско стваралаштво,
- Презентација уметничких програма: филмски програм, ликовни програм, музички програм, драмски програм за децу и одрасле, књижевни програм.
- Издавачка делатност: Зборник радова Тополски записи IX; „Саборник“ бр. VII, гласило Сабора изворног народног стваралаштва Топола
- Остале програмске активности: Презентација општине Топола на разним манифестацијама у Србији током године, сарадња са другим установама и удружењима грађана.

Израђена је пројектно- техничка документација за реконструкцију целе зграде културе (Биоскопа), што представља основ да се у наредном периоду обезбеде финансијска средства и ова значајна грађевинска тековина заштити од пропадања и обезбеде савремени услови за рад делатника у култури.

Културно-уметничка друштва

У општини функционише једно Културно-уметничко друштво под називом „Опленац“ и Црквени хор „Опленац“. Оба друштва су волонтерског карактера, веома успешна у свом раду, позната и ван граница Србије. Њихове активности доприносе развоју културе у Тополи учешћем у свим значајним манифестацијама у Тополи. Њихов рад се делимично суфинансира средствима локалног буџета што доприноси њиховом успешнијем раду. Евидентан проблем је недостатак адекватних просторија за припреме и пробе ових друштава, што је неопходно решити у наредном периоду.

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

9.2. Споменици културе

Топола представља ризницу културно-историјских споменика по којима је чувена у свету и који се налазе под заштитом.

Влада Републике Србије је 2006. године донела Одлуку о највишем степену заштите просторно-културно историјске целине „Карађорђева Топола са Опленцем“ која обухвата уже језгро Тополе, и Опленца са свим културно-историјским објектима на њему

Табела 71. Преглед споменика културе

Назив	Локација	Кратак опис	Степен заштите
Карађорђева касарна	Топола	Касарна је спратна грађевина, зидана каменом и покривена ћерамидом.	Као споменик културе, стављена под заштиту и служи за културно-уметничку делатност омладине и аматера у Тополи.
Карађорђев град	Топола	Карађорђев град, саградио је у периоду од 1811 – 1813, Карађорђе Петровић вођа Првог српског устанка који као први владар обновљене Србије доноси економски и културни развитак Тополи.	
Кућа Краља Петра I	Топола	Када су започели радови на изградњи Опленачке цркве, западно од ње, сазидана је црквена кућа, намењена парохи цркве. У њу се, међутим, први уселио краљ Петар, како би могао да надгледа радове на цркви. Зато је и прозвана Петрова кућа.	
Виноградарева кућа	Топола	Како је тополски крај увек био познат по виноградима, на Опленцу је близу задужбинског комплекса подигнута кућа за виноградара. Зидана је у традиционалном шумадијском стилу, а налази на северној падини Опленца.	
Црква Св. Богородице	Топола	Вођа првог српског устанка, обновитељ српске државе и њен први монарх Карађорђе Петровић је по угледу на средњовековне српске владаре, подигао своју задужбину, цркву Св. Богородице у свом престоном граду Тополи.	
Црква Св. Ђорђа	Топола	Црква је задужбина краља Петра I Карађорђевића, унука великог војводе Карађорђа. Најснажнија карактеристика храма као грађевине је њена унутрашња	

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

	декорација	
--	------------	--

Извор:Културни центар Топола, Туристичка организација „Опленац“ Топола

По свом културно-историјском наслеђу општина Топола спада међу најбогатије општине у Србији. Ова тврдња је оправдана улогом коју је Топола имала у току Првог српског устанка и касније за време владавине династије Карађорђевић.

Од историјског наслеђа посебно се издваја комплекс Задужбине краља Петра I Карађорђевића који у свом саставу обухвата како историјске знаменитости из времена Карађорђа (Карађорђев град, Карађорђеву касарну и цркву Рођења Пресвете Богородице), тако и заоставштину краља Петра I и краља Александра I Карађорђевића на Опленцу (цркву Светог Ђорђа са пратећим објектима).

Карађорђева касарна

Касарна је спратна грађевина, зидана каменом и покривена ћерамидом. Дуж целе источне стране постављен је спратни трем на седам дрвених стубова.

Горњи трем, као прави оријентални доклат, омогућује изванредан поглед на Карађорђев град и Опленец. У приземљу је била коњушница, а на спрату изнад ње просторија - сала за коњицу.

У мањим одајама, у северозападном крилу касарне, били су амурлук (просторија за смештај коњске опреме), соба за коњушаре, остава, кухиња и соба за старешине.

Након Тополске буне 1877. године, Карађорђева касарна била је изложена лицитационој продаји, променила је више власника и имала неколико упоредних намена. Сада је, као споменик културе, стављена под заштиту и има различите намене.

9.3. Културне манифестације

Културне манифестације окупљају велики број грађана са читаве територије општине Топола као и туристе из земље и света. Својим активностима и програмима, ова друштва се укључују у све значајније културне и туристичке манифестације. Оба друштва имају просторије за рад које им је општина уступила на коришћење.

Табела 72. Преглед културних манифестација

Назив манифестације	Место одржавања	Кратак опис
Прослава Бадње вечери и Божића	Топола	Поводом божићних празника, за Бадње вече организује се прослава и додела пакетића деци испред храма Светог Ђорђа на Опленцу.

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

Ускршње јутро	Топола	У просторијама културно-уметничког друштва организује се, сваке године, избор за најлепша осликана ускршња јаја.
Велика школска позорница	Топола	Фестивал „Велика школска позорница“ се бави афирмацијом ученика основних школа у области драмског стваралаштва. Фестивал је такмичарског карактера, окупља ученике основних школа из Србије.
Етно сајам	Топола	„Етно сајам“ представља излагаче у различитим категоријама усмереним на аматерско стваралаштво и домаће рукотворине и организује наступе КУД-ова и ансамбла ветерана.
Тополско лето	Топола	У оквиру манифестације „Тополско лето“, организују се одређени садржаји, који могу бити професионални или аматерски.
Петровдански концерт	Топола	На Петровдан, 12. јула, сваке године, посетиоци Тополе имају јединствену прилику да присуствују концерту традиционалне српске игре из свих крајева наше земље
Јасенички жубор	Шаторња	„Јасенички жубор“ одржава се у селу Доња Шаторња. Овај догађај, као својеврстан сабор народног стваралаштва у Доњој Шаторњи, организује се на Огњену Марију, 30. јула, у дворишту основне школе.
Сликарска колонија у Липовцу	Липовац	У селу Липовац од 1973. године организују се сусрети сликара. Селекција уметника се заснива првенствено на квалитету и интегритету уметничког рада, што је резултирало бројним ликовним остварењима која богате фондус.
Рок фест	Топола	„Рок Фест“ у Тополи одржава се током лета, у сарадњи са Мото клубом „Опленац“. У оквиру ове манифестације наступају локални музички састави који имају прилику да стекну афирмацију.
Фестивал дуодраме	Топола	Фестивал дуодраме приказује квалитетне позоришне представе које су настале у позоришним продукцијама реномираних позоришта или позоришних трупа.
Дан општине-општинска слава	Топола	Прослава општинске славе обухвата Литургију у цркви Рођења Пресвете Богородице, литију улицама Тополе, сечење славског колача и свечану седницу СО Топола у сали биоскопа Културног центра.
Сабор изворног народног стваралаштва	Топола	Сабор већ две деценије окупља ствараоце народне уметности из свих крајева Србије.

Извор: Културни центар Топола

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

Прослава Бадње вечери и Божића

Поводом божићних празника, за Бадње вече, организује се прослава испред храма Светог Ђорђа на Опленцу. Ова традиционална манифестација има значајну посећеност јер сваке године окупља око 2000-2500 мештана општине Топола уз прослављање једног од највећих хришћанских празника, Божића. Окупља велики број посетилаца. Овом приликом деци се подели око 1200 пакетића. Манифестација је лепо посећена и прихваћена од стране мештана и малишана општине Топола

Ускршње јутро

У просторијама културно-уметничког друштва организује се, сваке године, избор за најлепша осликана ускршња јаја уз пригодне награде. Том приликом одржава се радионица о значају српских традиционалних празника. Такмичење се организује у сарадњи са Културно-уметничким друштвом „Опленац“.

Велика школска позорница

Фестивал „Велика школска позорница“ је смотре дејег драмског стваралаштва кроз коју се афирмишу најмлађи у области драмске уметности, под менторством наставника из својих школа. Ученици и наставници, на овај начин, богате свој ваннаставни програм и културне активности.

Фестивал се реализује у општини Топола, у сарадњи Културног центра и Основне школе „Сестре Радовић“ Белосавци.

Пројекат Фестивал „Велика школска позорница“ Топола, се налази у електронском зборнику радова које који је објавио СУРС (Савез учитеља Р Србије) 2017. године.

Право на учешће имају све школе са територије Републике Србије. На фестивалу, у обе категорије, у такмичарском делу представља се по пет представа, а свака школа има право да се пријави за обе категорије са по једном представом, по унапред утврђеним пропозицијама. Трочлани жири одлучује о следећим наградама: најбоља представа, најбоља режија, најбољи глумац и глумица. Додељује се и специјална награда. Такође, сваке године се ангажује дејчи песник који ће имати сусрете са децом.

Етно сајам

У Тополи се, у мају, у организацији Културног центра Топола, одржава „Етно сајам“ који је на почетку туристичке сезоне увод у предстојеће културно-туристичке догађаје и манифестације. Дуж улице књегиње Зорке у Тополи постављају се аутентични етно штандови на којима излагачи представљају своје производе у категоријама домаћа радиност и рукотворине, цвеће, мед, етно производи и домаћа храна. Учесници и гости имају прилику да посете комплекс задужбине „Краљ Петар I“.

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

Програм „Етно сајма“ обухвата и наступе аматерских фолклорних ансамбала чиме се успоставља неговање и одржавање фолклорног аматеризма. Првог дана наступају ансамбли ветерана заједно са ветеранима културно-уметничког друштва „Опленац“ из Тополе. Другог дана манифестације одржава се фестивал дечјег фолклора. Од 2020. године организује се и такмичење у изради слатких и сланих пита и гибаница, а најбољи учесници добијају новчане награде.

У организацији Етно сајма учествују Културни центар Топола, Туристичка организација „Опленац“, КУД „Опленац“, Удружење жена „Опленац“, Задужбина Краља Петра I, као и сви остали који својим учешћем богате ову манифестацију, све у циљу неговања традиције и културе нашег народа.

Тополско лето

У оквиру ове манифестације која се одржава у току летњег периода, планирају се одређени садржаји, професионални или аматерски, као што су изложбе слика, фотографија, „забавни“ програми и радионице.

Петровдански концерт

На Петровдан, 12. јула сваке године, посетиоци Тополе имају јединствену прилику да присуствују концерту традиционалне српске игре из свих крајева наше земље. Под покровитељством општине Топола и у организацији Културног центра Топола, у порти Карађорђевог града у Тополи, одржава се традиционални Петровдански концерт, на којем учествује културно-уметничко друштво „Опленац“, са гостима. Важно је нагласити изузетну посећеност овог концерта (око 2000 гледалаца сваке године), који је свакако централни догађај организован тог дана у Тополи.

Јасенички жубор

Културни центар Топола учествоваће у организацији и реализацији манифестације „Јасенички жубор“ која се одржава у селу Доња Шаторња. Овај догађај, као својеврстан сабор народног стваралаштва у Доњој Шаторњи, одржава се на Огњену Марију, 30. јула у дворишту основне школе.

На сабору наступа од петанаест до двадесет изворних певачких група, као и пет до шест културно-уметничких друштава из Србије. Ова манифестације је једина те врсте, поред Липовачке колоније, која се одржава ван вароши, на сеоском подручју општине Топола.

Липовачка колонија

У селу Липовац које се налази између Аранђеловца и Тополе, од 1973. године организују се сусрети сликара. Дугогодишња организација ове колоније наставља са традицијом

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

успеха јер у континуитету даје значајне резултате који утичу на културни развој општине Топола. Селекција уметника се заснива првенствено на квалитету и интегритету уметничког рада, што је резултирало бројним ликовним остварењима која богате фондус уметничких дела.

Липовачка колонија је својом дугогодишњом традицијом успела да оформи драгоцен фонд уметничких радова, значајне уметничке вредности. Наиме, фондус уметничких дела насталих током одржавања сликарске колоније обухвата преко двеста дела угледних уметника. Слике су рађене различитим сликарским техникама: поред оних сликаних уљем на платну, присутни су и радови у пастелу, акварелу и комбинованим техникама. Посебну целину чине цртежи и графике познатих уметника. Током трајања колоније одржава се и дечја радионица која подстиче креативност и жељу за савладавањем нових сликарских техника.

Селектор Липовачке колоније, Тамара Ђорђевић, академски сликар, од 2019. године конципира сазив колоније и врши одабир уметника који бораве седам дана у домовима сеоских домаћина.

Рок фест

„Рок Фест“ у Тополи одржава се током лета, у сарадњи са Мото клубом „Опленац“. У оквиру ове манифестације наступају локални музички састави који имају прилику да стекну афирмацију, као и један од реномираних бендова домаће рок сцене чиме се културна понуда Тополе подиже на виши ниво.

Од самог почетка на концерту су наступали неафирмисани музички бендови из Тополе, Аранђеловца, Крагујевца, Смедерева, Младеновца и других градова Србије, те им се на овај начин пружа прилика да своје умеће прикажу публици и тим путем стекну афирмацију. Поред бендова, наступали су и локални техно музичари. Завршница манифестације подразумева наступ једног од препознатљивог састава домаће рок сцене. До сада су звучна имена свирала на концерту у Тополи и то: Дадо Топић, Бјесови, Рибља чорба, Освајачи, Генерација 5, Дејан Цукић и Спори ритам бенд, Orthodox Celts, Бенд „357“, Освајачи, Електрични оргазам и многи други. Манифестација „Рок концерт“ траје два дана и одвија се у башти хотела „Опленац“.

Фестивал дуодраме

Прве недеље септембра организује се Фестивал дуодраме у Тополи. Фестивал је такмичарског карактера и према избору селектора Фестивала дуодраме, приказују се представе реномираних позоришта или позоришних група. Једна представа припада ревијалном делу, последње вече Фестивала, када је проглашење најбољих. Након сваке представе, глумци и гости Фестивала имају прилику да посете локалне винарије и задужбински комплекс на Опленцу.

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

Награде, према мишљењу стручног жирија, а које се додељују у оквиру Фестивала дуодраме су: најбоља представа, најбоља режија, најбољи глумац и најбоља глумица. На Фестивалу ће узети учешће позоришне групе са квалитетним позоришним представама које су настале у позоришним продукцијама реномираних позоришта у Србији са актуелним темама и пажљиво одабраним сценаријима.

Као једини фестивал овог типа, Фестивал дуодраме изузетно је значајан због подизања интересовања за позоришну уметност код локалног становништва, као и постизања конкретног доприноса децентрализацији и деурбанизацији културе у Србији и приближавања ових културних вредности младима у Тополи.

Дан општине – општинска слава

Овај свечани догађај започиње служењем Литургије у цркви „Рођења Пресвете Богородице“ у Тополи, 21. Септембра сваке године, затим се наставља сечењем славског колача испред општине и литијом улицама Тополе уз присуство свештенства и великог броја грађана.

Након литије, биће одржава се свечана седница СО, на којој се приказује документарни филм о постигнућима у претходних годину дана, а заслужнима се додељују плакете и повеље Пресвете Богородице за допринос развоју општине Топола. Након тога, организује се свечани пријем за госте.

Након литије, биће одржава се свечана седница СО, на којој се приказује документарни филм о постигнућима у претходних годину дана, а заслужнима се додељују плакете и повеље Пресвете Богородице за допринос развоју општине Топола. Након тога, организује се свечани пријем за госте.

Сабор изворног народног стваралаштва

Сабор изворног народног стваралаштва обједињује најбоље са регионалних смотри изворног народног стваралаштва које се током године одржавају широм Србије и иностранства уз наступе око 450 извођача, играчких, певачких група и инструменталиста из свих крајева Србије, негујући на тај начин српско нематеријално културно наслеђе и фолклор уз организацију етномузиколошких радионица.

Организовање Сабора изворног народног стваралаштва доприноси неговању и очувању изворног народног стваралаштва Срба и српског културног наслеђа кроз презентацију народних игара, песама и инструменталног стваралаштва, али и могућност да сами учесници кроз међусобни контакт, размену искустава и сценско представљање, допринесу неговању српске културе, културне баштине, дајући српској традицији место које заслужује у културној баштини државе. Сабор изворног стваралаштва се традиционално одржава у дане Опленачке бербе.

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

10. Спорт

Развој спорта, активне и организоване рекреације одвија се кроз мрежу спортских објеката на градском и на сеоском подручју.

На подручју општинског центра, постоји фудбалски терен ФК „Карађорђе“ са пратећим објектом (120 m²) и балон-салом за мали фудбал. Површина целог комплекса је око 1,50 ha и налази се северно од градског центра. У оквиру школских комплекса постоје терени за мале спортове затвореног и отвореног типа. Спортска хала уз основну школу "Карађорђе", површине око 1.000 m², примењује се као физкултурна сала, али и као спортска хала за дворанске спортове, за јавне спортске приредбе и рекреацију.

Табела 73. Преглед активних спортских организација

Назив клуба	Спорт	Мушки / женски	Број чланова	Место	Лига
Карађорђе	Фудбал	Мушки	125	Топола	Зона подунавско-шумадијска
ЖФК Карађорђе	Фудбал	Женски	93	Топола	Друга лига „Запад“
Шумадинац 1913	Фудбал	Мушки	26	Наталинци	Шумадијска окружна лига
АФ Дуљај	Фудбал	Мушки	85	Топола	Регионалне лиге (само млађе селекције)
Винча	Фудбал	Мушки	25	Винча	Шумадијска окружна лига
Б.С.К	Фудбал	Мушки	19	Белосавци	Шумадијска окружна лига
Јунковац	Фудбал	Мушки	22	Јунковац	Општинска лига
Борац	Фудбал	Мушки	24	Клока	Међуопштинска лига
Будућност	Фудбал	Мушки	27	Блазнава	Међуопштинска лига
Р. Домановић	Фудбал	Мушки	27	Овсиште	Међуопштинска лига
Јасеница	Фудбал	Мушки	31	Божурња	Шумадијска окружна лига
ЗТ Горович	Фудбал	Мушки	19	Горович	Општинска лига
Младост	Фудбал	Мушки	34	Јеленац	Међуопштинска лига
Слога	Фудбал	Мушки	23	Загорица	Међуопштинска лига
Маскар	Фудбал	Мушки	21	Маскар	Општинска лига
Калипоље	Фудбал	Мушки	21	Жабаре	Општинска лига
Пласковац	Фудбал	Мушки	23	Пласковац	Шумадијска окружна лига
Шумадинац	Фудбал	Мушки	28	Шуме	Општинска лига
Горња Трнава 1938	Фудбал	Мушки	20	Горња Трнава	Општинска лига

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

ОФК Трнава	Фудбал	Мушки	19	Доња Трнава	Шумадијска окружна лига
Младост	Фудбал	Мушки	20	Рајковац	Међуопштинска лига
ОФК Јарменовци	Фудбал	Мушки	28	Јарменовци	Општинска лига
Крћевац 04	Фудбал	Мушки	18	Крћевац	Општинска лига
СУ Будућност МИ	Фудбал	Мушки	15	Доња Трнава	Општинска лига
Карађорђе	Одбојка	Мушки	60	Топола	Прва Б лига
Карађорђе	Одбојка	Женски	75	Топола	Друга лига Центар
Карађорђе	Рукомет	Мушки	28	Топола	Прва лига Запад
Карађорђе	Шах	Мушки-женски	20	Топола	Прва Шумадијска лига (мушкарци) Прва лига централне Србије (жене)
Ливар	Риболов	Мушки	92	Топола	
Карађорђе	Карате	Мушки/Женски	65	Топола	
Стрељачка дружина Оплецац	Стрељаштво	Мушки	16	Топола	
КМФ Оплецац	Мали фудбал	Мушки	12	Топола	Трећа фудбал лига Запад
Колибри	Рукомет	Женски	32	Горња Трнава	
Оплецац	Тенис	Мушко/женски	42	Топола	
Србски вожд	Реални аикидо	мешовито	27	Топола	
Ашихара	Ашихара	Мушко/женски	73	Топола	
Сад трчи	Атлетика	Мушки	10	Топола	
Киндер	Теквондо	Мушко/женски	23	Топола	
Златна рукавица	Бокс	Мушки	5	Топола	
ОК Мија Тодоровић	Одбојка	Мушко/женски	50	Топола	Само млађе селекције

Извор: Спортска организација ФК „Карађорђе“ Топола (СОФК)

Табела 74. Преглед спортских савеза и удружења у општини

Назив савеза или удружења	Број чланова
Фудбалски савез општине Топола	27
Фудбалски савез Шумадијског округа	5

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

Табела 75. Преглед спортско-рекреативних објеката (дворана, игралишта, базена, трим стаза)

Назив	Површина (м2)	Место
Спортска хала "ОШ Карађорђе"	1.682	Топола
Спортска сала средње школе "Краљ Петар I"	762	Топола
Спортска сала ОШ Живко Томић	720	Шаторња
Балон хала ФК Карађорђе	1180	Топола
Базени Суначни брег	528	Овсиште
Базени Бајкал	1.011	Топола
Тениски терени ТК Опленец	1.250	Топола
Фудбалски стадион ФК Карађорђе	14.800	Топола
Фудбалски терени АФ Дуљај	12.064	Топола
Стадион Шумадинац 1913	7.035	Наталинци
Фудбалско игралиште	5.096	Рајковац
Фудбалско игралиште	5.096	Маскар
Фудбалско игралиште	4.992	Јеленац
Фудбалско игралиште	4.590	Белосавци
Фудбалско игралиште	4.745	Загорица
Фудбалско игралиште	4.751	Крћевац
Фудбалско игралиште	5.673	Жабари
Фудбалско игралиште	5.551	Горович
Фудбалско игралиште	5.035	Јунковац
Фудбалско игралиште	5.220	Клока
Фудбалско игралиште	5.032	Доња Трнава
Фудбалско игралиште		Доња Трнава
Фудбалско игралиште	4.306	Горња Трнава
Фудбалско игралиште	3.600	Шуме
Фудбалско игралиште	4.183	Овсиште
Фудбалско игралиште	5.208	Божурња
Фудбалско игралиште	6.006	Винча
Фудбалско игралиште	5.280	Пласковац
Фудбалско игралиште	4.836	Блазнава
Фудбалско игралиште	6.072	Шаторња
Фудбалско игралиште	4.500	Јарменовци
Кошаркашко игралиште са подлогом од гуменог гранулата ОШ Карађорђе	540	Топола
Рукометно асфалтно игралиште ОШ Карађорђе	1.032	Топола
Рукометно асфалтно игралиште средње школе	1.204	Топола
Рукометно асфалтно игралиште ОШ Сестре Радовић	840	Јеленац
Рукометно асфалтно игралиште ОШ Сестре	332	Белосавци

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

Радовић		
Рукометно асфалтно игралиште	840	Загорица
Рукометно асфалтно игралиште	800	Крћевац
Рукометно асфалтно игралиште	840	Наталинци
Рукометно асфалтно игралиште	840	Јунковац
Рукометно асфалтно игралиште	880	Горович
Рукометно асфалтно игралиште	840	Жабари
Рукометно асфалтно игралиште	840	Горња Трнава
Рукометно асфалтно игралиште	882	Г. Трнава (Витлина)
Рукометно асфалтно игралиште	860	Божурња
Рукометно асфалтно игралиште	966	Винча
Рукометно асфалтно игралиште	858	Блазнава
Рукометно асфалтно игралиште	798	Јарменовци
Рукометно асфалтно игралиште	648	Овсиште
Рукометно асфалтно игралиште	780	Липовац

Извор: Спортска организација ФК „Карађорђе“ Топола (СОФК)

У сеоском подручју постоји више фудбалских игралишта и терена за мале спортове, међутим, многа од њих нису прописаних димензија, а недостају и разноврснији спортски садржаји за бављење различитим видовима спорта и рекреације. Ови терени и објекти би се селективно могли ставити у функцију спортско-рекреативног туризма што захтева адекватно одређивање радног времена и појачан надзор током њиховог коришћења. Још боље решење било би реновирање урушених и девастираних терена и објекта (базена, тениског терена, стрељане и куглане) на Опленцу.

Основне спортске објекте на сеоском подручју представљају фудбалска игралишта и терени за мале спортове којих има у готово свим насељима општине (21), али нису сва игралишта прописаних димензија. Десет насеља немају спортске терене (Војковци, Горња Шаторња, Горович, Гуришевици, Доња Тршњевица, Липовац, Манојловци, Павловац, Светлић и Љубесело). Терене за мале спортове имају у оквиру школских дворишта и насеља: Топола, Белосавци, Блазнава, Винча, Горња Шаторња, Горња и Доња Трнава и Наталинци.

Постојеће капацитете на сеоском подручју је потребно допунити разноврснијим спортским садржајима, у циљу развијања различитих видова спорта и рекреације.

На градском подручју је изражен недостатак објекта и терена за активну и пасивну рекреацију.

У општини Топола организује се спорт за предшколски, школски, омладински и спорт за одрасле (сениори и ветерани), као и за угрожене категорије (инвалидна лица). У Тополи постоји Лига школског фудбала за узраст пионира и петлића.

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

Табела 76. Преглед спортско-рекреативних манифестација

Назив	Локација	Време одржавања
Трнавачки бисери	Горња Трнава	
Спортски дани ОСИ	Клока	

Спортска организација ФК „Карађорђе“ Топола (СОФК)

Проблеми у области спорта

Спортске клубове и њихову инфраструктуру у сеоским подручјима одликује незавидна ситуација. Наиме, они поседују спортске терене који су у веома лошем стању, углавном без пратећих просторија и неограђени. Спортски који захтевају спортске сале (одбојка, рукомет, мали фудбал) немају задовољавајуће услове за рад. Не постоји сала која одговара овим потребама, већ клубови који се баве овом врстом спорта, своје активности и тренинге обављају у салама за физичко васпитање основне и средње школе.

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

11. Информисање

Од електронских и штампаних медија на територији општине Топола издваја се радио станица под називом ОП ТОП и ИФМ радио. ОП ТОП основана је 1994. године и покривеношћу обухвата читаву територију општине и шире. Радио станица је у приватном власништву.

Табела 77. Покривеност медијима

Назив медија	Покривеност (одлична, средња, лоша)
РТС	Одлична
Пинк	Одлична
Прва	Одлична
Б92	Одлична
Хаппу	Одлична
РТ Крагујевац	Одлична
Палма Плус	Одлична

Извор: Општинска управа општине Топола

Општина Топола се генерално одликује одличном покривеношћу свим медијима - националним и регионалним - чији је рад одобрила Републичка дифузна агенција (РДА):

Табела 78. Преглед електронских и штампаних медија

Назив медија	Врста медија	Година оснивања	Власништво	Покривеност
Топ пресс	Портал	/	/	Србија
Оп топ	Радио	1994.	Предузеће за маркетинг, информисање и промет ОП ТОП Илић Томислав и други	Општина Топола
ИФМ	Радио	2017	Радио ИФМ Браф 92,7 Назив пружаоца медијске услуге, Предраг Филиповић пр, агенција за услуге рекламе и пропаганде БРАФ, Топола	Општина Топола

Извор: Општинска управа општине Топола

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

12. Туризам

Топола са Опленцем је препознатљива туристичка дестинација која чини јединствени туристички простор кога карактерише конкурентна и атрактивна туристичка понуда, првенствено заснована на материјалном и нематеријалном културно-историјском наслеђу, гастрономији, манифестационом туризму, сеоском и ловном туризму. Топола се налази и на винској рути и својом понудом одговара потребама најзахтевнијих туриста.

Изградњом Задужбине Краља Петра на Опленцу, Топола је постала најпознатија варошица у Србији, а после убиства краља Александра, Топола је постала најпосећеније ходочашће свих Југословена и свих странаца који су посећивали Југославију. У листу Правда из 1938. године, забележено је да је Опленец посетило преко милион ходочасника. Топола у то време има и хотел са рестораном и баштом тако да постаје и излетничка дестинација. У наредним годинама оснива се Историјски музеј а 1965. године, сталном поставком Вожд Карађорђе у Карађорђевом граду, отварањем Музеја НОБ-а у Виноградаревој кући, галеријским простором у Петровој кући, доприноси се бржем развоју туризма у Тополи, тако да је Карађорђева Топола са Опленцем категорисана као споменик културе од изузетног значаја у оквиру којег се налазе остаци утврђења са кулом, црквом из 1811. године, конаком и спомеником Карађорђу и маузолејем на Опленцу. Ова Одлука је донета 1979. године.

Општина Топола је увек била позната по својој богатој туристичкој понуди која се огледала у бројним споменицима културе, значајним историјским локалитетима, манифестацијама, култури и гостољубивости Тополаца, префињеној гастрономији, доброј домаћој капљици, винском туризму, аутентичним сувенирима, музици.

Снажан помак у стављању свих туристичких потенцијала на српско, европско али и светско тржиште учинио би се формирањем Дестинацијске менаџмент организације која би на највишем нивоу, професионално и комерцијално објединила све чиниоце туристичке привреде како из јавног тако и приватног сектора. Све то повећало би видљивост Тополе као туристичке дестинације али и довело до увећања туристичког промета и додатног прихода од туризма.

12.1. Преглед свих видова туризма заступљених на територији општине

На територији општине се налази више локалитета како са дефинисаним туристичким производима тако и туристичким потенцијалом, од којих неки имају и национални значај.

Видови туризма заступљени на територији општине Топола су:

- Културни туризам,
- Рурални туризам,
- Вински туризам,

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

- Манифестациони туризам
- Ловни туризам
- Викенд туризам

Ови типови туристичких производа општине Топола представљају базу за даљи развој туризма као привредне гране.

Сваки појединачно има своје циљне групе туриста, које се најчешће преклапају.

- Културни туризам свој развој базира на понуди споменичког наслеђа наше општине од којих су два споменика културе дефинисани као споменици културе од изузетног значаја за државу Србију. Локалитети споменичког наслеђа су највећим делом груписани у комплексу Задужбине краља Петра I на Опленцу и у Тополи – црква светог Ђорђа на Опленцу, Карађорђево село, Кућа краља Петра, Виноградарева кућа, Краљевска винарија
- Рурални туризам своје упориште на простору општине налази пре свега у регистрованим пољопривредним газдинствима којих у овом тренутку има преко 3.500. Топола има 9 регистрованих сеоских туристичких домаћинстава. Разлог доласка великог броја туриста у сеоска подручја, пре свега су нетакнута природа, чист ваздух, традиционални специјалитети нашег краја али и традиционално српско гостопримство.
- Вински туризам- базу за развој винског туризма представља 8 регистрованих винарија са заштићеним географским пореклом, које се налазе на дефинисаном винском путу Шумадије и представљају изузетан потенцијал за стварање додатног прихода од туризма.
- Манифестациони туризам је туристички производ који доводи највећи број гостију у Тополу, а да би они остали и продужили боравак у Тополи, потребни су додатни смештајни капацитети, што би комплетно заокружило туристичку понуду.
- Ловни туризам је најзаступљенији на подручју планине Рудник али и у свим осталим селима.
- Топола представља једно од најпопуларнијих викенд излетишта на подручју Шумадије.

12.1.1. Туристичке манифестације

Опленачка берба

Најзначајнији туристички догађај у Тополи је привредно – туристичка манифестација „Опленачка берба“. Опленачка берба се налази у рангу 5 најзначајнијих манифестација у Србији, како по посећености тако и по континуитету и квалитету садржаја. Опленачка берба траје у континуитету већ 57 година, први пут је организована 1963. године. Организује се другог викенда октобра сваке године, а све у част берби грожђа и

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

справљању најквалитетнијих вина са препознатљивим квалитетом и именом у целом свету. Опленачка берба је постала бренд Општине Топола и Шумадије. На Опленачкој берби, се поред излагања најбољег вина и грозђа, представља комплетан рад пољопривредних произвођача из тополских села у виду најбољих ракија, зимница и осталих најквалитетнијих производа које посетиоци Опленачке бербе радо конзумирају и купују у великим количинама и долазе сваке године у свевећем броју.

На манифестацији се окупља преко 500 излагача у категоријама пољопривредних производа, домаће радиности и сувенира, преко 2000 учесника на програмима који трају три дана на три сцене на отвореном. Манифестацију у три дана трајања посети преко 200.000 посетилаца из Србије и региона. Припрема и организација ове манифестације траје током целе године а главни носиоци су Туристичка организација „Опленац“ Топола, као и културни центар Топола као установе чији је оснивач Општина Топола.

12.1.1. Туристичке манифестације

Табела 79. Туристичке манифестације

Назив манифестације	Локација	Опис	Година оснивања
Опленачка берба и Сабор изворног народног стваралаштва	Топола	Опленачка берба је привредно туристичка манифестација која се организује у част вина и грозђа и која се налази у рангу 5 најзначајнијих манифестација у Србији, како по посећености тако и по континуитету и квалитету садржаја. Сабор изворног народног стваралаштва деценијама окупља ствараоце народне уметности из свих српских крајева и најбоље фолклорне и певачке групе већ прослављене на смотрама народног стваралаштва.	1963.
Липовачка колонија	Топола	Ова манифестација је почела са радом на иницијативу љубитеља уметности, радника у установама културе тополске општине и сељака из Липовца. Колонија угошћује најеминентније сликаре са ових подручја.	1973.
«Тополско лето 2020»	Топола	Испуњено културним садржајима у трајању од два месеца, обухвата изложбе слика, фотографија, радионице мозаика књижевне вечери, спортске викенде, сеоске саборе, шаховски турнир, музичке вечери, етно и драмске програме.	2012

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

«Етно сајам»	Топола	На етно сајму се представљају излагачи у категоријама: домаћа радиност и рукотворине, цвеће и мед, етно производи, домаћа храна и пиће. На Фестивалу се одржавају наступи реномираних музичких рок састава, џез и блуз музичких група, представљање културно-уметничких друштава, певачких група и инструменталиста из читаве Србије	2018.
«Јасенички жубор»	Топола	Сабор традиционалног певања, свирања и играња “ Јасенички жубор” одржава се у селу Доња Шаторња на празник Свете Марине када се у селу одржава и вашар.	2005.
«Рок фест»	Топола		2009.
Фестивал дуодраме	Топола	Традиционални фестивал окупља професионална позоришта, позоришне компаније, независне позоришне трупе и остале облике позоришних продукција. Фестивал није жанровски одређен, има такмичарски карактер, награду за најбољу глумицу, награду за најбољег глумца и специјалну награду.	2013.
«Велика школска позорница»	Топола	Фестивал промовише драмско стваралаштво ученика и наставника	2016.
Фестивал шумадијских вина у оквиру Опленачке бербе 2020	Топола	Традиционално окупљање љубитеља вина и винара Шумадије	2013.

Извор:Културни центар Топола, Туристичка организација, „Опленац“ Топола

Центални догађаји у дане Опленачке бербе су сабор изворног народног стваралаштва и оцењивање вина и ракија.

Сабор изворног народног стваралаштва

Сабор изворног народног стваралаштва деценијама окупља ствараоце народне уметности из свих српских крајева и најбоље фолклорне и певачке групе већ прослављене на смотрама народног стваралаштва.

Сабор изворног народног стваралаштва обједињује најбоље са регионалних смотри изворног народног стваралаштва које се током године одржавају широм Србије и иностранства уз наступе око 450 извођача, играчких, певачких група и инструменталиста из свих крајева Србије, негујући на тај начин српско нематеријално културно наслеђе и фолклор уз организацију етномузиколошких радионица.

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

Организовање Сабора изворног народног стваралаштва доприноси неговању и очувању изворног народног стваралаштва Срба и српског културног наслеђа кроз презентацију народних игара, песама и инструменталног стваралаштва, али и могућност да сами учесници кроз међусобни контакт, размену искустава и сценско представљање, допринесу неговању српске културе, културне баштине, дајући српској традицији место које заслужује у културној баштини државе.

Оцењивање вина и ракија

Оцењивање вина и ракије је догађај на чијој припреми и организацији ради велики број људи. Обухвата прикупљање узорка вина и ракија, њихову селекцију и оцењивање од стране еминентних стручњака. Узорци се достављају неколико дана пре оцењивања а само оцењивање и додела награда се врши у дане Опленачке бербе.

Остале манифестације које доприносе развоју туризма у Тополи детаљно су описане у поглављу Култура.

12.1.2. Значајни туристички локалитети

Табела 80. Значајни туристички локалитети

Локација	Стање инфраструктуре	Намена
Црква Светог Ђорђа	добро	храм
Петрова кућа	добро	Музеј-галерија
Краљева вила	добро	Објект у надлежности Владе Србије
Краљичина вила	добро	Објект у надлежности Владе Србије
Виноградарева кућа	добро	Галерија
Карађорђево град	добро	Изложбени простор и црква
Краљев подрум	добро	Музеј
Манастир Никоље	добро	манастир

Извор: Туристичка организација „Опленач“ Топола

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

Један од ретких знаменитих објеката је црква- брвнара у Павловцу, надомак Наталинаца о којој само спорадично воде бригу мештани Павловца и коју је неопходно сачувати као културно-историјско благо.

12.1.3. Смештајни капацитети

Табела 81. Смештајни капацитети и угоститељски капацитети

Назив установе са локацијом	Врста установе (хотел/мотел)	Категорија	Број апартмана	Број кревета
Хотел Опленец	хотел	***	38	80
Апартмани Три «О»	апартман		5	15
РЦ Баикал	пансион		14	34
Опленачко старо вино	коначиште		10	20
Стара варош	ресторан		4	6
Мало језеро	ресторан		22	41
Кнежев хан	ресторан		3	6
Визиторски центар	собе		5	11

Извор: Туристичка организација „Опленац“ Топола

Основни смештајни капацитети и угоститељски капацитети на територији општине Топола:

- Хотел „Стари Опленец“ располаже са око 80 лежајева у двокреветним и трокреветним собама. Хотел поседује семинар салу, летњу башту, национални ресторан са 250 места и продавницу сувенира.
- Апартмани „ТРИ О“ се налазе у центру туристичке зоне Тополе и располаже са 15 лежајева у 5 апартмана прилагођених потребама савременог туристе. У приземљу се налази модеран кафић и дечија играоница.
- Комплекс „Баикал“ налази се 2,5км од Тополе, има 34 лежаја у 14 смештајних јединица опремљених бежичним интернетом, LCD телевизором, мини баром. Уз отворене базене са терасом, налази се и ресторан и семинар сала.
- Коначиште „Опленачко старо вино“, налази се на 1км од Тополе у близини Краљевог подрума, располаже са 10 модерно опремљених соба и 20 лежајева, обезбеђен паркинг, ресторан.
- Ресторан „Стара варош плус“, налази се у Тополи у подножју Опленца испод самог Краљевог подрума и винограда. Располаже са 4 собе, рестораном и паркингом.

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

- Ресторан „Мало језеро,, располаже са 19 соба и 3 апартмана.Собе су двокреветне са тв пријемницима, купатилима и подним грејањем.Уз смештајни део, налази се ресторан са 60 места.
- Ресторан „Кнежев хан,, располаже са 80 места у ресторану, 50 места у башти и до 200 места у сали. Налази се у непосредној близини Карађорђевог града. Поседује 3 смештајне јединице.
- Визиторски центар је нови, мултифункционални објект са сувенирницом, конференцијском салом од 40 места, и 5 соба са 11 лежајева. Свака соба поседује сопствено купатило, тв, интернет.
- Смештајни капацитети Здравковац – налази се у селу Јарменовци, на падинама планине Рудник. Располаже са око 16 лежајева.

Табела 82. Смештајни капацитети на територији општине Топола у 2020 години

Врста смештајних капацитета	Укупан број смештајних капацитета	Број лежаја	Број смештајних јединица*
Хотели	1	80	38
Апартмани	1	15	5
Приватни смештај (апартмани)	1	6	2
Сеоска туристичка домаћинства	8	39	17

*Извор: Туристичка организација „Опленац“ Топола, *Смештајне јединице: собе, апартмани*

12.1.4. Ресторани

Табела 83. Ресторани

Назив	Локација	Категорија	Капацитети
Вожд	Топола	Етно ресторан	100 места
Језеро	Топола	Ресторан	700
Стара Варош	Топола	Ресторан	80
Ресторан «Кнежев Хан»	Топола	Ресторан	130
Опленачко старо вино	Топола	Ресторан	100
Стара каменица	Топола	Ресторан	100

Извор: Туристичка организација „Опленац“ Топола

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

Табела 84. Домаћи и страни туристи

Година	Домаћи туристи			Страни туристи		
	Број посета	Број ноћења	Просечан број ноћења	Број посета	Број ноћења	Просечан број ноћења
2014.	1081	1362	1.3	500	867	1.7
2015.	1161	2133	1.8	1428	3023	2.1
2016.	1792	2728	1.5	1231	2630	2.1
2017.	2178	4174	1.9	1256	2426	1.9
2018.	2504	4156	1.7	1314	2395	1.8

Извор: Републички завод за статистику

Табела 85. Туристичка инфраструктура и пратеће услуге

Број туристичких инфо центара	Туристичка сигнализација	Водичка служба	Пропагандни материјал	
Визиторски центар Топола	Потпуна- сви локалитети, винарије, инфо центар	Постоји На територији општине Топола има 6 лиценцираних туристичких водича	Општи проспекти на 7 светских језика Тур карта Брошуре Разгледнице	ДВД Монографије – два типа – Топола и Опленачка берба Сувенири Промо филмови

Извор: Туристичка организација „Опленац“ Топола

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

13. Образовање

13.1. Предшколско образовање

Табела 86. Преглед установа за предшколско образовање

Назив институције	Локација	Деца корисници	Број објеката	Број васпитача	Број деце корисника			
					до 6 часова	9 – 12 часова	у ППП који траје 4 сата дневно	у ППП у целодневном програму
Дечији вртић «Софија Ристић»	Топола	336	15	32	9	160	108	59
Дечији вртић «Софија Ристић» 2018/2019	Топола	332	14	33	/	226	106	52
Дечији вртић «Софија Ристић» 2019/2020	Топола	367	14	32	/	251	116	55

Извор: Предшколска установа „Софија Ристић“ Топола

Проблеми предшколског образовања

Централни објекат је почео са радом 1985. године и од тада нису вршена велика улагања у овај објекат како би се адаптирао. Рађена су текућа одржавања, замењена столарија, али санација крова и зидова није. Бројност група је велика, тако да има и преко норматива за нормално функционисање. Сви просторни капацитети су попуњени. Дидактичких средстава и играчака нема довољно. Поред недостатка васпитног особља (недостаје најмање два васпитача), недостају и стручни сарадници, нутрициониста и медицинска сестра на превентиви. Осим централног објекта предшколска установа има на засебној локацији посебан објекат у коме су смештена деца предшколског узраста, овај објекат није повезан физички са централним објектом, од централног објекта је удаљен око 500м, његови капацитети не задовољавају потребе становништва. У току је проширење радног простора и додатно опремање.

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

Остали објекти које користи предшколска установа припадају основним школама (издвојена одељења при сеоским основним школама -15 група које се смењују са радом у зависности од броја деце у селу). Ту су најчешћи проблеми одржавања хигијене у тим просторијама, јер Предшколска установа нема предвиђена средства за надокнаду особљу школе. Текуће одржавање ових просторија је у надлежности школа, тако да предшколска установа не може да улаже у одржавање.

Табела 87. Приказ броја група и броја деце у групама (са старосном и полным структуром деце) у школској години 2018/2019

Школска 2018/2019	1 - 3	3 - 4	4 - 5.5	5.5- 6.5	полудневни
Број група	3	3	2	2	13
Девојчице	28	41	24	29	39
Дечаки	21	37	23	23	67
Укупно	49	78	47	52	106

Извор: Предшколска установа „Софија Ристић“ Топола

13.2. Основно образовање

На површини од 20,00ха школских комплекса, укупна изграђена површина објеката намењених основном образовању, на подручју општине Топола, износи 5400 m².

На територији општине Топола функционише пет основних школа: једна у градском насељу, а остале у насељима Доња Шаторња, Горња Трнава, Белосавци и Наталинци. Свака од ових школа има и истурене јединице у другим насељима општине, тако да основне школе постоје у 21 насељу општине. Укупан број ђака у школама на територији општине Топола је 1.880, а највећи број ученика похађа Основну школу Карађорђе која је лоцирана у градском насељу.

На површини од 20,00 ха школских комплекса, укупна изграђена површина објеката намењених основном образовању, на подручју општине Топола, износи 5400 m².

Табела 88. Основна школа «Карађорђе» Топола

Назив школе	Локација	Број наставника	Број ученика
Карађорђе	Топола	61	695
Издвојено одељење	Липовац	2	11
Издвојено одељење	Овсиште	2	12
Издвојено одељење	Крћевац	2	17
Издвојено одељење	Жабаре	2	16

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

Издвојено одељење	Божуња	1	1
Укупно		70	752

Извор: Основна школа „Карађорђе“ Топола

Напомена: Издвојена одељења у Овсишту и Крћевцу су припојени ОШ „Карађорђе“ у септембру 2012

Матична осморазредна школа „Карађорђе“ у Тополи укупне изграђене површину од 4820 m² на комплексу површине 2,14 ha. Школа је опремљена физкултурном салом, кухињом и теренима за мале спортове (одбојка, рукомет, кошарка). Овој школи гравитирају ученици из насеља: Жабаре, Божурња, Овсиште, Крћевац и Липовац.

Проблеми с којима се сусрећу ученици и запослени у Основној школи „Карађорђе“ јесу недовољно опремљене учионице, недовољно рачунара, пројектора и белих табли. Неопходна је хитна санација водовода у матичној школи. Тоалети у павиљону и новом делу школе са северне стране су на сва три спрата су готово не употребљиви. Школска кухиња је пред рушењем и неопходна је изградња комплетне зграде школске кухиње као и дела школе у којој се налазе ученици прва два разреда и рачуноводство. Део школског дворишта треба асфалтирати. Потребно је уређење простора за продужени боравак. Школски намештај у учионицама је дотрајао као и подови у појединим просторијама. Котлови су из 1985. године и потребна је замена, а нарочито после доградње простора у физкултурној сали где њихов капацитет не задовољава запремину простора који греју.

Табела 89. Основна школа «Живко Томић» Доња Шаторња

Назив школе	Локација	Број наставника	Број ученика	Број ученика по разредима							
				I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Живко Томић	Д. Шаторња	24	154	12	18	10	12	20	26	25	31
Издвојено одељење	Јарменовци	3	13	1	4	5	3				
Издвојено одељење	Доња Трешњевица	2	3	2	/	1	/				
Издвојено одељење	Блазнава	2	12	4		2	6				
Издвојено одељење	Винча	3	26	6	5	11	4				
Издвојено одељење	Пласковац	2	14	2	4	3	5				
Укупно		36	222	27	31	32	30	20	26	25	31

Извор: Основна школа „Живко Томић“ Доња Шаторња

Осмогодишњу школу „Живко Томић“ у Доњој Шаторњи, укупне изграђене површине 1266 m² на комплексу површине 1,00 ha. Овој школи гравитирају деца из насеља: Јарменовци, Блазнава, Доња Трешњевица, Винча и Пласковац. Подручје са ког се школују деца у овој школи је пољопривредно. Већина становника су пољопривредни произвођачи и самостални предузетници. Економске могућности становника су у целини добре. Мање је сиромашних, а више богатих домаћинстава. Однос према школи је у целини добар.

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

Економски су подржали сваку акцију која се водила и сада води ради побољшања услова рада школе.

Средина школе не пружа велике могућности за образовно-васпитни рад, изузев што по лепом времену, омогућава извођење часова у природи за поједине наставне области и то више у настави од I до IV разреда него од V до VIII разреда.

У непосредној околини школе је мали број објеката и простора који се могу користити у настави, али у широј околини има их доста као што су историјски и културни споменици и објекти Тополе, Крагујевца и Аранђеловца.

Мале су могућности које средина пружа у ангажовању стручњака, јавних и културних радника у остваривању програмских задатака школе, нарочито за систематско ангажовање. Повремено се могу ангажовати пољопривредни стручњаци, лекари и културни радници.

Школа располаже потребним инвентаром, а квалитет расположивог у физички издвојеним одељењима не задовољава, јер због дуге употребе и рада је дотрајао. У последњој деценији део школе је реконструисан, изграђен је савремени мокри чвор, канцеларије за наставнике и простор за одржавање приредби. На комплексу школске површине изграђена је у периоду од 2016. до 2020. године савремена физкултурна сала средствима Министарства привреде РС у оквиру програма „Градимо заједно“ и средствима буџета општине Топола. Изграђен је пројекат за уређење отвореног терена и партерно уређење око физкултурне сале. У наредном периоду неопходно је извршити реконструкцију дела школе (лево и десно крило) на којима је неопходно променити кровни покривач јер је школа покривена азбестним материјалом, као и реконструкцију школске зграде у Винчи. У оквиру програма „Модернизација школа“ израђен је мокри чвор у Основној школи у Пласковцу средствима Европске инвестиционе банке а у Основној школи у Доњој Трешњевици средствима мештана.

Табела 90. Основна школа «Милутин Јеленић» Горња Трнава школска 2019/2020

Назив школе	Локација	Број наста вника	Број учен ика	Број ученика по разредима							
				I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Милутин Јеленић	Горња Трнава	20	102	3	3	4	7	21	16	18	30
Издвојено одељење	Витлина	3	32	7	7	10	8				
Издвојено одељење	Светлић	1	4	2	0	1	1				
Издвојено одељење	Доња Трнава	2	27	11	6	7	3				
Укупно		26	165	23	16	22	19	21	16	18	30

Извор: Основна школа „Милутин Јеленић“ Г.Трнава

Осмогодишња школа „Милутин Јелић“ у Горњој Трнави, има површину 1503 m² и комплекс површине 0,85 ha. Ова школа је матична за ученике из насеља Доња Трнава, Светлић и засеока Горње Трнавe - Витлина.

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

Табела 91. Основна школа «Сестре Радовић» Белосавци

Назив школе	Локација	Број наставника	Број ученика	Број ученика по разредима							
				I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Сестре Радовић	Белосавци	19	117	6	8	10	15	22	17	20	19
Издвојено одељење	Маскар	2	13	3	2	4	4				
Издвојено одељење	Загорица	2	19	7	3	3	6				
Издвојено одељење	Јеленац	1	3	1	0	1	1				
Укупно		24	152	17	13	18	26	22	17	20	19

Извор: Основна школа „Сестре Радовић“ Белосавци

Основна школа „Сестре Радовић“ у Белосавцима, има површину 950m² и комплекс површине 1,65ха. Ова школа је матична за ученике из насеља Крћевац, Загорица, Маскар и Јеленац. Кроз програм „Модернизација школа“ и средствима канцеларије за управљање јавним улагањима школа је реконструисана урађена термоизолација решено питање одвода која је урушавала темеље тако да сада представља једно од најсавременијих школа на подручју општине Топола. Школа је урадила пројекат за физкултурне сале која би у наредном периоду требала да се изгради.

Табела 92. Основна школа «Милан Благојевић» Наталинци

Назив школе	Локација	Број наставника	Број ученика	Број ученика по разредима							
				I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Милан Благојевић	Наталинци	20	107	5	10	5	4	19	21	26	17
Издвојено одељење	Клока	2	25	6	7	1	11	0	0	0	0
Издвојено одељење	Јунковац	2	12	2	4	4	2	0	0	0	0
Издвојено одељење	Шуме	1	5	2	0	1	2	0	0	0	0
Издвојено одељење	Горович	1	5	1	1	3	0	0	0	0	0
Укупно		26	154	16	22	14	19	19	21	26	17

Извор: Основна школа „Милан Благојевић“ Наталинци

Осмогодишња школа „Милан Благојевић“ у Наталинцима је матична за ученике из насеља Јунковац, Горович, Овсиште, Клока и Шуме. Ова школа је школске 2019/2020. године имала 154 ученика за разлику од предходних година када је број био око 170. Са смањењем броја ученика смањило се читаво једно одељење, па уместо 14, она има 13 одељења. Припадају још четири издвојена одељења: Клока, Јунковац, Шуме и Горович.

Основни проблеми са којима се сусреће основна школа "Милан Благојевић" у Наталинцима је недостатак наставних средстава, дотрајалост објеката и то у Наталинцима и у Јунковцу (проблем старе столарије и загревања просторија у зимском периоду). Поред тога, у издвојеним одељењима Клоки, Горовичу и у Шумама приметно је

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

последњих година умањење броја новоуписаних ђака. Смањује се и број одељења у Матичној школи јер ученици из Горовича и Јунковца одлазе у пети разред у Тополу, а из Клоке у Смедеревску Паланку. Сви капацитети (учионице) су искоришћени па тако кабинет за хемију и физику се користи као учионица и ученици морају да се шетају из учионице у учионицу када су ти часови. Највећи број запослених је из Крагујевца, као и са територије Смедеревске Паланке. Школа је реновирана и препокривена и уређена 2018/2019. године. Средствима канцеларије за управљање јавним улагањима и програмом „Модернизација школе“.

Проблеми основног образовања

Основни проблеми са којима се сусрећу основне школе на територији општине су недостатак наставних средстава (међу којима и одређен број рачунара, пројектора и белих табли), дотрајалост објеката и инвентара (намештаја) у издвојеним одељењима, јер су протеклих година матичне школе реновиране и реконструисане. Недостатак у свим матичним школама (осим у Тополе и у Д. Шаторњи), су фискултурне сале и опрема за спорт и рекреацију.

13.3. Средње образовање

Табела 93. Средња школа «Краљ Петар I»

Назив школе	Локација	Број наставника	Број ученика	Број ученика по смеровима/разредима				
				смер	I	II	III	IV
Средња школа «Краљ Петар I»	Топола	57	471	Гимназија	47	54	42	49
				Пољопривреда, производња и прерада хране	45	54	50	56
				Машинство и обрада метала	22	28	24	0
Укупно					114	136	116	105

Извор: Средња школа „Краљ Петар I“ Топола

На територији општине Топола функционише једна средња школа – Краљ Петар I са 471 ученика и 57 наставника. У оквиру школе је могуће похађати следеће образовне профиле: гимназија, производња и прерада хране и машинство и обрада метала.

Бруто површина школског објекта износи 3600m², на комплексу површине 0,64ha. Проблеми са којима се суочавају запослени и ђаци у средњој школи су недовољно опремљени кабинети, нереконструисане просторије, а постоји и потреба за изградњом ђачког дома јер је велики број ученика на пољопривредном смеру из околине Тополе. Школа располаже школском економијом на којој ученици пољопривредног смера обављају праксу. Економија се бави сточарством, ратарством, воћарством и повртарством.

14. Животна средина

Праћење стања животне средине у општини Топола мерењем параметара који указују на стање у овој области не врши се систематски већ по захтеву привредних субјеката.

14.1. Стање ваздуха

Посматрањем географског положаја и потенцијалних загађивача, општина Топола има квалитетнији ваздух од градова у окружењу. Наиме, потенцијалне загађиваче представљају издувни гасови возила и грејање у зимским месецима, што је мање-више ситуација и са местима из окружења. Међутим, општина Топола има повољније природне услове јер је смештена на падинама Опленца, а ружа ветрова има карактеристике које указују на изражено струјање ваздуха низ реку Јасеницу.

14.2. Стање вода

Завод за заштиту здравља из Крагујевца, током 2008. године, извршио је 261 контролу јавног водовода. Приликом сваке контроле утврђена је бактериолошка исправност воде за пиће. Фабрика за прераду воде у Јарменовцима снабдева водоводну мрежу у Тополи, здравом пијаћом водом чије се стање редовно прати и дезинфикује. У систем водоснабдевања Тополе у време смањења количине воде која долази из Јарменоваца, убацује се вода из алтернативних изворишта Врело, Божурња и Кречана која су уређена и чија се вода пре убацивања у систем контролише. Са друге стране, водоводни системи у Шаторњи се повремено контролише. Дезинфекција воде се редовно спроводи у свим школским установама и њиховим објектима. Подаци говоре да је само у 2008. години извршено чак 26 дезинфекција воде у школским установама. “Филтер поља”, фабрика за прераду воде лоцирана у Јарменовцима, након успешног санирања хаварије једног филтер поља, функционише на адекватан начин, тако да у водоводну мрежу, константно спроводи дистрибуцију исправне воде за пиће.

Постројење за пречишћавање отпадних вода је у функцији и редовно спроводи анализе отпадних вода које указују на задовољавајуће ситуацију на том пољу.

Одводњавање - у периоду отапања снега и пролећних киша дуго се задржава вода у неким деловима долинских равни Јасенице и Кубршнице, због чега се на време не обави пролећна сета, па су алувијалне равни добрим делом под ливадама.

Фактори загађивања вода:

- индустрија и технолошки процеси (третман отпадних вода),
- сливање атмосферских вода са технолошких површина,

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

- покривеност канализационом мрежом,
- коришћење агрохемијских мера на пољопривредним површинама,
- ниво подземних вода.

14.3. Управљање отпадом

Табела 94. Преглед највећих загађивача животне средине:

Назив	Делатност
Фарме	Узгој живине
Каменорезачке радње	Сечење, обликовање и обрада камена
Вулканизерске радње	Одржавање и поправка моторних возила-одлагање гума
Ливнице	Ливење осталих обојених метала.
Амбалажни отпад	Пластика –Пет амбалажа
Производња пелета	Производња осталих производа од дрвета, плуте, сламе и прућа

Извор: Општинска управа општине Топола

У складу са Националном стратегијом о управљању отпадом, општинском одлуком о одржавању чистоће, компанији А.С.А. се поверава посао обављања комуналне делатности сакупљања и одвожења комуналног отпада са сеоског подручја општине Топола.

Услугом одношења смећа су покривене све месне заједнице општине Топола: Белосавци, Загорица, Јеленац, Крћевац, Маскар, Рајковац, Горович, Жабаре, Јунковац, Клока, Наталинци, Божурња, Горња Трнава, Доња Трнава, Овсиште, Светлић, Шуме, Блазнава, Винча, Липовац, Пласковац, Горња Шаторња, Гуришевци, Доња Трешњевица, Доња Шаторња, Јарменовци, Манојловци.

Категорије отпада обухваћене услугом:

- Одлагање чврстог комуналног отпада
- Индустијски отпад
- Кланични отпад
- Медицински и фарамацеутски отпад
- Електрични и електронски отпад
- Амбалажни отпад
- Грађевински отпад
- Опасни отпад (уље, боје, разређивачи, батерије)

Уговором са компанијом А.С.А ЕКО, Општина Топола придружила се општинама у Србији, које су међу првима започеле управљање отпадом у складу са високим европским стандардима о заштити животне средине. Ова шумадијска општина, поред развијеног система сакупљања, још пре неколико година је започела одвајање отпада на месту настанка успостављањем зелених острва у ужем центру, на којима се налазе контејнери и

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

мреже за одвајање секундарних сировина и амбалажног отпада као што су папир, ПЕТ и стакло. Одлагањем преосталог отпада на санитарној депонији компаније А.С.А. ЕКО у Лапову, Топола је заокружила процес сигурног управљања чврстим комуналним отпадом у складу са законом. Поред тога испуњене су и одредбе Националне стратегије за управљање отпадом, према којој се општинама препоручује удруживање у регионе када је реч овој делатности од јавног значаја.

Депонија у Лапову изграђена је у пролеће 2009. године и исте године пуштена је у рад. Капацитет је 2.300.000 кубних метара чврстог комуналног отпада, а пројектована је за одлагање у наредних 30 година, што значи да је могу користити и остале општине из окружења.

Концепција управљања отпадом заснована је на удруживању општина ради заједничког управљања отпадом чиме се успоставља систем регионалних центара за управљање отпадом који обухватају сакупљање отпада, регионалну депонију за најмање 20 година, постројење за сепарацију рециклабилног отпада поред депоније (где ће се вршити сепарација папира, стакла, пластике, алуминијума и др.), трансфер станице за претовар отпада ради транспорта на депонију. Према Стратегији управљања отпадом општина Топола заједно са општинама Кнић, Аранђеловац, Горњи Милановац, припада регионалном центру за управљање отпадом „Витлиште“, Град Крагујевац. Скупштина општине Топола је донела Одлуку о одлагању чврстог неопасног комуналног отпада („Сл. гласник СО Топола“ бр. 6/2011), којом се општина Топола прикључује регионалном центру за одлагање комуналног неопасног отпада „Врбак“ у Лапову. Деопоноване отпада на депонији у Лапову захтева издавање великих финансијских средстава и тренутно представља проблем тако да се комунални отпад и даље депоније на деопонији „Торови“ у Тополи, па је у наредном периоду неопходно изградити нови план управљања отпадом и овој проблематици посветити већу пажњу.

14.4. Стање земљишта

Земљиште на територији Општине Топола, се налази у добром стању. Таквим врстама анализа и контрола, на територији општине, бави се Педолошка лабораторија, стационирана у просторијама пољопривредне школе. Као потенцијални загађивачи земљишта јављају се пољопривредници, из разлога неадекватне употребе пестицида и хербицида у пољопривредној производњи. Такође, пољопривредни произвођачи, отпадни материјал, који се јавља као нус производ примене хербицида и пестицида, одлажу на неприхватљив и погрешан начин, штетан по квалитет и загађеност земљишта, као и по животну средину уопште.

Као последица оваквог начина третираних земљишта, земљишта у сеоском подручју, где се спроводи интензивна пољопривредна производња, су најугроженијима. Над њима се обавља константна и најригорознија контрола, па не постоји претња од значајнијих загађења земљишта.

План развоја општине Топола 2021 - 2031.

14.5. Загађеност буком и зрачење

Скупштина општине Топола, на седници одржаној дана 28.10.2011. године донела је Одлуку о мерама за заштиту од буке и акустичном зонирању подручја општине топола. Одлука је објављена у Службеном гласнику бр. 020-313/2011-05-I, дана: 28.10.2011. године.

14.6. Зелене површине и природна добра

Општина Топола има развијен рељеф (од равничарског преко брдског до планинског) и одговарајућу флору. Највећи шумски комплекс налази се у области Рудника. Шуме у друштвеној својини су далеко мање заступљене. Највећа и највреднија државна шума на подручју Рудника и на Опленцу. Укупна површина под државним и приватним шумама износи 5919 ха.

Заштита природних добара

У „Службеном гласнику СРС“, број 25 од 10. јуна 1967. објављен је ЗАКОН о проглашењу парка Опленца за просторни меморијални природни споменик

У „Сл.гласнику РС“, бр.88/2006 од 13.10.2006. године објављена је одлука Владе Србије о утврђивању Карађорђевог Опленца са Опленцем за просторну културно-историјску целину.

14.7. Комунална зоохигијена

Општина Топола је закључила уговор бр.40-16/2020-05-II од 13.01.2020. године са СЗР“Хигијена Томић“из Лајковца о набавци услуге спровођења мера хуманог хватања, збрињавања и уклањања напуштених паса са јавних и других површина на територији општине Топола.

Општина Топола представља подручје квалитетне животне средине, (шумска подручја, туристичке зоне контролисаног развоја, пољопривредне воћарске и виноградарске зоне, ловна и риболовна подручја, водотокови II класе) са преовлађујућим позитивним утицајима на човека, живи свет и квалитет живота. За ова подручја треба обезбедити решења којима се елиминишу или умањују постојећи извори негативних утицаја.